

Ams'i očala Běšin əyit

«*Ams'i očala*» girken Q'ONČUĞOY israilluğoxun Sinay buruğoy tume ğaçeşi irəziluğaxun oşa baki hadisoğoxune exlətpsa. İsrailuyox me ğaçeşi irəziluğaxun oşa hələ 39 usen ams'i očalat'un baki, me vədineyal içoğoy bel gele əşurxone hari.

Q'ONČUĞON israilluğoy misirluğoy kiyelxun çark'est'i, şot'oğoynak' k'anunxo laxi İzi c'ək'p'i azuk' biyal bakayın, şorox p'urumal Şot'ay laxi yaq'axun c'et'unsay. Şot'ay piyes düzgün nu bakala əşurxo biq'sunen Q'ONČUĞOXUN ḥəxil baki günaxt'un əşpest'ay. Mot'o görəl Q'ONČUĞOY əcuğun biq'i Misirəxun c'eri me günax əşpesti israilluğoy nəvoox hari p'ap'amin şot'oğoy ams'i očalane efi. Metərluğen, israilluğon ams'i očala p'ě nəsilt'un badalbi. Hər nəsil badalbakat'anal şorox siyəyinəne haq'eşi.

Q'ONČUĞON israilluğoy zorba sa q'oşune bsa. Şorox Sinay buruğoxun c'eğət'an ene Misirəxun kap t'it'eri amdarxo k'inək' təə, ama iz běş c'eğalt'oğoy əfçibes bakala sa q'oşun k'inək'e c'eysa. Q'ONČUĞON şot'oğoy İz kiine Kənan očala bakala azuk'xoy loxol taşt'ay. Ama hari t'e očala bağala zahmana p'ap'at'an, azuk'en p'urum Q'ONČUĞOXUN ço taradi Şot'ay əcuğoy biq'esest'a. Me əcuğal tək azuk'i təə, lap İzi c'ək'p'i Moiseyi, Aaroni saal Maryami belal barest'a.

Ama Buxačux İz tadi əyitin loxol çurene. Şot'in Iz c'ək'p'i azuk'axun ğačeşi irəziluğa eye-xun tene c'evksa, günax əşp'est'i nəsil badal-bakit'uxun oşal təzə nəsilə Kənan oçalane eşt'a.

Girke axırap'st'a Q'ONČUĞON lənətbseynak' k'aleşi Bileama israilluğو ük' tadala əyitmux pest'unen Şot'ay Iz c'ək'p'i azuk'a bakala çuresun həmişəluğ baksunane ak'est'a. Şot'in Iz həmişə israilluğoxun baksuna, gələcəyeyal Çark'est'al yaq'absunane əyit tast'a.

Girke boş bakalorox:

- 1:1-9:23 Q'ONČUĞOY israilluğو Iz əyit tadi oçala taşt'eynak' həzirbsun
- 1:1-4:49 Samci kərəm siyəyinə haq'esun
- 5:1-8:26 Cürbəcür k'anunxo q'a q'aydoox
- 9:1-23 C'ovaksuni axsibayı q'aydoox
- 10:1-21:35 Sinay buruğoxun c'eri Moava p'ap'amin baki hadisoox
- 10:1-11:35 İsrailuğoy yaq'a baft'it'uxun oşa Q'ONČUĞOXUN t'ot'opsun q'a Q'ONČUĞOY şot'oğو caza tast'un
- 12:1-16 Aaroni q'a Maryami Moiseyaxun t'ot'opsun, Q'ONČUĞOY şot'oğو caza tast'un
- 13:1-14:45 Əyit tadesi oçala běgsun q'a t'iya yaq'abaki amdarxoy hari azuk'a q'idest'un; Q'ONČUĞON azuk'a ams'i oçala hələ q'ırx usen efalane baksə
- 15:1-41 Q'erəzəl sa hema k'anun
- 16:1-18:32 Goraxi, Dat'ani saal Avirami Q'ONČUĞOY əleyinə c'eysun q'a

- Q'ONČUĞON şot'oǵo leviǵoy İzi
c'ek'p'iyorox baksuna ak'est'un
- 19:1-22 Č'oč'a arak' q'a pakbseynak' bakala
xe
- 20:1-29 Q'ONČUĞON Moiseyi q'a Aaroni
Kənan oçala nu baysuna q'ərare tast'a;
Maryami q'a Aaroni bisun
- 21:1-35 Moava işalayinşaksun, israilluǵoy
azuk'xoxun davabi şot'oǵo taşt'un
- 22:1-32;42 Moava baki hadisoox
- 22:1-24:25 İsrailluǵo q'arğışbseynak'
k'aleşi Bileami xeyir bərəkət tast'un
- 25:1-17 Azuk'i Q'ONČUĞOXUN čo taradi
binik' buxačuǵo bul k'os'bsun q'a iz caza
- 26:1-30:16 İsrailluǵoy p'ěmci kərəm
siyəyinə haq'esun q'a q'erəzəl sa hema
q'aydoox
- 31:1-32:42 Midyanluǵoxun həyif haq'sun
q'a İordan oq'e bęg c'eǵalaç tərəf bakala
oçalxo cöybsun
- 33:1-49 İsrailluǵoy ams'i oçala čurpi ganxoy
siyəyi
- 33:50-36:13 Q'ONČUĞOY israilluǵo içoǵo miras
k'inək' koft'i oçala c'öybsuna, t'e oçaliyal
içoǵoy kiyelxun nu tərbsuna tapşurbsun

İsrailluǵoy samci kərəm siyəyinə haq'esun

¹ İsrailluǵoy Misirəxun c'eysuni p'ěmci useni
p'ěmci xaše samci ǵiney. Sinay ams'i oçala,
Q'ONČUĞON ível çadıra Moiseya pine:

² «Bütüm israilluğoy işq'arxo siyəyinə haq'anan. Böq'ělegala bütün işq'arxoy s'iyurxo içogoy əsilə q'a ailinə görə soğo-soğó şampanan.

³ Hun q'a Aaronen israilluğoy boş q'a saal q'a yəşəxun ala bakala, davina tayes bakala bito işq'arxo böq'ělpi dəst'oğó cöybalnan.

⁴ Barta věx hər tayfinaxun iz ailin kalo bakala sa işq'aren köməybeq'an.

⁵ Mone, věx köməybalorox morox bakale:

Ruveni tayfinaxun - Şedeuri ğar Elisur;

⁶ Simeoni tayfinaxun - Şurişaddayi ğar Şelumieli;

⁷ İuday tayfinaxun - Amminadavi ğar Naxşon;

⁸ İssak'ari tayfinaxun - Şuari ğar Net'anel;

⁹ Zevuluni tayfinaxun - Xeloni ğar Eliav;

¹⁰ İosifi nəsiləxun bakala:
Efraimi tayfinaxun Ammihudi ğar Elişama
saal Menaşşeni tayfinaxun P'edaşuri ğar
Gamliel;

¹¹ Binyamini tayfinaxun - Gidoni ğar Avidan;

¹² Dane tayfinaxun - Ammişaddayi ğar Ax-
iezer;

¹³ Aşeri tayfinaxun - Ok'rani ğar P'agiel;

¹⁴ Gade tayfinaxun - Deueli ğar Elyasaf;

¹⁵ Naft'alın tayfinaxun - Enani ğar Axira».

¹⁶ Morox israilluğoxun təyinbaki, içogoy tayfin
q'a əsili boş kalo hesabbakala amdarxot'uniy.

¹⁷ Moiseyen q'a Aaronenal me s'iyurxo duğesi
amdarxoxun sagala

¹⁸ p'ěmcı xaşe samci ğine bütün israilluğó
topt'unbi. Şot'oğon q'a yəşt'ə saal q'a yəşəxun

ala bakala bütüm işq'arxo içoğoy əsilə q'a ailinə görə soğa-soğa siyəyinət'un haq'i.

¹⁹ Hametər, şot'oğun Sinay ams'i očala Q'ONČUĞON Moiseya əmirbi k'inək' azuk'a siyəyinət'un haq'i.

²⁰ İsraili samci ğar Ruveni nəsiləxun q'a saal q'a yəşəxun ala bakala, davina tayes bakalt'oğoy bitot'ay s'iyurxo içoğoy əsilə saal ailinə görə soğa-soşa siyəyinəne haq'eşi.

²¹ Ruveni tayfinaxun siyəyinə haq'eşit'oğoy say 46 500 taney.

²² Simeoni nəsiləxun q'a saal q'a yəşəxun ala bakala, davina tayes bakala bito işq'arxoy s'iyurxo içoğoy əsilə saal ailinə görə soşa-soşa siyəyinəne haq'eşi.

²³ Simeoni tayfinaxun siyəyinə haq'eşit'oğoy say 59 300 taney.

²⁴ Gade nəsiləxun q'a saal q'a yəşəxun ala bakala, davina tayes bakala bito işq'arxoy s'iyurxo içoğoy əsilə saal ailinə görə siyəyinəne haq'eşi.

²⁵ Gade tayfinaxun siyəyinə haq'eşit'oğoy say 45 650 taney.

²⁶ İuday nəsiləxun q'a saal q'a yəşəxun ala bakala, davina tayes bakala bito işq'arxoy s'iyurxo içoğoy əsilə saal ailinə görə soşa-soşa siyəyinəne haq'eşi.

²⁷ İuday tayfinaxun siyəyinə haq'eşit'oğoy say 74 600 taney.

²⁸ İssak'ari nəsiləxun q'a saal q'a yəşəxun ala bakala, davina tayes bakala bito işq'arxoy

s'iyurxo içoǵoy əsilə saal ailinə görə soǵo-soǵo siyəyinəne haq'eşi.

²⁹ Issak'ari tayfinaxun siyəyinə haq'eśit'oǵoy say 54 400 taney.

³⁰ Zevuluni nəsiləxun q'a saal q'a yəşəxun ala bakala, davina tayes bakala bito işq'arxoy s'iyurxo içoǵoy əsilə saal ailinə görə soǵo-soǵo siyəyinəne haq'eşi.

³¹ Zevuluni tayfinaxun siyəyinə haq'eśit'oǵoy say 57 400 taney.

³² İosifi ğarmoǵoy nəsiləl böq'ěleši. Efraimi nəsiləxun q'a saal q'a yəşəxun ala bakala, davina tayes bakala bito işq'arxoy s'iyurxo içoǵoy əsilə saal ailinə görə soǵo-soǵo siyəyinəne haq'eşi.

³³ Efraimi tayfinaxun siyəyinə haq'eśit'oǵoy say 40 500 taney.

³⁴ Menaşşeni nəsiləxun q'a saal q'a yəşəxun ala bakala, davina tayes bakala bito işq'arxoy s'iyurxo içoǵoy əsilə saal ailinə görə soǵo-soǵo siyəyinə haq'eşi.

³⁵ Menaşşeni tayfinaxun siyəyinə haq'eśit'oǵoy say 32 200 taney.

³⁶ Binyamini nəsiləxun q'a saal q'a yəşəxun ala bakala, davina tayes bakala bito işq'arxoy s'iyurxo içoǵoy əsilə saal ailinə görə soǵo-soǵo siyəyinəne haq'eşi.

³⁷ Binyamini nəsiləxun siyəyinə haq'eśit'oǵoy say 35 400 taney.

³⁸ Dane nəsiləxun q'a saal q'a yəşəxun ala bakala, davina tayes bakala bito işq'arxoy s'iyurxo içoǵoy əsilə saal ailinə görə soǵo-soǵo siyəyinəne haq'eşi.

39 Dane tayfinaxun siyəyinə haq'eśit'oǵoy say 62 700 taney.

40 Aşeri nəsiləxun q'a saal q'a yəşəxun ala bakala, davina tayes bakala bito işq'arxoy s'iyurxo içoǵoy əsilə saal ailinə görə soǵo-soǵo siyəyinəne haq'eśi.

41 Aşeri tayfinaxun siyəyinə haq'eśit'oǵoy say 41 500 taney.

42 Naft'alın nəsiləxun q'a saal q'a yəşəxun ala bakala, davina tayes bakala bito işq'arxoy s'iyurxo içoǵoy əsilə saal ailinə görə soǵo-soǵo siyəyinəne haq'eśi.

43 Naft'alın tayfinaxun siyəyinə haq'eśit'oǵoy say 53 400 taney.

44 Metərluğen, Moiseyen, Aaronen saal israilluǵoy boşt'an c'ək'eśi, içoǵoy ailogo kalo bakala p'as's'e işq'aren me amdarxone siyəyinə haq'i.

45 İsrailluǵoxun içoǵoy ailogo görə davina tayes bakala, q'a saal q'a yəşəxun ala siyəyinə haq'eśi

46 bito işq'arxoy say 603 550 taney.

47 Ama Levin tayfinaxun bakalorox siyəyinə tet'un haq'eśi,

48 şot'aynak' ki, Q'ONČUĞON Moiseya peney:

49 «Levin tayfinaxun bakalt'oǵo israilluǵoxun sagala me siyəyinə hamaq'a.

50 Şot'oǵo irəzilugi çadıra saal şot'ay boş q'ulluǵbseynak' lazım bakala bütüm ət't'əcxo běgsuna tapşurba. Barta věn ef ganu badalbat'an irəzilugi çadıra saal şot'ay bütüm şeyurxo şot'oǵonq'at'un taşeri. Çadıra şot'oǵon

běğalat'un, içoğoy çurk'ala ganuval çadırı hərrəmineq'at'un düzbi.

⁵¹ Çadıra sa ganuxun t'iyěmi ganu taşat'an barta leviğonq'an şot'o t'at'api, çadıra girbsunal şot'oğa tapşurba. Kot'oğoxun başq'a çadıra işsalayışakala amdar biyalane.

⁵² Barta israilluğun dəst'oğa cöybakiq'at'un içoğoy çurk'ala ganu düzbi, içoğoy mani tayfinaxun baksuna ak'est'ala nişana laxsunal eyexun maq'at'un c'evk'i. Hər işq'ar iz dəst'inəq'an baki.

⁵³ Leviğon isə içoğoy çurk'ala ganu irəzilügi çadırı hərrəmineq'at'un düzbi, şot'o görə ki, çadıra şot'oğun běğalat'un. Tene İzi əyitəxun c'eysuna görə Q'ONČUĞOY əcuğ israilluğoy loxol barale».

⁵⁴ İsrailluğonal mot'oğa bitova Q'ONČUĞON Moiseya pi k'inək' bit'un.

2

Dəst'oğoy çurk'ala ga düzbsuni yön

¹ Q'ONČUĞON Moiseya q'a Aarona pine:

² «Barta ível çadır bıyexq'an baki, israilluğun isə içoğoy çurk'ala ganu şot'ay hərrəmineq'at'un düzbi: hər soğo iz dəst'in boş. İcoğoy mani dəst'inəxun saal ailinəxun baksuna ak'est'ala nişana laxsunal eyexun maq'at'un c'evk'i.

³ İuday dəst'ə běğ c'egalaç tərəfq'an baki, dəst'in izi nişanal bakeq'an. İuday tayfin kalo isə Amminadavi ğar Naxşonq'an baki.

⁴ İuday tayfinaxun siyəyinə haq'eşi işq'arxoy say 74 600 tane.

⁵ İssak'ari tayfinenal me dəst'in boş, İuday tayfin t'ögölq'an iz çurk'ala ganu düzbi. İzi kalo isə Śuari ġar Net'anelq'an baki.

⁶ İssak'ari tayfinaxun siyəyinə haq'eşi işq'arxoy say 54 400 tane.

⁷ Zevuluni tayfal mot'oğoy boş, İssak'ari tayfin t'ögölq'an baki. Me tayfin kalo isə Xeloni ġar Eliavq'an baki.

⁸ Zevuluni tayfinaxun siyəyinə haq'eşi işq'arxoy say 57 400 tane.

⁹ Metərlügen, İuday dəst'inə 186 400 tane bu. Yaq' c'eğat'an me dəst'ə běš tağale.

¹⁰ Ruveni dəst'ə güney tərəfq'an baki, dəst'in izi nişanal bakeq'an. Tayfin kalo isə Şedeuri ġar Elişurq'an baki.

¹¹ Ruveni tayfinaxun siyəyinə haq'eşi işq'arxoy say 46 500 tane.

¹² Simeoni tayfinenal iz çurk'ala ganu me dəst'in boş, Ruveni dəst'in t'ögölq'an düzbi. İzi kalo isə Śurişaddayı ġar Şelumielq'an baki.

¹³ Simeoni tayfinaxun siyəyinə haq'eşi işq'arxoy say 59 300 tane.

¹⁴ Gade tayfal mot'oğoy boş, Simeoni tayfin t'ögölq'an baki. Me tayfin kalo isə Deueli ġar Elyasafq'an baki.

¹⁵ Gade tayfinaxun siyəyinə haq'eşi işq'arxoy say 45 650 tane.

¹⁶ Metərlüğen, Ruveni dəst'inə bito sagala 151 450 tane bu. Yaq' c'eğat'an me dəst'ə İuday

dəst'in bač'anexun tağale.

¹⁷ Yaq' c'eğat'an īvel çadıra Levin tayfinenq'an taşeri. Şorox tayfoğoy arane, bňyexq'at'un taşı. Barta bito içoğoy çurk'ala ganu mani q'aydinent'un çurpeysa, hat'e q'aydineng'at'un yaq' taşı: hər soğo iz dəst'in boş. Hər dəst'in içü c'ək'p'est'ala nişanal bakeq'an.

¹⁸ Efraimi dəst'ə běg batk'alaç tərəfq'an baki, dəst'in izi nişanal bakeq'an. Efraimi dəst'in kalo isə Ammihudi ġar Elişamaq'an baki.

¹⁹ Me tayfinaxun siyəyinə haq'eşi işq'arxoy say 40 500 tane.

²⁰ Menaşşeni tayfinen me dəst'in boş, Efraimi tayfin t'ögölq'an iz çurk'ala ganu düzbi. Tayfin kalo isə P'edahşuri ġar Gamlielq'an baki.

²¹ Menaşşeni tayfinaxun siyəyinə haq'eşi işq'arxoy say 32 200 tane.

²² Binyamini tayfal mot'oğoy boş Menaşşeni tayfin t'ögölq'an baki. Me tayfin kalo isə Gideoni ġar Avidanq'an baki.

²³ Binyamini tayfinaxun siyəyinə haq'eşi işq'arxoy say 35 400 tane.

²⁴ Metərluğen, Efraimi dəst'inə bito sagala 108 100 tane bu. Yaq' c'eğat'an xibimci şorox tağale.

²⁵ Dane dəst'ə q'uzey tərəfq'an baki, dəst'in izi nişanal bakeq'an. İzi kalo isə Ammişaddayı ġar Axiezerq'an baki.

²⁶ Dane tayfinaxun siyəyinə haq'eşi işq'arxoy say 62 700 tane.

²⁷ Aşeri tayfinen me dəst'in boş, Dane tayfin t'ögölq'an iz çurk'ala ganu düzbi. Tayfin kalo isə Ok'rani ġar P'agielq'an baki.

28 Aşeri tayfinaxun siyəyinə haq'eşi işq'arxoy say 41 500 tane.

29 Naft'alın tayfal mot'oğoy boş, Aşeri tayfin t'ögölq'an baki. Me tayfin kalo isə Enani ġar Axiraq'an baki.

30 Naft'alın tayfinaxun siyəyinə haq'eşi işq'arxoy say 53 400 tane.

31 Metərlügen, Dane dəst'inə bito sagala 157 600 tane bu. Yaq' c'egat'an barta me dəst'ə axırıncıq'an taşı. Iz loxol içoǵo c'ek'p'est'ala nişanal bakeq'an».

32 Hametər, israilluğoxun içoǵoy ailloǵo görə siyəyinə haq'eşiyorox moroxe. Tayfoǵo köybaki dəst'oğoy boş bakalorox bito sagala 603 550 taney.

33 Leviyox isə Q'ONČUĞON Moiseya pi k'inək' israilluğoxun sagala me siyəyinə tet'un haq'esey.

34 İsrailluğon içoǵoy çurk'ala ganu düzbsuni yönəl, yaq' c'egat'an taysuni yönəl Q'ONČUĞON Moiseya pi q'aydinen bit'un. Hər soǵo iz əsiləxun, iz aılınəxun bakalt'oğoxun sagalaney, hər dəst'inal izi nişane buy.

3

Q'ončuǵoy leviǵo tapşurbi əş

1 Q'ONČUĞON Sinay buruǵo Moiseyaxun exlətp'ala vədine Aaroni q'a Moiseyi nəsili boş bakalorox moroxey.

2 Aaroni süft'in ġar bakala Nadav, oşa Avihu, Eleazar saal İt'amar. *

---

* **3:2 3:2** Ams'i oč. 26:60

3 Mo Aaroni ġarmoġoy s'iyurxone, Moiseyen şot'oġo c'əyin lěōmdi Buxačuġoynak' běyinšluġbseynak'e laxey.

4 Ama Nadav q'a Avihu Sinay ams'i očala Q'ONČUĞOYNAK' q'urban eċat'an aruġo Šot'ay laxi q'aydinen tet'un bey, şot'aynak'al hat'e dayga p'uret'uniy. Şorox biyat'an içoğoxun oşa nəsilə davambaloroxal buteney. Metərluġen, saycə Eleazaren q'a İt'amarene běyinšluġbi. Šot'oġon běyinšluġa burqat'an içoġoy bava Aaron dirist'ey. †

5 Q'ONČUĞON Moiseya pine:

6 «Leviġo běyinš Aaroni kiin oq'a əşpseynak' laxa ki, şot'in q'ulluġbat'an iz t'őgħol baki şot'o köməybeq'at'un.

7 Barta şot'oġon īvel ċadira Aaroni q'a bütüm israilliügen gala q'ulluġbi t'iya bakala əşurxost'a köməybeq'at'un.

8 Metər, şot'oġon bütüm israilliügen gala q'ulluġbi īvel ċadiri şeymoġo běġalat'un, t'iya bakala bütüm əşurxost'a köməybalat'un.

9 Leviyox Aaroni q'a şot'ay ġarmoġoy kiin oq'a əşp'alat'un, şorox israilliügen tayfoġoy boşt'an mot'aynak't'un c'ek'eşi şot'oġo tam həsrbaki.

10 Aarona q'a iz ġarmoġo isə běyinšluġbseynak' laxa. Mot'oġoxun q'erəz īvel ganu išalayinşakala amdar biyalane».

11 Oşa Q'ONČUĞON saal Moiseya pine:

12 «Zu leviġo israilliügen boş nanaxun baki bito süft'in ġar əyoġoy galaz ext'i. Šot'oġo bito israilliügen tayfoġoy boşt'an c'ek'p'i Beziz bi,

---

† **3:4 3:4** Lev. 10:1-2; Ams'i oč. 26:61

13 şot'aynak' ki, bito süft'in nanaxun bakiyorox Bezine. Zu Misirə bütün süft'in nanaxun baki'toğو k'as'k'at'an israillügoy süft'in nanaxun baki'toğو c'ək'espi, şot'oğو Beziz bi: ham amdarxoy boşt'an, ham heyvanxoy boşt'an. Şorox Bezine - Q'ONČUX Zuzu».

14 Q'ONČUĞON Sinay ams'i očala Moiseya metərəl pine:

15 «Levin tayfinaxun bakalt'oğو içogoy əsilə q'a ailinə görə siyəyinə haq'a. Siyəyinə sa xaşaxun ala bakala bütün ğar əyloğو q'a işq'arxo haq'a».

16 Moiseyenal Q'ONČUĞON içü əmirbi k'inək' Levin tayfinaxun bakalt'oğو siyəyinəne haq'i.

17 Levin ġarmux moroxey: Gerşon, K'ohat' saal Merari.

18 Gerşonaxun bakiyorox: Livni q'a Şimey.

19 K'ohat'axun bakiyorox: Amram, Yiśar, Xevron saal Uzziel.

20 Merarinaxun bakiyorox: Maxli q'a Muşı.

Metərluğen, leviyox uk'ala tayfa mot'oğoxune əmələ hare.

21 Gerşonaxun Livni q'a Şimeye bakey. Mot'oğoxun əmələ hari Gerşoni nəsili boş

22 7 500 tan siyəyinəne haq'eşi. Mo sa xaşaxun ala bakala ğar əyloğoy q'a işq'arxoy sayey.

23 Gerşoni nəsiləxun bakalt'oğon içogoy çurk'ala ganu īvel çadırı bač'ane, bęğ batk'alaç tərəf düzbalat'uniy.

24 Me nəsiləxun bakalt'oğoy kalo Laeli ğar Elyasafey.

25 İvel çadıra Gerşoni nəsiləxun bakalt'oğoy
əş money: çadırı looxun but'eğala xib q'atal
běgsun, çadırı bağala gala bakala pərdinə
běgsun saal

26 çadır q'a q'urban eçala ga bakala
məəlin pərdoğa q'a iz bağala gane pərdinə
běgsun. Məəlin pərdoğoy kəndürxo q'a mandi
ət't'əcxoval şot'oğont'un běgsay.

27 K'ohat'axun Amram, İshar, Xevron saal
Uzziele bakey. Mot'oğoxun əmələ hari K'ohat'i
nəsiləxun

28 8 600 tane siyəyinə haq'eşi. Mo sa xaşaxun
ala bakala ġar əyloğoy q'a işq'arxoy sayey.
Şot'oğoy əş ível gala bakala ən ível şeymoğو
běgsuney.

29 K'ohat'i nəsiləxun bakalt'oğon içoğoy
çurk'ala ganu ível çadırı güney tərəf
düzbalat'uniy.

30 Me nəsiləxun bakalt'oğoy kalo Uzzieli ġar
Elisafaney.

31 Şot'oğoy əş ível sanduğa, ist'ola, pisosa,
q'urban eçala ganxo q'a ível çadıra əşeğala
bütüm ət't'əcxo běgsuney. ível ganu ən ível
ganuxun cöybala pərdinəl K'ohat'i nəsiləxun
bakalt'oğone běgsay. Me şeyurxo běğseynak'
bakala bütüm əşurxo şot'oğont'un biq'say.

32 Bütüm Levin tayfinaxun bakalt'oğoy kalo
isə běyinš Aaroni ġar Eleazarey. Me ível ganu
běğala amdarxo bito şot'ay kiin oq'ane əşbsay.

33 Merarinaxun Maxlin q'a Muşine bakey.

Mot'oğoxun əmələ hari Merarin nəsiləxun

³⁴ 6 200 tane siyəyinə haq'eşi. Mo sa xaşaxun ala bakala ġar əyloğoy q'a işq'arxoy sayey.

³⁵ Me nəsiləxun bakalt'oğoy kalo Avixayili ġar Śuriele baki. Şot'oğun içoğoy čurk'ala ganu īvel çadırı q'uzey tərəf düzbalat'uniy.

³⁶ Merarin nəsiləxun bakalt'oğun īvel çadırı çərçüvoğو, peşt'uvanxo, sütünxo q'a şot'oğoy laxala ganxo saal mot'oğoy bütüm ət't'əcxo bęgħalat'uniy. Me şeyurxo bęgħseynak' bakala bütüm əşurxo şot'oğont'un biq'say.

³⁷ Çadırı məəlin sütünxo q'a şot'oğoy laxala ganxo, şot'oğoy mixçoğو q'a kəndürxoval şot'oğont'un bęgħsay.

³⁸ īvel çadırı běš, bęg c'eğala tərəf isə Moiseyen, Aaronen saal iz ġarmoğont'un čurk'ala ga düzbsay. Şot'oğont'un īvel çadira bütüm israilluğoy gala q'ulluġbi t'iyanə bęgħsay. Mot'oğoxun q'erəz īvel ganu išsalayinşakala amdar biyalaney.

³⁹ Metərluğen, Moiseyen q'a Aaronen Q'ONČUĞOY əmiren siyəyinə haq'i bütüm Levin tayfinaxun bakalt'oğoy say 22 000 taney. Mo sa xaşin saal kot'oxun ala bakala bütüm ġar əyloğoy q'a işq'arxoy sayey.

⁴⁰ Q'ONČUĞON Moiseya peney: «İsrailluğoxun sa xaşin saal kot'oxun ala bakala bütüm ġar əyloğoy q'a işq'arxo siyəyinə haq'i içoğoy s'iżurxo śampa.

41 İsrailluğoy süft'in nanaxun baki ġar əyloğoy gala leviği, heyvanxoy süft'in ərkəy baloğoy gala isə leviğoy heyvanxoy baloğو Zaynak' cöyba. Q'ONČUX Zuzu».

42 Moiseyenal Q'ONČUĞON içu pi k'inək' bine: israilluğoy boş bütüm süft'in nanaxun baki ġar əyloğoy q'a işq'arxo siyəyinəne haq'i.

43 S'iya şampi siyəyinə haq'eşi sa xaşin saal kot'oxun ala bakala bütüm süft'in nanaxun baki ġar əyloğoy q'a işq'arxoy say 22 273 taney.

44 Q'ONČUĞON Moiseya peney:

45 «İsrailluğoy süft'in ġarmoğoy gala leviği, içoğoy heyvanxoy süft'in ərkəy baloğoy gala isə leviğoy heyvanxoy süft'in ərkəy baloğو cöyba. Leviyox Bezi bakale - Q'ONČUX Zuzu.

46-47 İsrailluğoy süft'in nanaxun baki ġarmux leviğoxun 273 tan gelene. Şot'oğoy hərt'ay gala isə içoğoxun īvel gane sek'elen qo sek'el[‡] ext'a, īvel gane 1 sek'el q'a gere.

48 Me təngə leviğoxun 273 tan avuz bakala israilluğoy toye. Tənginə Aarona q'a iz ġarmoğō tada».

49 Metərluğen, Moiseyen leviğoy sayaxun avuz bakala israilluğoxun içoğoy gala tadeğala tənginə girebi,

50 moval īvel gane sek'elen 1 365 sek'el gümüşe bi.

51 Moiseyenal Q'ONČUĞON içu əmirbi pi k'inək' me tənginə Aarona q'a şot'ay ġarmoğone tadi.

[‡] **3:46-47 3:46-47 sek'el** - sa sek'el təxminən 11 gram gümüşey

4

Q'ončuğoy K'ohat'i nəsilə tapşurbi əş

¹ Q'ONČUĞON Moiseya q'a Aarona pine:

² «Leviğoy boş K'ohat'i nəsiləxun bakala işq'arxo içoğoy ailogo q'a əsilə görə siyəyinə haq'anan.

³ Siyəyinə otuz yəşəxun əlli yəşəl śirik', īvel çadırı q'ulluğbi köməybes bakala işq'arxoq'an haq'eşi.

⁴ īvel çadırı ganu badalbat'an K'ohat'i nəsiləxun bakalt'oğoy əş mone: çadırı ən īvel şeymoğو běgsun.

⁵ Ama yaq' c'eğat'an barta Aaronen q'a iz ğarmoğonq'at'un īvel ganu ən īvel ganuxun cöybala pərdinə c'evk'i şot'in irəzilügi sanduğι looxun but'k'i.

⁶ Oşa şot'ay looxun nəzik' t'olaxun düzبаки pərdinen, axırda isə saya göyün irəngen bakala pərdinenq'at'un but'k'i. Sanduğa taşt'eynak' bakala durutxoval şot'oğonq'at'un iz gala badi.

⁷ Q'ONČUĞOHƏSRBAKI šumurxo laxseynak' bakala ist'olin loxol göyün irəngen parçinenal şot'oğonq'at'un but'k'i. Oşa iz loxol t'alik'xo, q'avurxo saal sık'ala payurxoynak' bakala cürdəkxo q'a camurxoq'at'un laxi. İst'olin loxol bakala Q'ONČUĞOHƏSRBAKI šumurxoval laxeq'at'un, şoval həmişə iz gala mandeq'an.

⁸ Mot'oğoy bitot'ay looxun tünd č'oč'a irəngen sa parça lap't'i, čoyexunal nəzik' t'olaxun düzbaki pərdinenq'at'un but'k'i. İst'ola taşt'eynak' bakala durutxoval şot'oğonq'at'un iz gala badi.

9 Şot'oğon pisosi q'a iz çirağxoy, maşoğoy, xətəngəzzxoy saal çirağa bapseynak' bakala c'eyini q'avurxoyal bitot'ay loxol göyün irəngen parça lap't'alat'un.

10 Oşa isə pisosi q'a iz ət't'əcxoy loxolxun nəzik' t'olen but'k'i taşt'eynak'q'at'un həzirbi.

11 Q'ızılxaxun bakala q'urban eçala gane loxolal göyün parça lap't'i oşa nəzik' t'olen but'k'eq'at'un. Q'urban eçala ganu taşt'eynak' bakala durutxoval iz gala badeq'at'un.

12 İvel gala q'ulluğbseynak' əşəğala bütün şeyurxo ext'i süft'ə göyün parçinen, iz looxun isə nəzik' t'olen but'k'i taşt'eynak' həzirbeq'at'un.

13 Misnə q'urban eçala ganeyal jeq'a ext'i iz loxol mumušak'i irəngen parçaq'at'un lap't'i.

14 Oşa iz loxol izi bütün ət't'əcxox - jeq'e q'avurxo, ist'amxo, ləənxo, çəngəlxo, xətəngəzxo laxi nəzik' t'olen but'k'eq'at'un. Q'urban eçala ganu taşt'eynak' bakala durutxoval şot'oğonq'at'un iz gala badi.

15 İsrailluğun içoğoy ganu badalbat'an Aaronen q'a iz ġarmoğon bütün me ível şeyurxoy looxun but'k'it'uxun oşa, barta K'ohat'i nəsiləxun bakalt'oğonq'at'un hari şot'oğو taşeri. Ama şot'oğoy kul me şeyurxo nu laft'alane, tene biyalt'un. Metərлуğen, ível çadırı ət't'əcxoxun K'ohat'i nəsiləxun bakalt'oğoy taşalorox morox bakale.

16 Běyinš Aaroni ġar Eleazarı əş pisoseynak' bakala c'eyinə, bok'ospseynak' bakala saat' adeğala oyurxo, hər gi eçala taxılı paya saal

lě̄emst'eynak' bakala c'əyinə bě̄gsun bakale. Şot'in īvel çadıra saal iz boş bakala hər şeya - īvel şeymoğو q'a īvel ət't'əcxo bě̄galane».

¹⁷ Q'ONČUĞON Moiseya q'a Aarona pine:

¹⁸ «Ama bě̄ganan ki, K'ohat'i nəsil Levin tayfi-naxun maq'an əfcibaki.

¹⁹ Kot'aynak'al şot'oğoy īvel gala me şeyurxo taşt'eynak' işalayinşakat'an nu biseynak', barta Aaronen q'a iz garmoğunq'at'un hari me şeyurxo taşeri.

²⁰ K'ohat'i nəsiləxun bakalt'oğon īvel gala başı mot'oğoy saycət'u piin t'ögenal bakayın nu ak'alat'un, tene biyalt'un».

Q'ončuğoy Gerşoni nəsilə tapşurbi əş

²¹ Q'ONČUĞON Moiseya metəre pi:

²² «Gerşoni nəsiləxun bakala işq'arxoval içəgoğoy ailogo q'a əsilə görə siyəyinə haq'a.

²³ Siyəyinə otuz yəşəxun əlli yəşəl sırik', īvel çadıra q'ulluğbi köməybes bakala işq'arxoq'an haq'eşi.

²⁴ İsrailluğon içəgoğoy ganu badalbat'an Gerşoni nəsiləxun bakalt'oğon çadırı me şeyurxo taşalt'un:

²⁵ İvel, yəni Q'ONČUĞOXUN exlətpseynak' bakala çadıra q'a iz looxun zap'eşi p'ě q'at čoya, şot'oğoy loxolxun eğala nəzik' t'olaxun düzbəki čoya, çadırı bağala gane pərdinə saal

²⁶ çadır q'a q'urban eçala ga bakala məəlin pərdoğو q'a iz bağala gane pərdinə. Məəlin pərdoğoy kəndürxo q'a mandı ət't'əcxoval şot'oğon bě̄galat'un. Barta me

şeyurxo taşt'unast'a lazım bakala bito əşlə şot'oğonq'at'un biq'i.

²⁷ Şot'oğoy me şeyurxo taşt'unast'a bala bito əşlə Aaronen q'a iz ğarmoğun bęgalt'un. Şot'oğoy me əşlə vən tapşurbalnan, şot'oğon isə balt'un.

²⁸ Metərlügen, īvel çadıra taşat'an Gerşoni nəsiləxun bakalt'oğoy əş mo bakale, şot'oğonal bitot'in běyinš Aaroni ġar İt'amari kiin oq'a əşp'alt'un».

Q'ončuğoy Merarin nəsilə tapşurbi əş

²⁹ «Merarin nəsiləxun bakala işq'arxoval içoğoy ailogo q'a əsilə görə siyəyinə haq'a.

³⁰ Siyəyinə otuz yəşəxun əlli yəşəl śirik', īvel çadıra q'ulluğbi köməybes bakala işq'arxoq'an haq'eşi.

³¹ īvel çadırı ganu badalbat'an Merarin nəsiləxun bakalt'oğon me şeyurxo taşalt'un: çadırı çərçivoğو, peşt'uvanxo, sütünxo q'a şot'oğoy laxala ganxo,

³² çadırı məəlin sütünxo q'a şot'oğoy laxala ganxo, mixçoğو, kəndürxo saal bütün lazım bakala ət't'əcxo q'a əslaatxo. Hər amdara cöycöy iz biq'ala əşlə ak'est'a.

³³ Metərlüğen, īvel çadıra taşat'an Merarin nəsiləxun bakalt'oğoy əş mo bakale, şot'oğonal bitot'in běyinš Aaroni ġar İt'amari kiin oq'a əşp'alt'un».

Leviğoy siyəyinə haq'esun

³⁴ Hametər, Moiseyen, Aaronen saal israilluğoy boşt'an c'ək'eşi ağsaq'q'alxon K'ohat'i nəsiləxun

bakala işq'arxo içogoy ailogo q'a əsilə görə siyəyinət'un haq'i.

³⁵ Otuz yəşəxun əlli yəşəl sırik', īvel çadıra q'ulluğbi köməybes bakala,

³⁶ içogoy əsilə görə siyəyinə haq'eşi işq'arxoy say 2 750 taney.

³⁷ Mo K'ohat'i nəsiləxun īvel çadıra q'ulluğbi köməybes bakala bito işq'arxoy sayey. Moiseyen Q'ONČUĞON içu pi k'inək'e Aaronaxun sagala şot'oǵo siyəyinə haq'i.

³⁸ Gerşoni nəsiləxun bakala işq'arxoval içogoy ailogo q'a əsilə görə siyəyinət'un haq'eşi.

³⁹ Otuz yəşəxun əlli yəşəl sırik', īvel çadıra q'ulluğbi köməybes bakala,

⁴⁰ içogoy əsilə görə siyəyinə haq'eşi işq'arxoy say 2 630 taney.

⁴¹ Mo Gerşoni nəsiləxun īvel çadıra q'ulluğbi köməybes bakala bito işq'arxoy sayey. Moiseyen Q'ONČUĞON içu pi k'inək'e Aaronaxun sagala şot'oǵo siyəyinə haq'i.

⁴² Merarin nəsiləxun bakala işq'arxoval içogoy ailogo q'a əsilə görə siyəyinət'un haq'eşi.

⁴³ Otuz yəşəxun əlli yəşəl sırik', īvel çadıra q'ulluğbi köməybes bakala,

⁴⁴ içogoy əsilə görə siyəyinə haq'eşi işq'arxoy say 3 200 taney.

⁴⁵ Mo Merarin nəsiləxun īvel çadıra q'ulluğbi köməybes bakala bito işq'arxoy sayey. Q'ONČUĞON Moiseya pi k'inək'el Moiseyen q'a Aaronen şot'oǵo siyəyinət'un haq'i.

⁴⁶ Metərluğen, Moiseyen, Aaronen saal israilliugoyst boşt'an c'ək'eşi ağsaq'q'alxon bütüm

leviǒo ičoǵoy ailogo q'a əsilə görə siyəyinət'un haq'i.

⁴⁷ Siyəyinə haq'eşi otuz yəşəxun əlli yəşəl śirik', īvel çadıra q'ulluǵbi köməybes q'a yük taşes bakala

⁴⁸ işq'arxoy say bito sagala 8 580 taney.

⁴⁹ Mot'oǵoy bitot'uval Q'ONČUĞON Moiseya pi k'inək' ičoǵoy əşlə ak'est'undi, hərt'in iz taşala seya avaney.

Şorox Q'ONČUĞON Moiseya pi k'inək't'un siyəyinə haq'esey.

5

*Q'ONČUX bakala ganu pak efi nu murdarlay-
iňsbsuni barada*

¹ Q'ONČUĞON Moiseya pine:

² «İsrailluǵo əmirba ki, ičoǵoy arane c'ovakala t'ole azar bakalorox, ičoǵost'a p'i taysun nəəl yaroǵon xe c'epsun bakalorox, ičoǵoy kul meyidə laft'i murdarlayiňsakiyorox nu bakalane. Şorox pak bakamin věxun əxil mandalat'un.

³ Metər bakala çuresa işq'ari, çuresa çuǵoy ef čurk'ala ganuxun tura bot'anın. Şot'oǵon ef čurk'ala ganu nu murdarlayiňsalat'un. Şot'o görə ki, Zuval ef aranezu».

⁴ Israilluǵon hametərəl bit'un. Şot'oǵon Q'ONČUĞON Moiseya pi k'inək' metər amdarxo pak bakamin ičoǵoy čurk'ala ganuxun əxilt'un bsay.

*Laft'i zərələ ödəyiňsbsuni barada
(Lev. 6:1-7)*

5 Q'ONČUĞON Moiseya pine:

6 «İsrailluǵo upa: "Əgər sunt'in - çuresa işq'ar, çuresa çuux - t'iyémint'u ziyan tast'unen Q'ONČUĞOY laxi k'anunaxun c'eri günax əşp'est'ayin, me amdar taxsirkere.

7 Barta şot'in iz günaxa ozane ext'i qo paye sunt'ugal iz loxol laxi laft'i ziyana ödəyinşeq'an.

8 Ama əgər ziyan zapi amdar p'urenese, zərələ ödəyinşbseynak' q'erəz iša q'oomal butet'uxsa, t'e vədə zapi zərələ běyinša tast'unen Q'ONČUĞO ödəyinşinan baksa. Mot'o günaxa os'k'ala q'urbanluǵ egelaxun sagala běyinşeynak' eçanan.

9 İsrailluǵon běyinşeynak' eçala bütün ſivel payurxo şot'aye baksa.

10 Běyinşeynak' eceriyorox bito běyinşine baksa, şot'o tadiyorox şot'ost'al manest'a».

Çuǵoy xəyanətə čoyel c'evkseynak' bakala k'anun

11 Q'ONČUĞON Moiseya pine:

12 «İsrailluǵo upa: "Əgər sa çuǵon günax əşp'est'i iz işq'ara xəyanətbenesa,

13 ama nə iz işq'aren, nə t'iyémint'in şot'ay q'erəzt'uxun baksuna iz piin ak'itenesa, me çuux p'urumal günaxa baft'ine baksa.

14 Ama əgər sa çuǵon şuk'k'alaxun išaluǵbi tenesa, ama iz işq'aren q'isq'ancluǵbi p'urumal şot'oxun şüpələyinşebaksasa, t'e vədə barta günaxa əşp'est'it'ayal, nu əşp'est'it'ayal

15 işq'aren çugo běyinši t'ögölq'an eceri. Şot'in çuǵoy s'iyal běyinşeynak' efin * vis'

---

* 5:15 5:15 sa efa 22 lit'ir

payaxun sa paye hama xari eşt'unen taxılı pay eçalane. Me xarin loxol nə c'øyin, nəəl ladan [†] maq'an lapi, şot'aynak' ki, mo q'isq'ancluğu q'a xəyanəti çoyel c'eysuna ak'est'ala paye.

¹⁶ Běyinşen isə me çuǵo Q'ONČUĞOY běšq'an eceri.

¹⁷ Barta şot'in sa saxsi q'ave boş ıvel xe bapi oşa t'iya ıvel çadıraxun ext'i k'ulq'an gərbi.

¹⁸ Běyinşen çuǵo Q'ONČUĞOY běš çurdest'i şot'ay popa śarpeq'an, oşa q'isq'ancluğu q'a xəyanəti çoyel c'eysuna ak'est'ala taxılı paya iz kiyelq'an tadi. Me vədine běyinşı kiyel q'arğış śipest'ala k'ul gərbi xe bakalane.

¹⁹ Barta běyinşen çuǵo me şərtenq'an q'arğışbi: əgər hun xəyanətbitenusa, təmiz mandi vi işq'araxun başq'a şuk'k'alaxun ı̄şaluğbitenusa, barta me q'arğış śipest'ala xenen va zərəl maq'an tadi.

²⁰ Ama əgər hun işq'ara baksunen q'erəz işq'araxun ı̄şaluğbi günax əşp'est'enusa

²¹ - me əyitəxun oşa běyinşen çuǵo q'arğışbeq'an - barta vi əyel saksunen q'a əylə nu manst'unen Q'ONČUĞOY lənəti vi bel barst'una azuk'enal ak'eq'an.

²² Barta me q'arğış śipest'ala xe vi boş taşı vi tapana əyel sakala q'a əylə nu mandes bakalaq'an bi. Çuǵon isə me əyitmoğoxun oşa "ammen, haketərəl beq'an!" peq'an.

²³ Běyinşen me q'arğışa śampi oşa me şama t'e k'ul gərbi xene boş os'k'i taşalane.

[†] 5:15 5:15 *ladan* - bok'ospseynak' bakala saat' adeğala q'aribaki q'ir

24 Béyinšen me xena çuǵo üǵest'ale, me q'arğış śipeſt'ala xeyal çuǵoy boş taſi şot'aynak' azar ečale.

25 Metərluğen, běyinšen q'ısq'ancluǵa görə ečeri taxili paya çuǵoy kiyelxun ext'i şot'o alabi Q'ONČUĞOYNAK' baksuna ak'est'ale. Oşa q'urban ečala gane t'ögöl hari

26 t'e payaxun sa měxə xarina ext'i şot'ay loxol bok'osp'ale. Me bok'osp'akala sa měxə xarinen bütüm me paye Q'ONČUĞOYNAK' baksuna ak'est'ale. Me vədine běyinšen həzirbi xenal çuǵo üǵest'ale.

27 Çuǵon xena üǵèle. Üǵit'uxun oşal əgər me çuǵon həgigiyal günax əşp'est'i q'erəzt'uxun işaluğbenesa, t'e vədə me q'arğış śipeſt'ala xe şot'ay boş taſi şot'aynak' azar ečale. Şo nə əylə mandes, nə ečes tene bakal. Metərluğenal Q'ONČUĞON şot'oxun Iz čoya tarast'una dirist' azuk'en ak'ale.

28 Ama əgər çuǵon günax əşp'est'itenesa, əgər şo təmizesə, t'e vədə me xenen şot'o hik'k'al tene bal. Bütümt'in şot'ay taxsırsuz baksuna ak'ale, şot'inal əyel ečes bakale.

29-30 Mo sa işq'ar iz çuǵoxun şot'in günax əşp'est'iyal bakayın, nu əşp'est'iyal bakayın, q'ısq'ancluǵbi şüpələyinşakat'an əməlbseynak' bakala k'anune. Barta běyinšen metər çuǵo Q'ONČUĞOY běş čurdest'i hər şeya me laxi k'anuna görə beq'an.

31 Çuǵoy işq'ar me əşləst'a taxsırsuze, sal sa cazal zap'k'ala tene, çuǵon iz əşp'est'i günaxi cazina için zap'k'ale».

6

İçu Q'ONČUĞOYNAK' nəzir bit'aynak' bakala q'aydoox

¹ Q'ONČUĞON Moiseya pine:

² «İsrailliugo metər upa: "Əgər sa işq'aren nəəl sa çuğun içu Buxačuğو həsrbi, Şot'aynak' sa nəzir* baksunane əyit tast'asa,

³ t'e vədə barta me amdaren nə fi, nə q'erəz finaǵoybala üğün, nə fine oq'oy, nəəl q'erəz oq'oy iz jomo maq'an duğı, lap t'ule xenal maq'an üğü. Şot'in nə t'ula içu, nəəl şot'oxun düzbaki kişmişal nu ukalane. †

⁴ İçoǵo Q'ONČUĞONəzir bala vədine şot'oǵon c'ap'en tadala me meyvin hik'k'alaxun nu ukalat'un. Mo lap t'ule s'ana q'a qöləl ayide.

⁵ İçoǵo Q'ONČUĞOYNAK'nəzirkbala vədə çark'amin şot'oǵon içoǵoy popa nu k'as'k'alat'un. Me vədine şorox Q'ONČUĞOY baksunen ívəlt'un hesabbaksa, barta içoǵoy popa boxoybeq'at'un.

⁶ Me vədine şorox meyidəl maq'at'un iša biti.

⁷ Lap içoǵoy bava nəəl nana, xunçı nəəl viçiyal biyayın, şot'oǵo görə içoǵoy ível baksuna ak'est'ala popa nu murdarlayışalat'un. Axırı me popen içoǵoy Buxačuğو həsr baksunane ak'est'a.

⁸ İçoǵo Q'ONČUĞONəzirkbala me vədə çark'amin, şorox Q'ONČUĞOYE.

* **6:2 6:2** - Nəzir əyitin məənə "cöybaksun, həsrbaksun" upsune. Nəzir bakala amdaren izi nəzirkbaksuna əyit tadi vaxt'al śirik' içu Buxačuğo hərbbine baksa. † **6:3 6:3** Luk'. 1:15

9 Əgər me amdari t'ögöl soğó bürdən biyayin, metərluğenal şot'ay nəzir baksuna ak'est'ala popa murdarlayışayın, t'e vədə barta şot'in vüg ğinaxun oşa iz popa tumexun q'açibest'eq'an. Me vüg gi meyidə işa bist'axun oşa p'urum pak baksuni vaxt'e.

10 Muğumci ġine isə ível çadırı bağala gala hari běyinša p'ě giyər nəəl p'ě göyərçinq'an tadi.

11 Běyinşen şot'oğoy sunt'u günaxxo os'kseynak' bakala q'urban k'inək', t'e sunt'u isə bok'ospusuni q'urban k'inək' şampeq'an ki, şot'oğoy p'iyen me amdari meyidi t'ögöl işa bist'uni murdarlayışaksuna os'k'i taşereq'an. Hat'e gi şot'ay pop p'urum ível hesabbakale,

12 şot'inal taxsira os'k'ala q'urban k'inək' sa usenin ərkəy q'uzi şampi içu p'urum Q'ONČUĞOHƏSRBES bakale. Ama mot'oxun běş içu nəzir bi ġimxo hesabtenebakal, şot'aynak' ki şot'in içu murdarlayışebi.

13 Amdari nəzir baksuni vaxt' çark'at'an, me q'aydoğooq'an əməlbi. Barta şot'o ível çadırı bağala galaq'at'un ečeri.

14 Barta şot'in t'iya Q'ONČUĞOYNAK' bok'ospusuni q'urban k'inək' salamat sa usenin ərkəy q'uzi, günaxxo os'kseynak' bakala q'urban k'inək' salamat sa usenin dişi q'uzi saal serluğι q'urban k'inək' sa salamat q'oçq'an ečeri.

15 Zənbili boş xuri berxeşi arumi xarinaxun zeytuni c'eyinen şareşi ěyinsuz k'ok'alxo q'a iz loxol c'eyin lě̄əmdi k'ok'alxoval ečereq'an. Taxlı payurxo q'a śipseynak' bakala payurxo eşt'unal eyexun maq'an c'evk'i.

16 Běyinšen isə mot'oǵo Q'ONČUĞOY běš eçale, günaxxo os'kseynak' bakala q'urbana q'a bok'ospuni q'urbanal šamk'ale.

17 Oşa şot'in serluği q'urbana şampi taxılı payaxun q'a śipseynak' bakala payurxoxun sagala Q'ONČUĞOYNAK' eceri bok'osp'ale. Şot'in īyinsuz k'ok'alxo bakala zənbiləl Q'ONČUĞOYNAK' pay k'inek' eçale.

18 Mot'oxun oşa içu Q'ONČUĞOYNAK' nəzir bi amdaren īvel çadırı bağala gane běš iz popa tumexun q'açibi şot'o serluği q'urbani oq'a bok'ala aruǵoq'an boseri.

19 İçü nəzir bi amdaren iz popa q'açibit'uxun oşa, barta běyinşen ərkəy eğelin ap'esp'i běśin buda saal zənbiləxun c'eyinen şareşi īyinsuz sa k'ok'ala q'a c'eyin lě̄mdi sa k'ok'ala ext'i mot'oǵo bitova t'e amdari kiyelq'an tadi.

20 Běyinşen mot'oǵoy sa pay baksuna ak'est'eynak' Q'ONČUĞOY běš alabalane. Me īvel payal Q'ONČUĞOY běš alabaki q'urbani döše yeq'axun sagala běyinši bakalane. Mot'oxun oşa içu nəzir bi amdaren fi üğəs banekon.

21 Metərluğen, içü nəzir bi amdaren Q'ONČUĞOYNAK' me payurxo eçalane. Ama izi imkan bakalt'in mot'oxun avuzinal k'ənesa eçes banekon. Barta içü Q'ONČUĞONƏZIR balt'in izi əyit tadir'oǵoy bitova əməl beq'an"». ‡

*Běyinšxoy xeyir-bərəkət tast'eynak' uk'ala
əyitmux*

22 Q'ONČUĞON Moiseya pine:

‡ **6:21 6:13-21** Ap'ost'. 21:23-24

- ²³ «Aarona q'a iz ġarmoġo metər upa:
"İsrailluġo me ēyitmoġon xeyir-bərəkət
tadalanan:
- ²⁴ Q'ONČUĞON va xeyir-bərəkətq'an tadi, va
q'orişeġ'an!
- ²⁵ Hun Iz ük'e bask'avax, Şot'inal vaynak' ük'
bok'osp'ane!
- ²⁶ Barta Şot'in Iz čoya vaxun maq'an taradi,
vaynak' həmişə serluġq'an ečeri!
- ²⁷ Aaronen q'a iz ġarmoġon Bez s'iya israil-
luġoynak' metər pi duğalt'un, Zuval şot'oġoxun
Bezi xeyir-bərəkətə kam tezbal"».

7

Kalat'oġoy pay eşt'un

¹ Moiseyen īvel çadıra laxit'uxun oşa şot'o içü
saal iz boş bakala bütüm şeymoġo īvelbseynak'
şot'oġo c'əyine lěħemdi. Q'urban ečala ganu q'a
şot'ay bütüm ət't'əcxoval c'əyin lěħemdi īvelebi.

² Israilluġoxun c'ək'eşi kalat'oġonal - iċoġoy
tayfogo q'a əsilə görə c'ək'eşi şot'oġo siyəyinə
haq'it'oġon - Q'ONČUĞOYNAK' payt'un ečeri.

³ Şot'oġon üq dənə iz loxolxun but' araba
saal p'as's'e öküzt'un Q'ONČUĞOYNAK' pay ečeri:
öküzxo hər tayfin s'iyen, araboġo isə hər p'ě
tayfin s'iyen. Mot'oġo bitova īvel çadırı běšt'un
ečeri laxi.

⁴ Q'ONČUĞON Moiseya metəre pi:

⁵ «Me paya kot'oġoxun q'abulbi leviġoy arane
iċoġoy bala əşlə görə cöyba ki, īvel çadırı
q'ulluġbat'an kot'oġo əşp'est'eq'at'un».

6 Moiseyenal araboňo q'a öküzxo ext'i leviňo tanedi.

7 Geršoni nəsiləxun bakalt'ogon içoňoy əşlə biq'seynak' şot'oňo p'ě araba q'a bip' öküz,

8 Merarin nəsiləxun bakalt'oňo isə bip' araba q'a muň öküze tadi. Me amdarxonal bitot'in běyinš Aaroni ğar İt'amari kiin oq'at'un əşbsay.

9 Ama K'ohat'i nəsiləxun bakalt'oňo Moiseyen me payaxun hik'kal tene tadi, şot'o görə ki, şot'oňoy əş ən ível şeymoňo taşt'uneý. Me şeymoňo isə içoňoy əmnəbel taşalat'uniy.

10 Moiseyen q'urban eçala ganu ívelbseynak' şot'o c'əyin lěämđit'uxun oşa israilliğoy boşt'an c'ek'eşi kalat'oňon t'e gane Q'ONČUĞOY baksuna ak'est'eynak' q'urbanxot'un echeri.

11 Şot'aynak' ki, Q'ONČUĞON Moiseya peney: «Barta q'urban eçala gane ível baksuna ak'est'eynak' hər gi kalat'oňoxun sunt'in t'iya iz payaq'an echeri».

12 Süft'ə İuday tayfinaxun kalo c'ek'eşi Amminadavi ğar Naxşonene payurxo echeri.

13 Şot'in echeri payurxo moroxey: ível gane şek'elen sabač otuz şek'el* bihilügen bakala sa gümüşi sini q'a yetmiş şek'el bihilügen bakala sa gümüşi ləən (mot'oňoy p'ögəl taxili payeynak' bakala zeytuni c'əyin lapi arumi xarinen buyey);

14 vis' şek'el bihilügen iz boş bok'ospseynak' bakala adeğala oyurxon buy sa q'ızılı kasa;

15 bok'ospsumi q'urbaneynak' sa arak', sa dənə q'oç egel saal sa dənə sa usenin ərkəy q'uzi;

---

* **7:13 7:13** sa şek'el təxminən 11 gram

16 günaxxo os'kseynak' bakala q'urbaneynak' sa ərkəy keçi;

17 serluği q'urban eşt'eynak' p'ě dənə öküz, qo dənə q'oç egel, qo dənə ərkəy keçi saal qo dənə sa usenin ərkəy q'uzi. Mo Amminadavi ġar Naxşoni ečeri payurxoney.

18 P'ěmcı ġine İssak'ari tayfinaxun kalo c'ək'eşi Śuari ġar Net'anelene payurxo ečeri.

19 Şot'in ečeri payurxo moroxey: īvel gane sek'elen sabač otuz sek'el bihilügen bakala sa gümüşi sini q'a yetmiş sek'el bihilüğen bakala sa gümüşi ləən (mot'oğoy p'őğəl taxili payeynak' bakala zeytuni c'əyin lapi arumi xarinen buyey);

20 vis' sek'el bihilüğen iz boş bok'ospseynak' bakala adeğala oyurxon buy sa q'ızılı kasa;

21 bok'ospsemi q'urbaneynak' sa arak', sa dənə q'oç egel saal sa dənə sa usenin ərkəy q'uzi;

22 günaxxo os'kseynak' bakala q'urbaneynak' sa ərkəy keçi;

23 serluği q'urban eşt'eynak' p'ě dənə öküz, qo dənə q'oç egel, qo dənə ərkəy keçi saal qo dənə sa usenin ərkəy q'uzi. Mo Śuari ġar Net'aneli ečeri payurxoney.

24 Xibimci ġine Zevuluni tayfinaxun kalo c'ək'eşi Xeloni ġar Eliavene payurxo ečeri.

25 Şot'in ečeri payurxo moroxey: īvel gane sek'elen sabač otuz sek'el bihilüğen bakala sa gümüşi sini q'a yetmiş sek'el bihilüğen bakala sa gümüşi ləən (mot'oğoy p'őğəl taxili payeynak' bakala zeytuni c'əyin lapi arumi xarinen buyey),

26 vis' sek'el bihilüğen iz boş bok'ospseynak' bakala adeğala oyurxon buy sa q'ızılı kasa;

²⁷ bok'ospsuni q'urbaneynak' sa arak', sa dənə q'oç egel saal sa dənə sa usenin ərkəy q'uzi;

²⁸ günaxxo os'kseynak' bakala q'urbaneynak' sa ərkəy keçi;

²⁹ serluği q'urban eşt'eynak' p'ě dənə öküz, qo dənə q'oç egel, qo dənə ərkəy keçi saal qo dənə sa usenin ərkəy q'uzi. Mo Xeloni ġar Eliaven eceri payurxoney.

³⁰ Bip'imci ġine Ruveni tayfinaxun kalo c'ək'eşi Şedeuri ġar Elisurene payurxo eceri.

³¹ Şot'in eceri payurxo moroxey: īvel gane şek'elen sabač otuz sek'el bihilügen bakala sa gümüşi sini q'a yetmiş sek'el bihilügen bakala sa gümüşi ləən (mot'oğoy p'ögəl taxili payeynak' bakala zeytuni c'əyin lapi arumi xarinen buyey);

³² vis' sek'el bihilügen iz boş bok'ospseynak' bakala adeğala oyurxon buy sa q'ızılı kasa;

³³ bok'ospsuni q'urbaneynak' sa arak', sa dənə q'oç egel saal sa dənə sa usenin ərkəy q'uzi;

³⁴ günaxxo os'kseynak' bakala q'urbaneynak' sa ərkəy keçi;

³⁵ serluği q'urban eşt'eynak' p'ě dənə öküz, qo dənə q'oç egel, qo dənə ərkəy keçi saal qo dənə sa usenin ərkəy q'uzi. Mo Şedeuri ġar Elisuren eceri payurxoney.

³⁶ Qomci ġine Simeoni tayfinaxun kalo c'ək'eşi Śurişaddayı ġar Şelumielene payurxo eceri.

³⁷ Şot'in eceri payurxo moroxey: īvel gane şek'elen sabač otuz sek'el bihilügen bakala sa gümüşi sini q'a yetmiş sek'el bihilügen bakala sa gümüşi ləən (mot'oğoy p'ögəl taxili payeynak' bakala zeytuni c'əyin lapi arumi xarinen buyey);

³⁸ vis' şek'el bihilügen iz boş bok'ospseynak' bakala adeğala oyurxon buy sa q'ızılı kasa;

³⁹ bok'ospsemi q'urbaneynak' sa arak', sa dənə q'oç egel saal sa dənə sa usenin ərkəy q'uzi;

⁴⁰ günaxxo os'kseynak' bakala q'urbaneynak' sa ərkəy keçi;

⁴¹ serluği q'urban eşt'eynak' p'ě dənə öküz, qo dənə q'oç egel, qo dənə ərkəy keçi saal qo dənə sa usenin ərkəy q'uzi. Mo Śurişaddayı ġar Şelumielen ečeri payurxoney.

⁴² Ūqǔmci ġine Gade tayfinaxun kalo c'ək'eşi Deueli ġar Elyasafene payurxo ečeri.

⁴³ Şot'in ečeri payurxo moroxey: īvel gane şek'elen sabač otuz sek'el bihilüğen bakala sa gümüşi sini q'a yetmiş sek'el bihilüğen bakala sa gümüşi ləən (mot'oğoy p'ögəl taxili payeynak' bakala zeytuni c'øyin lapi arumi xarinen buyey);

⁴⁴ vis' şek'el bihilüğen iz boş bok'ospseynak' bakala adeğala oyurxon buy sa q'ızılı kasa;

⁴⁵ bok'ospsemi q'urbaneynak' sa arak', sa dənə q'oç egel saal sa dənə sa usenin ərkəy q'uzi;

⁴⁶ günaxxo os'kseynak' bakala q'urbaneynak' sa ərkəy keçi;

⁴⁷ serluği q'urban eşt'eynak' p'ě dənə öküz, qo dənə q'oç egel, qo dənə ərkəy keçi saal qo dənə sa usenin ərkəy q'uzi. Mo Deueli ġar Elyasafen ečeri payurxoney.

⁴⁸ Vǔgǔmci ġine Efraimi tayfinaxun kalo c'ək'eşi Ammihudi ġar Elişamanene payurxo ečeri.

⁴⁹ Şot'in ečeri payurxo moroxey: īvel gane şek'elen sabač otuz sek'el bihilüğen bakala sa

gümüşi sini q'a yetmiş sek'el bihilügen bakala
sa gümüşi ləən (mot'oğoy p'ögöl taxılı payeynak'
bakala zeytuni c'eyin lapi arumi xarinen buyey);

⁵⁰ vis' sek'el bihilügen iz boş bok'ospseynak'
bakala adeğala oyurxon buy sa q'ızılı kasa;

⁵¹ bok'opsuni q'urbaneynak' sa arak', sa dənə
q'oç egel saal sa dənə sa usenin ərkəy q'uzi;

⁵² günaxxo os'kseynak' bakala q'urbaneynak'
sa ərkəy keçi;

⁵³ serluği q'urban eşt'eynak' p'ě dənə öküz,
qo dənə q'oç egel, qo dənə ərkəy keçi saal qo
dənə sa usenin ərkəy q'uzi. Mo Ammihudi ġar
Elişaman ečeri payurxoney.

⁵⁴ Muğumci ġine Menaşseni tayfinaxun kalo
c'ek'eşi P'edahśuri ġar Gamlielene payurxo
ečeri.

⁵⁵ Şot'in ečeri payurxo moroxey: īvel gane
sek'elen sabač otuz sek'el bihilügen bakala sa
gümüşi sini q'a yetmiş sek'el bihilügen bakala
sa gümüşi ləən (mot'oğoy p'ögöl taxılı payeynak'
bakala zeytuni c'eyin lapi arumi xarinen buyey);

⁵⁶ vis' sek'el bihilügen iz boş bok'ospseynak'
bakala adeğala oyurxon buy sa q'ızılı kasa;

⁵⁷ bok'opsuni q'urbaneynak' sa arak', sa dənə
q'oç egel saal sa dənə sa usenin ərkəy q'uzi;

⁵⁸ günaxxo os'kseynak' bakala q'urbaneynak'
sa ərkəy keçi;

⁵⁹ serluği q'urban eşt'eynak' p'ě dənə öküz,
qo dənə q'oç egel, qo dənə ərkəy keçi saal qo
dənə sa usenin ərkəy q'uzi. Mo P'edahśuri ġar
Gamlielen ečeri payurxoney.

60 Vuyumci ġine Binyamini tayfinaxun kalo c'ek'eši Gidoni ġar Avidanene payurxo ečeri.

61 Şot'in ečeri payurxo moroxey: īvel gane sek'elen sabač otuz sek'el bīhiluġen bakala sa gümüşi sini q'a yetmiş sek'el bīhiluġen bakala sa gümüşi ləən (mot'oğoy p'ögħel taxili payeynak' bakala zeytuni c'øyin lapi arumi xarinen buyey);

62 vis' sek'el bīhiluġen iz boş bok'ospseynak' bakala adeġala oyurxon buy sa q'ızılı kasa;

63 bok'ospusuni q'urbaneynak' sa arak', sa dənə q'oç eġel saal sa dənə sa usenin ərkəy q'uzi;

64 günaxxo os'kseynak' bakala q'urbaneynak' sa ərkəy keçi;

65 serluġi q'urban eşt'eynak' p'ě dənə öküz, qo dənə q'oç eġel, qo dənə ərkəy keçi saal qo dənə sa usenin ərkəy q'uzi. Mo Gidoni ġar Avidanen ečeri payurxoney.

66 Vis'imci ġine Dane tayfinaxun kalo c'ek'eši Ammişaddayi ġar Axiezerene payurxo ečeri.

67 Şot'in ečeri payurxo moroxey: īvel gane sek'elen sabač otuz sek'el bīhiluġen bakala sa gümüşi sini q'a yetmiş sek'el bīhiluġen bakala sa gümüşi ləən (mot'oğoy p'ögħel taxili payeynak' bakala zeytuni c'øyin lapi arumi xarinen buyey);

68 vis' sek'el bīhiluġen iz boş bok'ospseynak' bakala adeġala oyurxon buy sa q'ızılı kasa;

69 bok'ospusuni q'urbaneynak' sa arak', sa dənə q'oç eġel saal sa dənə sa usenin ərkəy q'uzi;

70 günaxxo os'kseynak' bakala q'urbaneynak' sa ərkəy keçi;

71 serluġi q'urban eşt'eynak' p'ě dənə öküz, qo dənə q'oç eġel, qo dənə ərkəy keçi saal qo

dənə sa usenin ərkəy q'uzi. Mo Ammişaddayı
ğar Axiezeren ečeri payurxoney.

⁷² Sas's'emci ğine Aşeri tayfinaxun kalo c'ək'eşi
Ok'rani ğar P'agielenė payurxo ečeri.

⁷³ Şot'in ečeri payurxo moroxey: īvel gane
şek'elen sabač otuz sek'el bihilügen bakala sa
gümüşi sini q'a yetmiş sek'el bihilügen bakala
sa gümüşi ləən (mot'oğoy p'ögöl taxılı payeynak'
bakala zeytuni c'øyin lapi arumi xarinen buyey);

⁷⁴ vis' sek'el bihilügen iz boş bok'ospseynak'
bakala adeğala oyurxon buy sa q'ızılı kasa;

⁷⁵ bok'ospsumi q'urbaneynak' sa arak', sa dənə
q'oç eğel saal sa dənə sa usenin ərkəy q'uzi;

⁷⁶ günaxxo os'kseynak' bakala q'urbaneynak'
sa ərkəy keçi;

⁷⁷ serluği q'urban eşt'eynak' p'ě dənə öküz, qo
dənə q'oç eğel, qo dənə ərkəy keçi saal qo dənə
sa usenin ərkəy q'uzi. Mo Ok'rani ğar P'agielen
ečeri payurxoney.

⁷⁸ P'as's'emci ğine Naft'alin tayfinaxun kalo
c'ək'eşi Enani ğar Axirane payurxo ečeri.

⁷⁹ Şot'in ečeri payurxo moroxey: īvel gane
şek'elen sabač otuz sek'el bihilügen bakala sa
gümüşi sini q'a yetmiş sek'el bihilügen bakala
sa gümüşi ləən (mot'oğoy p'ögöl taxılı payeynak'
bakala zeytuni c'øyin lapi arumi xarinen buyey);

⁸⁰ vis' sek'el bihilügen iz boş bok'ospseynak'
bakala adeğala oyurxon buy sa q'ızılı kasa;

⁸¹ bok'ospsumi q'urbaneynak' sa arak', sa dənə
q'oç eğel saal sa dənə sa usenin ərkəy q'uzi;

⁸² günaxxo os'kseynak' bakala q'urbaneynak'
sa ərkəy keçi;

83 serluği q'urban eşt'eynak' p'ě dənə öküz, qo dənə q'oç egel, qo dənə ərkəy keçi saal qo dənə sa usenin ərkəy q'uzi. Mo Enani ġar Axiran ečeri payurxoney.

84 Metərluğen, q'urban ečala ganu lěőmdit'uxun oşa şot'ay īvel baksuna ak'est'eynak' israilluğoy boşt'an c'ök'eşi kalat'oğon ečeri payurxo moroxey: p'as's'e gümüşi sini, pas's'e gümüşi ləən saal p'as's'e q'ızılı kasa.

85 Hər gümüşi sinin bihilug īvel gala bakala sek'ela görə sabač otuz sek'el, hər gümüşi ləəni bihilugal yetmiş sek'eley. Bito ləənxoy q'a sinığoy bihilug sagala isə p'ě hazar bip'bač sek'eley.

86 Hər soğo īvel gane sek'elen vis' sek'el bakala qızılı kasogoy bihilug isə bito sagala sabač q'a sek'eley (kasoox bok'ospseynak' bakala saat' adeğala oyurxon buyey).

87 Taxılı payaxun sagala ečala bok'ospsuni q'urbaneynak' p'as's'e dənə arak', p'as's'e dənə q'oç egel, p'as's'e dənə sa usenin ərkəy q'uzi saal günaxxo os'kseynak' bakala q'urbaneynak' p'as's'e dənə ərkəy keçiyal ečeret'uniy.

88 Serluği q'urbaneynak' isə bito sagala saq'o bip' dənə öküz, altmış q'oç egel, altmış ərkəy keçi saal altmış dənə sa usenin ərkəy q'uzit'un ečerey. Q'urban ečala ganu lěőmdit'uxun oşa şot'ay īvel baksuna ak'est'eynak' ečeri payurxo moroxey.

89 Moisey īvel çadıra Q'ONČUĞOXUN exlətpseynak' bağat'an, içuxun əyitk'ala səs irəzilugi sanduğι loxol bakala bağışlayınşbsuni

q'apağaxune[†] eysay. Me səs q'apağı loxol bakala p'ě angeli aranexun, Q'ONČUĞOY bakala ganuxune eysay. Q'ONČUĞON Moiseyaxun metəre exlətpsay.

8

Çirağxo laksuni yön

¹ Q'ONČUĞON Moiseya pine:

² «Aarona metər upa: "Pisosi vǔğ çirağa t'etər laxa ki, iz běšq'at'un işiğ saki"».

³ Aaronenal Q'ONČUĞON Moiseya əmirbi k'inək' bine: çirağxo pisosi loxol t'etəre laxi ki, şot'oğon běšt'un işiğbsay.

⁴ Pisos isə dirist' q'ızıłaxune t'ap'eşi düzbakey, iz turaxun burqi iz loxol bakala varde t'up'ulxol śirik'. Şot'o Q'ONČUĞON Moiseya ak'est'i k'inək't'un düzbeý. *

Levi gó içoğoy əşlə burqseynak' pakbsun

⁵ Q'ONČUĞON Moiseya pine:

⁶ «İsrailliğoy aranexun levi gó cöybi şot'oğo pakba.

⁷ Şot'oğoy pak bakseynak' metər bsune lazım: pakbala xena içoğoy loxol ciləyinşa, barta içoğoy bel q'a loxol bakala popal xampi, içoğoy paltaral os'k'eq'at'un. Mot'oxun oşa şorox pak hesab-bakalt'un.

⁸ Mot'oxun oşa barta c'əyin lapi arumi xari-naxun bakala taxılı paya q'a şot'oxun sagala q'urban eçala arak'aq'at'un ext'i, hun isə günaxxo os'kseynak' şameğala arak'a ext'a.

[†] **7:89 7:89** C'eys. 25:17-22   * **8:4 8:1-4** C'eys. 25:31-40; 37:17-24

⁹ Levičo īvel çadırı běš ečeri, bütüm israillučoval girba.

¹⁰ Levičo miya ečerit'uxun oşa israillučon ičočoy kulmočo şot'očoy loxol laxalat'un, †

¹¹ Aaronenal şot'očo israillučoxun bakala c'ek'eši sa pay k'inək' Q'ONČUČOHƏSRBALANE ki, Şot'o q'ullučbes bakat'un.

¹² Levičon ičočoy kulmočo arak'xoy loxol laxit'uxun oşa me arak'xoy sočo bok'ospsuni q'urban, t'e sočo isə günaxxo os'kseynak' bakala q'urban k'inək' ičočoy s'iyen Q'ONČUČOYNAK' şameğalane. Me q'urbanxo eşt'unenal Q'ONČUČO q'ullučbseynak' c'ek'eši leviyox pakbaki bakalt'un.

¹³ Barta leviyox Aaroni q'a iz ġarmočoy běš čurpi c'ek'eši sa pay k'inək' Q'ONČUČOQ'AT'unhəsrbaki.

¹⁴ Metər, hun şot'očo bütüm israillučoxun c'ek'p'i Bezi balnu.

¹⁵ Hun levičo c'ek'eši sa pay k'inək' Q'ONČUČOYNAK' ečeri şot'očo pakbit'uxun oşa şot'očon īvel çadira q'ullučbes bat'unkon.

¹⁶ Şorox israillučoy boşt'an Zaynak' c'ek'eşiyoroxe. Zu şot'očo israillučoy boş tapanexun c'eri k'ə süft'in ġar əyel nəəl süft'in ərkəy bala bunesa, şot'očoy galaz ext'e.

¹⁷ İsraillučoy bito süft'in ġar əyluxal, ičočoy heyvanxoy süft'in ərkəy baloxal Bezine. Zu şot'očo Misirə bito süft'in nanaxun baki

---

† **8:10 8:10** - Me hərəkəten levičoy bütüm israillučoy süft'in nanaxun baki ġarmočoy gala Q'ONČUČO tadesunane ak'est'a.

ğarmočo əfçibala ğine Zaynak' c'ek'p'i Beziz bi. ‡

18 İsəel, bito israillučoy süft'in ğar əyločoy gala levičoz Zaynak' exst'a.

19 Şot'očo israillučoy boşt'an c'ek'p'i Aarona q'a iz ğarmočoz tadi ki, īvel çadira bito israillučoy gala q'ullučbi şot'očoy günaxxo os'k'es bakat'un. Şot'očoy īvel gala q'ullučbsunal t'iya īšalayinşakala israillun bel bələ nu eysuni toy bakale».

20 Metərlučen, Moiseyen, Aaronen saal israillučon Q'ONČUČON Moiseya levičoy barada pi əmirbit'očo bitova bit'un.

21 Leviyox içočo təmizbi paltaral os'ksunen pakt'unbaki, Aaronenal şot'očo c'ek'eši sa pay k'inək' Q'ONČUČONEHƏSRBI. Levičoy pak bakseynak' Q'ONČUČGOYNAK' q'ullučbsuni toyə ödəyinşala q'urbanxoval şameši.

22 Mot'očun oşa leviyox Aaroni q'a iz ğarmočoy kiin oq'a īvel çadırı əşurxost'a köməybsat'un burqi. Q'ONČUČON Moiseya levičoy barada əmirbi piyoroxal bito baneki.

23 Q'ONČUČON Moiseya metəre pi:

24 «Mone, levičon me q'aydina əməlbalat'un: hər saq'o qo yəşə p'ap'ala levilu īvel çadırı əşurxost'a köməybi q'ullučbsa burqalane,

25 əlli yəşə p'ap'at'anal iz q'ulluča efi ene t'iya nu köməybalane.

26 Şot'in t'iya içočoy q'ulluči vədə nu çark'i t'iyəmi vičimočo köməybes banekon, ama için

---

‡ **8:17 8:17** C'eys. 13:2

ene nu q'ulluğbalane. Mo īvel çadıra bakala əşurxost'a leviğoy q'ulluğbsuni q'aydane».

9

*C'ovaksuni axesibayi q'aydoox
(C'eys. 12:1-27)*

¹ İsrailluğoy Misirəxun c'eysun p'ěmci usena bağat'an, t'e usenin samci xaşe Q'ONČUĞON Moiseya Sinay ams'i oçala pine:

² «Barta israilluğon C'ovaksuni axesibaya* Bez pi vədineq'at'un c'ovakest'i.

³ Şot'o Bez pi ğine - me xaşe bip'es's'emci ğine, běğ batk'at'an c'ovakest'a burqanan. Axsibaya c'ovakest'at'an Bez laxi bito q'aydoğa q'a k'anunxo əməlbanan».

⁴ Metərluğen, Moiseyen israilluğو C'ovaksuni axesibayi barada bitova pine,

⁵ şot'oğonal samci xaşe bip'es's'emci ğine běğ batk'at'an Sinay ams'i oçala me axesibaya c'ovakest'undi. İsrailluğon bitova Q'ONČUĞON Moiseya pi k'inəkt'un bi.

⁶ Ama bəzi amdarxo me ġi içoğoy kul p'uri amdara lafst'una görə pak tet'un hesabbaksay, şot'o görəl me axesibaya c'ovakest'es tet'un baki. Şorox hat'e ġi Moiseyi q'a Aaroni t'ögöl hari

⁷ pit'un: «Beşi kul meyidə lafst'una görə yan pak teyan hesabbaksa. İsə yan Q'ONČUĞON laxi

---

* **9:2 9:2** - Me axesibayast'a Q'ONČUĞON Misirluğoy bito süft'in nanaxun baki ġarmoğa k'as'k'at'an israilluğoy k'oya nu başı şot'oğoy čomoy t'ögölxun c'ovaki taysunat'un eyex bast'a. Şot'o görəl me axesibayi s'i C'ovaksuni axesibaye. C'eys. 12:1-27

ğine bito israilluğoxun sagala Şot'aynak' q'urban eçes teyan bakal?»

⁸ Moiseyen şot'oğو pine: «Bartanan běgen, Q'ONČUĞON me barada k'ə nex».

⁹ Q'ONČUĞONAL Moiseya pine:

¹⁰ «Əgər axsibayı ğine efi nəəl věxun oşa bakalt'oğoy boşt'an şinesa iz kula meyidə duğsunen içü murdar bine baksasa, nəəl ki, me ğine yaq'a bakalane baksasa, şot'in hələ me axsibaya c'ovakest'es banekon.

¹¹ Barta t'e amdaren me axsibaya p'ěmci xaşe bip'es's'emci ğine běğ batk'at'anq'an c'ovakest'i. Q'urbanluğ q'uzin yeq'a əyinsuz šumen q'a ağu oyurxon kəyi

¹² savaxt'ineynak' şot'oxun hik'k'al maq'an efi. T'e q'urbanluğ heyvani üq'ěnxoxunal sayco nu xoxbakalane. [†] T'e amdaren C'ovaksuni axsibayı bito q'aydoğa əməlbalane.

¹³ Ama əgər sunt'in pak baksun nəəl yaq'a təə, iz azuk'i arane baksun me axsibaya nu c'ovakest'ayın, t'e amdari tura azuk'i aranexun bot'anın. Şot'in Q'ONČUĞON laxı ğine Şot'aynak' q'urban nu eşt'una görə iz cazina zap'k'ale.

¹⁴ Əgər ef arane yəşəyinşala sa q'əribenal me axsibaya c'ovakest'un çuresasa, barta şot'in me C'ovaksuni axsibayı bito q'aydoğa q'a k'anunxo əməlbeq'an. Věynak'al, ef arane yəşəyinşala q'əribxoynak'al q'aydoox sane».

*İvel çadırı loxol bakala asoy
(C'eys. 40:34-38)*

[†] **9:12 9:12** C'eys. 12:46; İvel měğ. 34:20; İoan. 19:36

15 İvel, yəni irəzilügi çadıra laxit'uxun oşa, şot'ay loxol biyəsinəxun savaxt'inal śirik' bok'ala aruğ oşq'ardala sa asoye śiri.

16 Mot'oxun oşal hametərey: ġenaxun çadıra bəc'ürk'ala asoy biyəsin arux k'inək'e baksay.

17 Hər dəfəl asoy çadırı loxolxun ēqeğat'an israilluyox yaq'at'un bafst'ay. Eğala čurk'ala ganu isə asoy čurk'ala galat'un düzbsay. ‡

18 Şot'oğoy yaq'a bafst'unal, eğala čurk'ala ganu düzbsunal Q'ONČUĞON metəre ak'est'ay. Heq'ədər ki asoy çadırı loxole baksay, şorox içoğoy ganuxun tet'un galey.

19 Asoy çadırı loxol boxoyal mandayin, israilluyox Q'ONČUĞOY əyitəxun nu c'eri içoğoy čurk'ala ganu tet'un badalbsay.

20 Asoyi çadırı loxol sa hema ġi čurk'ala vədəl baneksay. İsrailluyox isə Q'ONČUĞOY əyiten čurpi, Q'ONČUĞOY əyitenal yaq'at'un bafst'ay.

21 Bəzi vədəməğə asoy çadırı loxol saycə biyəsəxun savaxal śirik'e curey, savaxt'an asoy ēqeğat'anal israilluyox yaq'at'un bafst'ay. Çuresa üşə, çuresa ġenaxun - asoy ēqeğat'an israilluyox yaq'at'un bafst'ay.

22 P'ě ġi, sa xaş nəəl lap sa usenq'an baki - heq'ədər ki asoy çadırı loxoleysa, israilluyox içoğoy čurk'ala ganuxun galtet'unney. T'e asoy ēqeğala k'inək' isə şorox yaq'at'un bafst'ay.

23 Şot'oğو içoğoy čurk'ala ganu maya düzbsunal, hevaxt' yaq'a bafst'unal Q'ONČUĞON metəre ak'est'ay. Hametərəl, israilluğun Q'ONČUĞOY Moiseya pit'oğو bitova əməlt'unbsay.

‡ 9:17 9:17 C'eys. 40:36

10*Gümüşi şeyp'urxo*

¹ Q'ONČUĞON Moiseya pine:

² «Çəkütən əşesi gümüşəxun p'ě dənə şeyp'ur düzba. Azuk'axun əyitk'at'an saal azuk'a xavarbi yaq'a baft'at'an şot'oğó farpi amdarxo girbalnu.

³ P'ě şeyp'uri səs sunaxun eğat'an, barta dirist' azuk'q'an vi t'ögöl ível çadırı běš giresi.

⁴ Şeyp'urxoy soğó fareğat'an isə vi t'ögöl saycə israilliğoy tayfoğó görə c'ek'eşi kaloroxq'an giresi.

⁵ Şeyp'uri səs lap alloyaxun samci kərəm eğat'an, barta běğ c'eğalaç tərəf bakala dəst'ooxq'an yaq'a baft'i.

⁶ Alloyaxun eğala şeyp'uri səsə p'ěmcı kərəm ibakat'an, barta güney tərəf bakala dəst'ooxq'an yaq'a baft'i. Hametər, dəst'oox alloyaxun eğala şeyp'uri səsə ibakat'an yaq'a baft'alt'un.

⁷ Camaataxun əyitpseynak' şot'oğó girbsun lazım bakat'anal şeyp'ura farpanan, ama yaq'a baft'at'an fareğala k'inək' ost'aar təə.

⁸ Şeyp'urxo Aaroni nəsiləxun bakala běyinşxon fark'alat'un. Barta mo věynak' nəsiləxun nəsilə c'ovakala həmişəlulg̊ sa q'aydaq'an baki.

⁹ Věn ef očala ef loxol eğala düşmənxoxun davina c'eğat'anal şeyp'ura farpanan. T'e vədə Q'ONČUĞON věx ibaki efi düşmənxoxun çark'est'ale.

¹⁰ Efi müq ğimxo - axsibayxost'al, təzəxaşe c'eysuna c'ovakest'ala mərəkəyxost'al

bok'ospsuni q'a serluği q'urbanxo eçat'an şeyp'ura farpanan. Barta mo Buxačuğun věx eyex efseynak'q'an baki. Ef Buxačux bakala Q'ONČUX Zuzu».

İsrailluğoy Sinay ams'i očalaxun c'eysun

11 İsrailluğoy Misirəxun c'eysun p'ěmci usena bağat'an, t'e useni p'ěmci xaše q'amci ğine asoy irəzilügi çadırı loxolxun ēqeşti.

12 İsrailluyoxal Sinay ams'i očalaxun c'eri yaq'at'un baft'i. Asoy hari P'aran uk'ala ams'i očala čurk'aminal şorox yaq't'un taşı.

13 İsrailluğoy Q'ONČUĞON Moiseya pi q'aydinen me yaq'a bafst'un samciney.

14 Süft'ə İuday dəst'əne içoǵo c'ek'p'est'ala nişana laxi yaq'a baft'i. Me dəst'in kalo Amminadavi ġar Naxşoney.

15 İssak'ari tayfin kalo Śuari ġar Net'aneleney.

16 Zevuluni tayfin kalo isə Xeloni ġar Eliavey.

17 İvel çadıral tat'at'unpi. Gerşoni q'a Merarin nəsiləxun bakalt'oğonal t'e çadıra ext'it'un yaq'a baft'i.

18 Ruveni dəst'əl içoǵo c'ek'p'est'ala nişana laxi yaq'at'un baft'i. Me dəst'in kalo Şedeuri ġar Elişurey.

19 Simeoni tayfin kalo Śurişaddayı ġar Şelumieley.

20 Gade tayfin kalo isə Deueli ġar Elyasafey.

21 K'ohat'i nəsiləxun bakalt'oğonal ível şeymoǵo ext'it'un yaq'a baft'i; şorox hari čurk'ala gala p'ap'amin ível laxeğalaney.

²² Efraimi dəst'əl içoǵo c'ək'p'est'ala nišana laxi yaq'at'un baft'i. Me dəst'in kalo Ammihudi gar Elişamaney.

²³ Menaşşeni tayfin kalo P'edahśuri gar Gamlieley.

²⁴ Binyamini tayfin kalo isə Gideoni gar Avidaney.

²⁵ Ən axırda Dane dəst'əne içoǵo c'ək'p'est'ala nišana laxi yaq'a baft'i. Me dəst'in kalo Ammişaddayı gar Axiezerey.

²⁶ Aşeri tayfin kalo Ok'rani gar P'agieley,

²⁷ Naft'alın tayfin kalo isə Enani gar Axiraney.

²⁸ Metərluğen, israilluğoy dəst'oox me q'aydinent'un yaq'a bafst'ay.

²⁹ Moiseyen Xovava, iz q'ayinba midyanlu Reueli gara pine: «Yan Q'ONČUĞON "věx tadoz" pi galayan yaq'a bafst'a. Eki yaxun tağen! Beş t'ögöl hik'k'alaxun koruğ ten ak'al, axiri Q'ONČUĞON İsraila saat'luğbsunane əyit tade».

³⁰ Ama Xovaven şot'o pine: «Təə, tez tağal. Zu bez yurdnu, bez q'oom-ağrabin t'ögöl tağoz».

³¹ Moiseyen pine: «Xaişezbsa, yaxun eki. Ams'i očala çurk'ala ganu maya düzbsunaxun vi bul c'enesa, yaynak' yaq' ak'est'al baka.

³² Yaxun tağayin, Q'ončuğun yaynak' bala saat'luğā vaxunal kamteyanbon».

³³ İsrailuyox Q'ONČUĞOY buruğoxun c'eri xib ġi yaq't'un taşı. Q'ONČUĞOY irəzilugi sanduğa taşala leviyox běšt'un taysay, Q'ONČUĞONAL şot'oǵo üše azuk'i çurk'ala ganune ak'est'ay.

³⁴ Ğenaxun yaq'a baft'at'an isə Q'ONČUĞOY asoyal ēqeşi içoǵoxune baksay.

³⁵ Şot'oğon sanduğa ext'i tağat'an Moiseyen nexey:

«Ay Q'ONČUX, ěqeki!

Barta Vi düşmənxo şarešeq'at'un,

Va nifrətbalxo Vi běšt'an t'it'ereq'at'un!» *

³⁶ Sanduğa taşalorox çurk'at'an isə metəre nexey:

«Ay hazarxon bakala israilluğoy Q'ONČUX, qay-baka!»

11

Q'ončuğon yaq'abi arux

¹ Azuk'en içoğoy ak'ala çətinluğaxun şikətbsane burqi, Q'ONČUĞONAL mot'o ibakat'an Iz əcuğ bəc'ük'eşi. Şot'in azuk' çurk'ala gala aruxe yaq'abi, şoval sa belxun başı t'iyanə bok'osp'i sinepi.

² Camaaten Moiseya şivanbi xoyinşebi, şot'inal Q'ONČUĞO k'alpi afırıpit'uxun oşa arux aneçi.

³ T'e gane s'iya T'averat'un * laxi, şot'o görə ki, t'e gala Q'ONČUĞO yaq'abi aruxe bok'i.

Israilluğoy ukuni dava zapsun

⁴ Azuk'i arane Misirəxun içoğoxun sagala c'eri, q'erəz millətəxun bakaloroxal buney. Şot'oğon ukun c'ək'psa burqat'an israilluğonal şot'oğoxun barabar şikətəp'i önepsat'un burqi: «Beş ük'en yeq'e çuresa! †

---

* 10:35 10:35 İvel měğ. 68:1 * 11:3 11:3 T'avera - əbrani muzin "boksun" upsune. † 11:4 11:4 1 K'or. 10:6

5 Misirə bakat'an yax nisyə çəli, k'ač'uli, yemiş, göyün, şik'lam, kenal tat'unst'ay.

6 Ama miya manninaxun başq'a hik'k'al at'eyanksa. Ene beş boşt'an c'eq'ene!»

7 Manna iz čoyexun həvici šiləne oşq'arst'ay, iz irəng isə neşusey.

8 Amdarxon şot'o taşı girt'unbsay, oşa eceri kiin ѡomok'ojen bert'unxsay nəəl toxmağen č'ak't'unney. Berxeşi mannina levet'a boxiyal, şot'oxun k'ok'al badiyal ukes baneksay. Şot'in zeytunu c'əyinen şareşi k'ok'ali tamane tast'ay. ‡

9 Üşə israilluğoy čurk'ala gala xo arşat'an me mannal şot'oxun barabar arest'ay. §

10 Moiseyen amdarxoy içogoy çadıra bağala gane běş şikəətbsun önepsuna inebaki. Q'ONČUĞOY əcuğ bəc'ük'eşi, Moiseyal gelene beyköf baki.

11 Şot'in Q'ONČUĞO pine: «Hun het'aynak'en me Vi k'ula koruğ tast'a, Vi piyes mani günaxa görəz pis ak'eše? Het'u görən me azuk'a bez əmnəbel laxi zaynak' yük be?

12 Zaxune törəyinşake me azuk'? Şot'oğو me dünyəne zuz eçere? Vi əyit tadi očala şot'oğo het'aynak' zu taşalazu? Axırı het'aynak' şot'oğo mis'ik' əyel k'inək' t'iya bez q'ujel taşeri p'ap'esp'alazu?

13 Isə zu dirist' me azuk'eynak' yeq' mayin bəğəbaz? Bez t'ögöl hari "yan yeq' uksunyan çuresa" uk'ala azuk'a k'ə coğab tadaz?

---

‡ **11:8 11:7-8** C'eys. 16:14,31   § **11:9 11:9** C'eys. 16:13-15

14 Ene batezaksa, me azuk'a yük bi bez
ěmnəbel xorpsuna ene bez zor aytenesa!

15 Əgər Hun hələl me əşlə za tapşurbalnusa,
t'e vədə xoyinsezbsa, Vi piyes samalcəl bakayın
şaat'luğ bəğəbezusa, za besp'a ki, ene me koruğa
ma ak'az!»

16 Q'ONČUĞON Moiseya pine: «Azuk'i boşt'an
hörmətlu saal kalo hesabbakala yetmiş
ağsaq'q'ala girbi Bez t'ögöl eça. Şot'oğو īvel
çadırı běş eceri vi t'ögöl çurdest'a.

17 Zu śiri t'et'iya vaxun exlətp'oz. Vast'a
bakala Urufaxun şot'oğoval tadoz ki, me
azuk'a vi ěmnəbel taşt'unast'a va köməybat'un.
Metərluğenal, me yükə tək zap'k'ala ten bakal.

18 Azuk'a isə upa: "Əyc'ineynak'", efi yeq'
ukala ġineynak' věx pakbanan. <Yeq'yan
çuresa! Misirə yaynak' mot'oxun şaat'ey!>
pi önenanney. Mone, Q'ONČUĞON věx inebaki!
Şot'in věx yeq' tadale, věnal boşşamin ukalnan!

19 Věn sa ġi, p'ě ġi, qo ġi, vis' ġi, q'a ġi təə,

20 düz sa xaş, ef jomoxun baramin
yeq' ukalnan! Şot'aynak' ki, ef arane
bakala Q'ONČUĞO t'ööxnənbi, ef bula
alabi <het'aynak'yan Misirəxun c'eri> pi
şikəətnənbi"».

21 Moiseyen isə pine: «Miya bez t'ögöl saycə
üqbaç hazar turin tağala işq'are bu, Hunal
nexnu ki, kot'oğو sa xaş yeq' ukest'oz!

22 Sürüğə bakala bütüm heyvanxo şamk'ayın,
kot'oğo tene p'oyeğon! Dənizə bakala bütüm
çəliğoval biq'ayın, kot'oğo bəstenebakon!»

23 T'e vədə Q'ONČUĞON Moiseya pine: «Q'ONČUĞOY kiyexun k'ə tene ayesa ki? İsə běga Bez uk'alt'oǵo hetərez bex p'ap'espsa!»

24 Moiseyen Q'ONČUĞOY əyitə azuk'a p'ap'esebi, azuk'i ağsaq'q'alxoxun yetmiş tana topbi ćadırı běš curdesedi.

25 Q'ONČUĞONAL asoyi boş şiri Moiseyaxun exlətebi. Şot'ost'a bakala Urufaxun t'e yetmiş ağsaq'q'alal tanedi. Şot'oğonal Urufen tadi əyitmoğon əyitpsat'un burqi. Q'ONČUĞON şot'oǵoy İz c'ək'p'iyorox baksuna metər ak'est'it'uxun oşa ene tene əyitp'est'i.

26 Siyəyinə haq'eşi t'e yetmiş ağsaq'q'ali boş Eldad saal Medad s'iyen p'ě tane buy. Şorox ćadırı běš tet'un taşey, şot'o görəl Uruf şıǵat'an azuk'i ćurk'ala galat'uniy. Ama Uruf şot'oǵoy loxolal şire, şot'oğonal içoǵoy bakala gala Urufen tadi əyitmoğon əyitpsat'un burqi.

27 Sa cəyil t'it'eri Moiseya xavar tadi pine: «Urufen Eldada q'a Medada azuk'i ćurk'ala gala əyitp'esest'a».

28 Cəyilluğaxun Moiseyi köməyçi bakala Nune ġar Yeşuan pine: «Bez ağa Moisey, şot'oǵo şip'ba!»

29 Moiseyen şot'o coğabe tadi: «Hun za görən metər nex? Ama Zu dirist' azuk'i xavareçal baksunaz cureǵoy! Təki Q'ONČUĞON İz Urufaxun bütümt'u tadiniy!»

30 Moiseyal israilliğoy ağsaq'q'alxoxun sagala azuk'i ćurk'ala galane qaybaki.

31 Oşa Q'ONČUĞON dənizəxun eǵala sa muše yaq'abi. Me muşenal içuxun kala sa dəst'ə

bildirçinxo ečeri azuk'i čurk'ala gane sa ġiluğ yaq'e hama bakala hərrəmine, p'ě őm* hama boşuluğ sinepi.

³² Dirist' t'e ġi, t'e üše saal əyc'indəri amdarxon c'eri bildirçint'un girbi. Ən mal girbalt'in vis' xomere † girbi. T'e bildirçinxo ečeri azuk'i čurk'ala gane hərrəmine tak't'unpi.

³³ Ama yeq'a hələ k'əc'p'i q'uc'tet'unpey, Q'ONČUĞOY əcuğ azuk'i loxol t'etere bəc'ük'esı ki, şot'oğoynak' dəhşətlu azare yaq'abi.

³⁴ T'e gane s'iyal Qivrot'-Hattaavat'un ‡ laxi, şot'aynak' ki, t'iya içogoy ük'en q'erəz ukun çureğalt'oğot'un očalaxp'i.

³⁵ Amdarxo Qivrot'-Hattaavaxun c'eri Xaserot'a taşı t'iya curt'unpi.

12

Maryami q'a Aaroni Moiseyaxun t'ot'opsun

¹ Moiseyen K'uş bölginəxun çuuqe haq'ey, Maryamen q'a Aaronenal mot'o görə t'ot'opsat'un burqi.

² Şot'oğon pit'un: «Saycə Moiseyene Q'ONČUĞOY əyitmoğو azuk'a p'ap'esp'e ki? Axırı yanal Q'ONČUĞOY əyitmoğو azuk'a peyan». Q'ONČUĞONAL mot'o inebaki.

³ Moiseyen isə me dünyəne şuk'k'ali loxol alaxun oq'a běteneğoy.

---

* **11:31 11:31** sa őm - 45 sant'i   † **11:32 11:32** sa xomer - xomer
200 lit'ir   ‡ **11:34 11:34** Qivrot'-Hattaava - əbrani muzin me əyit
"ukuni dava zap'k'alt'oğو očalaxp'i ga" k'inək'e c'eysa

4 T'e vədə Q'ONČUĞON Moiseya, Aarona saal Maryama pine: «Věn xiboval īvel çadıra ekinan!» Şoroxal tat'unşı.

5 Q'ONČUX īvel çadıri bağala gala sa sütün k'inək' asoyi boş şiri Aarona q'a Maryama k'alepi. Şorox išalayinşakat'an

6 Q'ONČUĞON pine:
«İsə Bez əyitmoğو ibakanan!
Ef çalxala xavareçalxoxun Zu şot'oğoynak'
ak'eşi,
İçoğoy nep'e boş baśiz Za çalxest'on.

7 Ama Moisey şot'oğoxun soğō tene!
Şot'o dirist' Bez azuk'az tapşurbe! *
Şot'oxun sa dost' k'inək', hər şeya qayez əyite,
Şot'inal Bez xojina aneksa.
P'oy Bez c'ək'p'i k'ul bakala me Moiseyaxun
t'ot'opsuna hetərnən ük' bi?»

9 Q'ONČUĞOY şot'oğoy loxol gele əcuğone biq'i,
Şo t'et'iin əxilebaki.

10 Asoy çadıri loxolxun ēqeśit'uxun oşa Maryami bədənə dirist' map'mas'i yaroğone haq'i. Aaronenal fırıpi bəneği ki, Maryami bədənen qôle tast'a.

11 T'e vədə Aaronen Moiseya pine:
«Xoyinşezbsa, bez ağa, beşi axmağluğaxun
əşp'est'i me günaxa görə yax caza zapesmada.

12 Ma barta ki, Maryami bədən p'uri nanaxun baki əylin bədən k'inək' bakane. Ma barta ki, nanay tapanexun p'uri, izi qıyo başaybaki c'eri əylə oşq'ardane».

---

* **12:7 12:7** Əbr. 3:2,5

13 Moiseyenal Q'ONČUĞO k'alpi xoyinšebi: «Ay Buxačux, şot'o q'olayba!»

14 Q'ONČUĞON isə Moiseya pine: «İz bavan şot'ay čoyel čupiniy, şo vǔğ ġi amdarxoy piyexun biti qavuna c'eyes tene bakaliy, isəel haketər banan! Kot'o ef čurk'ala ganuxun şəpekinan, barta vǔğ ġi věxun ḥəxilq'an baki, vuğ ġinaxun oşa isə qaybakes banekon». †

15 Hametər, israilluğun Maryami tura içoğoy čurk'ala ganuxun vǔğ ġiluğ bot'unt'i, şo içoğoy arane qaybakes bakala ġinal śirik'əl azuk' yaq'a tene baft'i.

16 Maryam qaybakit'uxun oşa israilluğun Xaserot'axun c'eri P'aran ams'i očalat'un hari içogynak' čurk'ala ga düzbi.

13

*Kənan ölkinə bęğseynak' yaq'abi amdarxo q'a
şot'oğoy hari exlətp'iyorox*

(K'an. 1:19-33)

1 Q'ONČUĞON Moiseya pine:

2 «Amdarxo yaq'aba ki, Zu israilluğoynak' həzirbi Kənan očala piyexun c'ovakest'eq'at'un. Hər tayfinaxun şot'oğoy boş kalo hesabbakalt'oğoxun soğaq'an taşı».

3 Moiseyenal Q'ONČUĞON əmirbi k'inək' içoğoy čurpi Paran ams'i očalaxun şot'oğoy yaq'anəbi. Yaq'abiyorox bito içoğoy tayfoğoy boş kalo hesabbakalt'oğoxunt'uniy.

4 İçoğoy s'iyurxo metərey:

Ruveni tayfinaxun Zak'k'uri ġar Şammua;

---

† **12:14 12:14** Ams'i oč. 5:2-3

5 Simeoni tayfinaxun Xorin ġar Şafat';
 6 İuday tayfinaxun Yefunneyi ġar K'alev;
 7 İssak'ari tayfinaxun İosifi ġar İk'al;
 8 Efraimi tayfinaxun Nune ġar Xoşa;
 9 Binyamini tayfinaxun Rafuni ġar P'alt'i;
 10 Zevuluni tayfinaxun Sodin ġar Gaddiel;
 11 İosifaxun bakala Menaşşeni tayfinaxun
Susin ġar Gaddi;
 12 Dane tayfinaxun Gemallin ġar Ammiel;
 13 Aşeri tayfinaxun Mixaili ġar Set'ur;
 14 Naft'alin tayfinaxun Vofsin ġar Naxbi;
 15 Gade tayfinaxun Mak'in ġar Geuel.

16 Ölkinə piyexun c'ovakest'eynak' Moiseyen
yaq'abi amdarxo moroxey. Nune ġar Xoşa isə
Moiseyen Yeşua s'ine tadi.

17 Moiseyen şot'oǵo Kənan očala piyexun
c'ovakest'eynak' yaq'abat'an pine: «Negevaxun
c'ovaki buruxmux gala lakinan!

18 T'e ölkinə piyexun c'ovakest'an. Běğanan
běyn t'e očal saal t'iya bakala amdarxo hetərt'un:
zorbat'un yoxsa zəyif, gelet'un yoxsa mal?

19 İçoǵoy yəşəyinşala ölkə hetəre: saat'e yoxsa
pis, běyn amdarxo mayat'un yəşəyinşbsa: ayiz-
moǵo yoxsa q'alala şəhərmoǵo?

20 İçoǵoy k'ulal běğanan: běyn bar tadala
k'ule yoxsa təə. Xodurxoy gele-mal baksunal
fikir tadanın. Qaybakat'an t'e ölkin meyvoǵoxun
eçaynan lap saat'e bakon». Hame vədə t'ulal
p'ap'ala vədəney.

21 Metərluğen, şot'oǵon taşı Šin ams'i očalaxun
Levo-Xamat'i t'ögöl bakala Rexoval sírik' t'e

ölkinə piyexun c'ovakest'undi.

22 Şorox Negeva c'ovaki hari Xevron şəhəret'un c'eri. Miya Anagaxun * Aximani, Şeşayı saal T'almayi nəsiləxun bakaloroxe yəşəyinşbsay. Xevron şəhərə Misirə bakala Śoanaxun vǖğ usen bě̄st'un lasakey.

23 Hari Eşk'ol uk'ala dərəne p'ap'at'an, t'iya t'etər sa ğuma t'ult'un çuki ki, şot'o durut'i loxol p'ě tanene taşt'ay! T'et'iin ələm q'a inciləl çuket'uniy.

24 Me gane s'iya t'iya çuki ğumina görət'un Eşk'ol † laxi.

25 Şot'oğon t'e ölkinə dirist' piyexun c'ovakest'undi, içoğoy taşı eysunenal q'ırx ğine zapi.

26 Moiseyi, Aaroni saal bütün israilluğoy t'ögöl Paran ams'i oçala bakala Qadeş şəhəre qaybakiyal içoğoy ak'it'oğoy barada exlətt'unbi. Şot'oğو t'e ölkinəxun eceri meyvoğoval ak'est'undi.

27 Şot'oğon Moiseya pit'un: «Yan vi pi ölkinə bayanki, şo həgigiyal muč'anaq' q'a uč' barala sa oçale! Moval t'iyanin meyvoox!

28 Ama t'iya yəşəyinşala amdarxo gele zorbane, içoğoy şəhərmuxal ham kala, ham q'alalane. Hələ t'iya Anagi nəsiləxun bakalt'oğoval ayank'i!

29 Şorox Negeva, xet'luyox, yevusluyox saal emorluyox buruxmux ganxo, kənanluyox isə

---

* **13:22 13:22** - Anag q'a şşot'oxun bakiyorox adı amdarxoxun kala, gele alloy boyent'uniy.   † **13:24 13:24** Eşk'ol - əbrani muzin "ğuma" upsune

dənizi q'a İordan oqe börinet'un yəşəyinşbsa».

³⁰ K'aleven isə Moiseyi hərrəmine gireşi amdarxo şıp'bsun çureşı pine: «Ekinan taşı t'iyana ext'en! Mo beş kiyelhik'k'ale!»

³¹ Ama şot'oxun sagala t'e ölkinə taşı amdarxon pit'ün: «Şot'oğoxun davina c'eysuna beşi zor ayteneğon, şorox yaxun zorbat'un!»

³² Şot'oğon içoğoy běgi očala israilluğoy piyexun sakseynak' next'uniy: «Beşi běğseynak' taşı oçal bulukal oçale! T'iyani amdarxoval bütün alloy boyent'un!»

³³ Yan t'iya Anagi nəsiləxun bakala t'etər kakala amdarxoyan ak'i ki, içoğoy t'ögöl çərtk'ən k'inək'yan ak'esay. Şot'oğonal beşi loxol sa çərtk'əni loxol běğala k'inək't'un běgsay».

14

Q'ONČUĞOY azuk'a İzi əyit tadi očala nu taşt'un

¹ T'e üše bütün israilluğon şivanbi önet'unpi.

² Camaaten Moiseyaxun q'a Aaronaxun t'ot'opi metərt'un nexey: «Mot'oxunsa Misirə nəəl me ams'i očala p'uriyaniy!

³ Het'aynak'e Q'ONČUĞON yax me očala taşt'a? Yax q'ilincen k'as'p'eq'at'un pi? Hələ beşi çupux q'a əyloxal düşmənxoy kiyel baft'alt'un. Shaat'o şone ki, Misirə qaybaken!»

⁴ Hametər, amdarxoy arane "ekinan yaynak' kalo c'ək'k'en, yax Misirəq'an qaydi" k'inək' exlətxone taysay.

⁵ T'e vədə Moisey q'a Aaron bütün israilluğoy běš čooq'a pastt'unşı.

6 Ölkinə běğseynak' taśit'oǵoy boş baki Nune ġar Yeşuan q'a Yefunneyi ġar K'aleven isə amdarxoy Q'ONČUĞOXUN čo tarast'una nu portp'i, içogoy paltara ziǵzıǵbi*

7 israilluǵo pit'un: «Beşi taşı běgi ölkinə əyit butene!»

8 Əgər Q'ONČUĞOY piyes saat' ak'eǵayan, Şot'in yax t'e ölkinə taşale, t'e muč'anaq' q'a uč' barala očala yax tadale.

9 Saycə Q'ONČUĞOY əleyinə ma ēqekinan! T'e ölkin amdarxoxunal ma q'ıbanan, yan şot'oǵoxun zorbayan, şot'oǵo q'uč'yankon! Ene içogoy umudbakala gaal tene mande, beşi isə Q'ONČUXE bu. Şot'oǵoxun ma q'ıbanan!»

10 Ama camaaten "kot'oǵo jělayinşanan" pine. T'e vədə Q'ONČUĞON bütün israilluǵo Iz kalaluǵa q'a tamtaraǵane ak'est'i.

11 Q'ONČUĞONAL Moiseya pine: «Me azuk'en hevaxt'al sırik' Za hörmətsuzluǵbale? Hevaxt'al sırik' içogó mema nišanxo ak'est'iyal bakayiz, Za tet'un věbakal?»

12 Kot'oǵo tumexun əfçiboz! Vaxun isə kot'oǵoxunal kala hamal zorba sa azuk' əmələ eçoz!»

13 Moiseyen isə Q'ONČUĞO pine: «T'e vədə Hun Vi zoren me azuk'a içogoxun çark'est'i misirluǵonal me barada ibakalt'un!»

---

* **14:6 14:6 paltara ziǵzıǵbi** - Me hərəkəten damna döörəst'ə İsraila amdarxon içogoy yaslu, gele kala dərde boş baksunat'un ak'est'ay. Hamal Buxačuǵoy tərsinə bakala əyitə ibakala amdarenal mot'o iz paltara ziǵbsunene ak'est'ay.

14 Şot'oğon həysə me bakalt'oğoy barada me ölkin amdarxo exlətp'alt'un. T'e amdarxon isə Vi me azuk'i arane baksuna, şot'oğoxun qay exlətp'suna, Vi asoyi şot'oğoy loxol čurpi ġenaxun asoyi sütünen, üşə isə aruğoy sütünen şot'oğو taşt'una ibaket'un.

15 P'oy Hun həysə me azuk'a dirist' əfçibayin, şot'oğon k'ə fikirbalt'un?

16 "Q'ONČUĞON şot'oğو İzi elasp'i əyit tadi ölkinə taşes tene baki, şot'o görəne şot'oğo ams'i očala k'as'p'i sıpi!" uk'alt'un.

17 Barta isə Q'ončuğoy zora ak'eq'at'un! Vi bayanbi k'inək':

18 "Q'ONČUX səbirlune, Q'ONČUX ük' bok'osp'ale! Şot'in taxsırı q'a günaxa bağışlayinşesbsa, ama iz loxolxun tene c'ovaksa! Günaxa əşp'est'it'ay cazina izi əyloğoxun burqi nəvə nəticogol śirik' zapesest'a". †

19 Ay Q'ončux, Misirəxun c'eri ġinaxun ġeyin ġinal śirik' baki k'inək', Vi nu badalbakala çuresuna ak'est'i me azuk'i günaxaxun c'eki!». ‡

20 Q'ONČUĞON metəre coğab tadi: «Vi upsuna görə şot'oğo bağışlayinşezbsa.

21 Ama Bez s'i Q'ONČUX tene bakon, Bez kalaluğenal me dünənə tene haq'layinşon,

22 əgər Misirə saal ams'i očala Bezi kalaluğa q'a ak'est'i nişanxo içoğoy piin ak'it'uxun oşaall Za nu věbaki, Bezi içoğoy arane baksunaxun vis' kərəm şüpələyinşakit'oğoxun saycoq'a bakayın

---

† **14:18 14:18** C'eys. 20:5-6; 34:6-7; K'an. 5:9-10; 7:9-10; Neh. 9:17; İvel měğ. 86:15; 103:8; 145:8; Yol. 2:13; Əbr. 4:2   ‡ **14:19 14:13-19** C'eys. 32:11-14

23 Bezi içoğoy bavogo elasp'i əyit tadi t'e očala ak'es bakayt'un! Za hörmətsuzluğbit'ogoy sayco t'e očala tene bağal! §

24 Ama bezi k'ul bakala K'alevi ük' q'erəze: şo sal sa vədine Bezi əyitəxun tene c'eri, şot'aynak'al şot'o iz taşı tarapi očala eçoz. Me očalal şot'oxun bakala nəsili bakale! *

25 Věn isə əyc'ə ef yaq'a badalbanan! Amalegluyox q'a kənanluyox yəşəyinşala t'e očali dəroğō təə, Č'oč'a dənizi yaq'en ams'i očala takinan».

26 Q'ONČUĞON Moiseya q'a Aarona pine:

27 «İz ük' pisluğen buy me azuk'en hələ heq'ədər zaxun t'ot'ok'ale? Şot'oğoy t'ot'ok'alt'oğō bitova izbaksa!

28 Şot'oğō Bezi me əyitmoğō p'ap'esp'a: "Bezi s'iyaz elase ki, efi t'ot'ok'at'an piyorox bito bakale!

29 Ef meyidxo me ams'i očala başaybakale! † Zaxun t'ot'opit'oğoy sayco, siyəyinə haq'eşi q'a saal q'a yəşəxun ala bakalt'oğoy sayco

30 Bezi elasp'i věx tast'una əyit tadi očala tene bağal, Yefunneyi ġar K'alevaxun q'a Nune ġar Yesuaxun başq'a!

31 Ama efi <düşmənxoy kiyel baft'alt'un> pi q'orişala əylux t'e očala bağalt'un! Şot'oğon efi baysun nu çureşti ölkinə çalxalt'un!

32 Věn isə me ams'i očala biyalnan.

33 Efi əyloğonal me ams'i očala eğel bęgalt'un, věxun ən axırıncıyo miya očalaxeğamin, q'ırx

usen efi me əşp'est'i günaxi cazina zap'k'alt'un.

‡

34 Efi t'e očala běgsun q'irx ġine zapey. Isə t'e ġimxoy hər ġine gala sa usen caza zapsunen věn q'irx usen əzyəti boş bakalnan! T'e vədə Bezi věxun čo tarast'un k'ə upsuna avabakalnan".

35 Mot'o Zu, Q'ONČUĞone nex! Bezi pit'uval booz! Bezi əyitəxun c'eri iz ük' pisluğen buy me azuk'i axır me ams'i očala eğale, korox bito hamiyal başaybakalt'un!"

36 Moiseyen t'e ölkinə běğseynak' yaq'abi, oşaal t'et'iin hari içogoy běgi očali barada avuzbsun əyitp'i, amdarxo Moiseyaxun irap'tit'oğoy

37 - t'e ölkin barada pis əyitp'it'oğoy - bito azar baft'i k'as't'unşı. Me cazina şot'oğoynak' Q'ONČUĞone yaq'abi.

38 T'e ölkinə běğseynak' taśit'oğoxun saycə Nune ġar Yeşua q'a Yefunneyi ġar K'aleve dirist' mandi.

39 Moiseyen hari Q'ončuğoy pit'oğو israilluğو p'ap'esp'at'an, dirist' azuk'en iz c'ilə t'api önenepi.

40 Əyc'indəri savaxt'an isə şorox t'e ölkin burux ganxoç yaq'a baft'i pit'un: «Düze, günaxyan əşp'est'i, ama ene teyan bal! Q'ONČUĞon yax əyit tadi očala taysuna həziryan, ekinan tağen!»

41 Ama Moiseyen pine: «Het'aynak'nан Q'ONČUĞoy əyitəxun c'eysa? Taşevk'alnan!

42 Ma takinan, efi düşmənroxun bacartenan-bal, axırı Q'ONČUX ene věxun tene!

---

‡ **14:33 14:33** Ap'ost'. 7:36; 13:17-18

⁴³ Efi běš c'eğala amalegluğun q'a kənanluğun věx k'as'k'alt'un! Věn Q'ONČUĞOXUN čonan taradi, Şoval ene věxun baki ef kula alabalatene».

⁴⁴ Ama şorox içogoy jomon taşı p'urumal t'e burux ganxo tağalat'un baki. Nə Moisey, nə Q'ONČUĞOY irəzilügi sanduğ isə içogoy ganuxun tene galpi.

⁴⁵ Amalegluyox q'a kənanluyoxal t'e burux ganxoxun śiri şot'oğو k'as't'unpi. İçoğoy běš badi Xorma şəhəre p'ap'amin şəp't'unsi.

15

Q'urbanxoxun sagala eçala payurxo

¹ Q'ONČUĞON Moiseya pine:

² «İsrailluğو metər upa: "Zu věx yəşəyinşbseynak' tadala očala basit'uxun oşa

³ Zaynak' belin, eğelin nəəl keçin q'urban eceri, şot'ay bok'uni adenal Za irəzibsun çureğat'an - mo çuresa bok'ospsuni, çuresa niyətp'i, çuresa ef ük'exun c'ovaksuna görə bakala nəəl sa axesibaya görə şameğala q'urbanq'an baki -

⁴ şot'oxun sagala taxlı payal eçalanan. Me pay isə sa hine * bip' payaxun sa pay zeytuni c'əyin lapi sa efin † vis' payaxun sa pay xarine.

⁵ Bok'ospsuni nəəl q'erəz s'iyen şameğala hər q'urbanluğ q'uzinaxun sagala sa hine bip' payaxun sa pay fiyal eça. Mo sıpseynak' bakala q'urbane.

---

* **15:4 15:4** sa hin - təxminən 3,8 lit'ir   † **15:4 15:4** sa efa - 22 lit'ir

6 Q'oç egel q'urban eçat'an, şot'oxun sagala eşala taxılı pay sa hine xib payaxun sa pay zeytuni c'øyin lapi sa efin qo payaxun sa pay xari bakalane.

7 Śipseynak' bakala pay k'inək' eşala fi isə sa hine xib payaxun sa pay bakalane. Mot'oğoy bok'uni ad Q'ONČUĞO irəzibala ad bakale.

8 Zaynak' bok'ospsumi nəəl q'erəz s'iyen şameğala, niyətp'i nəəl serluği q'urban k'inək' arak' eçat'an,

9 şot'oxun sagala eşala taxılı pay qı hin zeytuni c'øyin lapi sa efin vis' payaxun xib paye hama xari bakalane.

10 Śipseynak' bakala pay k'inək' eşala fi isə qı hin bakalane. Me bok'ospseynak' eşala q'urbanı bok'uni adal Q'ONČUĞO irəzibala ad bakalane.

11 Mot'oğو Zaynak' hər arak', q'oç, q'uzi nəəl çəpiş q'urban eçat'an əməlbalañan.

12 Hema heyvan şamk'alnansa, şot'oxun sagala iz taxılı paya q'a śipseynak' bakala payal bok'osp'alnan.

13 Barta bok'ospseynak' bakala pay eceri, şot'ay bok'uni adenal Q'ONČUĞO irəzibsun çureğala hər israillunen me q'aydoğو əməlbeq'an.

14 Əgər ef arane yəşəyinşala q'erəz azuk'axun bakalt'in nəəl ef t'ögöl bakala q'erəz sunt'inal me cür q'urban eceri Q'ONČUĞO irəzibsun çureğayın, barta şot'inal hər şeya efi balt'ullarik'q'an bi.

15 Barta věynak'al ef arane yəşəyinşala q'erəz azuk'axun bakalt'oğoinak'al q'aydoox saq'an baki. Mot'o nəsiləxun nəsilə c'ovakest'i věynak'

sa k'anun banan. Q'ONČUĞOY piyes věnal, ef t'ögöl yəşəyinşala q'əribal sane.

¹⁶ Me q'aydoğa q'a k'anunxo israillu bakalt'inal əməlbalane, ef arane yəşəyinşı, ama israillu nu bakalt'inal"». [‡]

¹⁷ Q'ONČUĞON Moiseya pine:

¹⁸ «İsrailluğو metər upa: "Zu věx taşala očala başı yəşəyinşala vədine

¹⁹ t'e očali bara girbat'an şot'oxun Q'ONČUĞOYNAK' pay eçanan.

²⁰ Q'ONČUĞOYNAK' ef exp'i taxılı nübərəxun, süft'in xarinen şareşı boq'oyin şumaxun pay eçanan. Mot'o ef süft'in berxi arumaxun bakala pay k'inək' eçanan.

²¹ Barta süft'in berxeşi arumaxun pay eşt'un nəsiləxun nəsilə c'ovaki věynak' həmişəlulg̊ sa q'aydaq'an baki"».

Q'est'en nu əşp'est'i günaxa görə eçala q'urban

²² «"Əgər věn nu avabaki Q'ONČUĞON Moiseya pit'oğoxun mat'unesa tenan əməlbesa

²³ - şot'in Moiseya avabakest'i věx bürüşit'oğoxun - t'e vədə Q'ONČUĞON me q'aydoğa tadi ğinaxun burqi həmişə, mot'o nəsiləxun nəsilə c'ovakest'unen metər banan:

²⁴ əgər me sərfə israilluğun nu avabakit'un biq'esa, t'e vədə azuk'en şot'ay bok'uni aden Q'ONČUĞO irəzibseynak' bok'ospsuni q'urban k'inək' sa arak' eçalane. T'e q'urbanaxun sagala iz taxılı paya q'a śipseynak' bakala payal

[‡] **15:16 15:16** Lev. 24:22

ečalat'un. Günaxxo os'kseynak' bakala q'urban k'inək' isə sa keči ečalat'un.

25 Běyinšenal me q'urbanxo Q'ONČUĞOY běš šampi azuk'i əşp'est'i günaxxo os'kseynak' bakala toya ödəyinši bakale. Metərluğen, azuk'i günaxxo bağışlayinşakale. Şot'aynak' ki, mo nu avabaki əşp'est'i günaxe, şot'o bağışlayinşbseynak' bakala bok'ospuni q'a günaxxo os'kseynak' bakala q'urbanal ečeret'un.

26 Şot'aynak'al bütün israilluyox q'a şot'oğoy arane yəşəyinşala q'erəz azuk'axun bakalorox me nu avabaki əşp'est'i günaxa görə bağışlayinşakalt'un.

27 Ama günaxa nu avabaki əşp'est'iyə sa amdar bakayın, barta şot'in günaxxo os'kseynak' bakala q'urban k'inək' sa useni dişi keçiq'an běyinši t'ögöl ečeri.

28 Běyinšenal me q'urbana Q'ONČUĞOY běš ečeri q'əst'en nu əşp'est'i t'e günaxi toya ödəyinši bakale. Günaxa q'əst'en nu əşp'est'i amdari günaxal bağışlayinşakale. §

29 Barta me cürə günax əşp'est'i israillu bakalt'oğoinak'al, israillu nu baki ef arane yəşəyinşalt'oğoinak'al q'ayda saq'an baki.

30 Ama əgər şinesa avabaksun günax əşp'est'ayın, mo Q'ONČUĞO nu çalxsun, Şot'o hik'k'albsun upsune, metərt'ay tural azuk'i aranexun bot'alanın. Mo israillu bakalt'uvəl, israillu nu baki ef arane yəşəyinşalt'uvəl aide.

31 Metər amdar Q'ONČUĞOY laxi k'anuna t'ööxbi, Şot'ay əyitəxun c'erine baksa, şot'o görəl

iz cazina zap'k'ale. Şot'ay tura azuk'i aranexun bot'alnan!"»

Şamat' ġina pozmişala amdareynak' bakala caza.

³² İsrailluyox ams'i očala bakat'an sa amdari Şamat' ġine uš girbsunat'un ak'i.

³³ Amdara uš girbat'an biq'it'oğon şot'o Moiseyi, Aaroni saal bütüm israilluğoy běšt'un eceri.

³⁴ T'e amdara biq'i t'ussağt'unbi, şot'o görə ki, Şamat' ġina pozmişala amdara k'ə bsuni barada sa q'ayda hələ buteney.

³⁵ T'e vədə Q'ONČUĞON Moiseya pine: «Me amdara besp'an'an. Barta azuk'en şot'o çurk'ala ganuxun ēxil c'evk'i jělayinşı besp'eq'an».

³⁶ İsrailluğonal t'e amdara içogoy çurk'ala ganuxun t'őox c'evk'i Q'ONČUĞON Moiseya əmiribi k'inək' jělayinşı best'unbi.

Q'ONČUĞOY əmirxo eyex efseynak' paltarın loxol bakala s'os'ik'xo

³⁷ Q'ONČUĞON Moiseya metəre pi:

³⁸ «İsrailluğو upa ki, mot'oxun oşa həmişə içogoy paltarı ətəyi t'ögürxo s'os'ik'xoq'at'un ēbi. Hər s'os'ik'i boş isə göyin t'uriq'an baki. *

³⁹ Me s'os'ik'xo ak'at'an Q'ONČUĞOY laxi k'anunxo q'a q'aydoğa eyexun nu c'evk'i şot'oğو əməlbalnan. Şot'oğon věx efi piin ak'alt'oğoy q'a ük'exun c'ovakalt'oğoy bač'anexun taysunaxun efale.

⁴⁰ Věnal bütüm Bezi əmirxo eyex badi şot'oğو əməlbalnan, metərluğenal Zaynak' īvel sa azuk' bakalnan.

---

* **15:38 15:38** K'an. 22:12

41 Ef Buxačux bakseynak' věx Misirəxun c'evk'i Q'ONČUX, ef Buxačux Zuzu. Zu Q'ONČUXZU, ef Buxačuxzu!»

16

*Goraxi, Dat'ani saal Avirami Q'ONČUĞOY
əleyinə c'eysun*

1 Levin nəticə, K'ohat'i nəvə, Yiśariyal ġar bakala Goraxen Ruveni nəsiləxun bakala Eliavi ġarmux Dat'an q'a Aviramaxun saal P'elet'i ġar Onaxun əyitə sabi

2 Moiseyi əleyinət'un ēqeşsi. Şot'oğoy tərəf azuk'axun p'əbač əlli tane buy, içal bito s'ilə, kala amdarxoney.

3 Şorox gireşi Moiseyi q'a Aaroni t'ögöl hari pit'un: «Bəse efiyo! Me azuk'i boş saycə věn təə, yan bito īvelyan, Q'ONČUXAL beş bitot'ay t'ögöle! Ama věn věx bitot'uxun avuzinnan hesabbsa».

4 Moiseyen me əyitmoğو ibaki čooq'a past'eşsi.

5 Oşa Goraxa q'a şot'ay tərəf bakalt'oğو pine: «Əyc'ə savaxt'an Q'ONČUĞON İçeynak' c'ək'p'it'u, īvel bakalt'u, İz bakala gala başı İçuxun əyitp'es bakalt'u ak'est'ale. Şu c'ək'k'alesa şoval İçü īşalayışakes bakale.

6 Věn isə buxur bok'ospseynak' bakala q'avurxo ext'anan,

7 şot'oğoy boş əyc'ə bok'ala s'ile loxol şaat' adeğala oyurxo laxi Q'ONČUĞOY běş c'ekinan. Q'ONČUĞON şu c'ək'k'alesa, şoval īvel hesab bakale. Bəse ene efiyo, ay leviyox!»

8 Moiseyen Goraxa pine: «Leviyox, ibakanan k'əz nex!

9 İsraillluğoy Buxačuğun věx azuk'i boşt'an c'ək'p'i İçu šane bi, věx īvel çadırı əşurxost'a köməybi azuk'i s'iyen İçu q'ulluğbseynak'e laxi.

10 Q'ONČUĞON věx, leviño, İçu šane bi, ama věn isəel běyinšluğbsunanın tamaxbsa!

11 Hunal, me vaxun hariyoroxal, věn bito Aaroni təə, Q'ONČUĞOY əleyinənən ēqesa. Aaron şuva ki?»

12 Oşa Moiseyen Eliavi ğarmux Dat'ana q'a Aviramane k'alpest'i, ama şot'oğon pit'un: «Yan teyan eğal!

13 Yax t'e muč'anaq' q'a uč' barala ölkinəxun c'evk'i ams'i očala k'as'eseynak' eceriyo male, hələ sa beş kalo baksunal çurensa?

14 İsəel yax muč'anaq' q'a uč' barala očala ten taşt'a, q'oruğxo, t'ulluğxo ten tast'a, oşaal fikirenbsa ki, amdarxoy pulmux k'ač'ine? Teyan eğal!»

15 T'e vədə Moiseyen gele əcuğləyinşəki Q'ONČUĞO pine: «Kot'oğon tadala payurxo q'abulmaba! Kot'oğoxun sa elemal tez ext'i, kot'oğو sal sa pisluğ tezbe».

16 Moiseyen Goraxa pine: «Hun q'a me vi tərəf bakalorox isə əyc'ə Q'ONČUĞOY běš c'ekinan - hun, korox saal Aaron.

17 Barta hərt'in iz buxur bok'ospseynak' bakala q'aval ext'eq'an. Bito sagala p'əbač əlli dənə q'av. Şot'oğoy boş saat' adeğala oyurxo laxi Q'ONČUĞOYNAK' eçanan».

18 Metərluğen, şot'oğon içoğoy buxur bok'ospseynak' bakala q'avurxo ext'i Moiseyaxun q'a Aaronaxun sagala īvel çadırı

bağala gane běš çurt'unpi. T'e q'avurxoy boş bok'ala s'ile loxol saat' adeğala oyurxot'un laxey.

¹⁹ Goraxen Moiseyi q'a Aaroni əleyinə c'eri iz tərəf bakalt'oğa bitova īvel çadırı bağala gane běš topbit'uxun oşa, mone, dirist' azuk'en Q'ONČUĞOY tamtarağane ak'i.

²⁰ Q'ONČUĞON Moiseya q'a Aarona pine:

²¹ «Əxilbakanan me azuk'axun, kot'oğa həysə əfciboz».

²² Ama Moiseyen q'a Aaronen čooq'a past'eşi xoyinšt'unbi: «Ay Buxačux! Ay iz boş nəfəs bakalt'oğa bitova elmux tadala Buxačux! Het'aynak'en sa amdaren əşp'est'i günaxa görə dirist' azuk'an əcuğو c'evksa?»

²³ T'e vədə Q'ONČUĞON Moiseya pine:

²⁴ «İsrailluğو upa ki, Goraxi, Dat'ani saal Avirami çadıraxun ḥəxibakeq'at'un!»

²⁵ Moisey hayzeri israilluğoy ağsaq'q'alxoxun sagala Dat'ani q'a Avirami t'ögöle taşı.

²⁶ Şot'in azuk'a xavardarluğbi pine: «Me içogoy ük' pisluğun buy amdarxoy çadırxoxun ḥəxibakanan! Kot'oğoy sal sa şeyal kul ma duğanan, tene me amdarxoy günaxxo görə věnal əfcibakalnan!»

²⁷ Amdarxoval Goraxi, Dat'ani saal Avirami çadırxoxun ḥəxilt'ubaki. Dat'an saal Aviram isə c'eri içogoy çupuxxoxun q'a xuri-kala əyloğoxun sagala içogoy çadırxoy bağala gane běš çurt'unpi.

²⁸ Moiseyen pine: «Mone, zu bito me əşurxo bez beynə təə, ama Q'ONČUĞOY tapşuruğen bsuna metər avabakalnan:

29 əgər me amdarxo içoğoy acalen biyayt'un, içoğoy bel eğala əşurxost'al sa fərg nu bakayin, t'e vədə za Q'ONČUĞON tene yaq'abe.

30 Ama əgər očal qıbakayin, koroxal dirist'-dirist', içoğoy bakal-nu bakalaxun sagala t'iya bağayt'un, əgər Q'ONČUĞON kot'oğoynak' nu ak'eşi metər sa bisun yaq'abayin, t'e vədə q'amışakalnan ki, me amdarxo Q'ONČUĞOXUN tərs taşıyoroxe».

31 Moiseyen iz jomoxun axırıncı əyitə c'evksun q'a hametər baksun sane baki. T'e amdarxoy turin oq'a bakala očal qınebaki,

32 şoroxal bito - Goraxi tərəf bakalt'oğoy külfətə şu bunesa - içoğoy bakal-nu bakalaxun sagala očali oq'at'un taşı.

33 Şorox dirist'-dirist'tun očalaxeşi. Očalen şot'oğو içoğoy bakal-nu bakalaxun sagala t'etəre q'uc'p'i ki, içoğoy gaal tene mandi.

34 T'iya bakala amdarxo bito şot'oğoy haraya ibaki t'it'unt'eri, şot'o görə ki, içoğoyal očali oq'a taysunaxun q'it'unbsay.

35 Buxuri q'avurxoy boş saat' adeğala oyurxo bok'osp'i amdarxoy loxol isə Q'ONČUĞON aruxə yaq'abi, p'ěbač əlli tanal bito bok'i bart'undi.

36 Q'ONČUĞON Moiseya pine:

37 «Beyinš Aaroni ġar Eleazara upa ki, bok'uni boşt'an q'avurxo girbi şot'oğoy boş bakala s'ilurxo ams'ibi ēxilq'an boseri, şot'o görə ki, t'e q'avurxo īvele.

38 Mo içoğoy elmoğoy toyen bakala günax əşp'est'it'oğoy q'avurxone. Barta t'e q'avurxo t'api t'ěp'ěk'bi q'urban eçala

gane t'ögürxoq'at'un but'k'i. Şot'oño
Q'ONČUĞOYNAK't'un eçerey, şorox ene īvele.
İsrailluğoynak' isə mo eyex badala sa nişan
bakale».

³⁹ Eleazarenal bok'uni boş'an mise buxuri
q'avurxo girebi, şot'oño t'api t'ěp'ěk'p'it'uxun
oşal q'urban eçala gane t'ögürxot'un but'k'i.

⁴⁰ Hametər, Q'ONČUĞON Moiseya, Moiseyenal
Eleazara pi k'inək' baneki. İsrailluğun isə
me mise loxol hər bęgat'an, içoğoy eyext'un
bast'ay ki, Aaroni nəsiləxun bakalt'oğoxun
başq'a şinesa Q'ONČUĞOY běş buxur bok'ospsun
çureğayın, iz axır Goraxi q'a şot'ay tərəf
bakit'oğoylarik' bakale.

*Moiseyi q'a Aaroni azuk'i günaxa
bağışlayinşest'un*

⁴¹ Əyc'indəri israilluyox p'urum gireşi Moi-
seyaxun q'a Aaronaxun t'ot'opsat'un burqi.
Şot'oğun "Q'ONČUĞOY amdarxo vənnan besp'i"
next'uniy.

⁴² Ama şorox topbaki Moiseyi q'a Aaroni
běş c'eyseynak' īvel çadıraç tağat'an, çadıra
bürdən asoyene haq'i. Şot'oğun Q'ONČUĞOY
tamтарağat'un ak'i.

⁴³ Moisey q'a Aaron īvel çadıra
īşalayıñşt'unbaki,

⁴⁴ Q'ONČUĞONAL Moiseya pine:

⁴⁵ «Me azuk'axun ḫixilbakanan, şot'o görə ki,
həysə kot'oño bitova əfciboz!» Şot'in metər
uk'ala k'inək' Moisey q'a Aaron čooq'a očala
past'unsi.

46 Moiseyen Aarona pine: «Vi buxuri q'ava ext'i iz boş q'urban eçala ganuxun s'il laxa, oşa iz loxol saat' adeğala oyurxoval laxi azuk'i t'ögöl taki. Metər Q'oncuğun şot'oğو bağışlayınşı bakale. Mone, Q'ONCUĞON İz əcuğو azuk'i loxol sıpi şot'oğoynak' k'as'esuna ene yaq'abene».

47 Aaronenal Moiseyen içü pi k'inək' buxuri q'ava ext'i camaati t'ögöle taşı. Şo eğat'an amdarxo k'as'esa burqeney, ama şot'in q'urban eçala ganuxun ext'i s'ile loxol saat' adeğala oyurxo bok'osebi, şot'oğoy günaxxoval bağışlayınşest'ine baki.

48 Şo p'urit'oğoy q'a dirist't'oğoy arane çurpi k'as'esuna enefi.

49 Goraxa görə p'urit'oğoy nu hesabbayin isə bip'es's'e hazar vügbaç tane p'urey.

50 Amdarxoy k'as'esun çurpit'uxun oşa Aaron azuk'i t'ögöl, ível çadırı bağala gane běše qaybaki.

17

Aaroni çombağı göyünbak'sun

1 Q'ONCUĞON Moiseya metəre pi:

2 «İsrailluğو upa ki, vaynak' p'as's'e dənə çombağq'at'un eceri. Çombağa hər tayfin s'iyen iz kalat'in eçalane. Hər çombağı loxolal şot'o eceri kalat'ay s'iya şampa.

3 Levi tayfinaxun bakalt'oğoy çombağı loxol Aaroni s'iya şampa. Hər tayfin kalat'ay s'iyen sa çombağ bakalane.

4 Çombağxo věn Zaxun exlətpseynak' eğala gala - īvel çadıra bakala şameşi irəziluğι běš laxa.

5 Zu t'etər booz ki, Bez c'ək'p'i amdari çombağ göyünbakale, Zuval ene me azuk'i věxun t'ot'opsuna tez ibakal».

6 Moiseyen mot'oǵo israilluǵo exlətebi, şot'oǵoy boşt'an c'ək'eşi kalat'oǵonal hərt'in sa çombaǵt'un eceri - bito sagala p'as's'e çombağ. Aaroni çombaǵal me çombaǵxoy boşey.

7 Moiseyen me çombağxo irəziluğι çadırı boş, Q'ONČUĞOY běš lanexi.

8 Əyc'indəri Moisey irəziluğι çadıra bağat'an anek'i ki, Levi tayfin s'iyen bakala, Aaroni s'i şameşi çombağ göyünbakene. Şot'in lap t'up'ullayinşaki s'is'ik' qaypi badamal c'epeney.

9 T'e vədə Moiseyen Q'ONČUĞOY běš laxi çombağxo bitova ext'i israilluǵoy běše c'eri. Şot'oǵon çombağxo bět'unğı, hərt'inal iz çombaǵa c'ək'p'i exedi.

10 Q'ONČUĞON Moiseya pine: «Aaroni çombaǵa qaydi irəziluğι çadıra, şameşi irəziluǵ bakala gane běš laxa. Barta mo Q'ONČUĞOY əyitəxun c'erit'oǵoynak' ene Şot'in c'ək'p'it'oǵoxun nu t'ot'opseynak' sa nişan baki şot'oǵo bisunaxun çark'est'eq'an». *

11 Moiseyenal bitova Q'ONČUĞON içu pi k'inək' bine.

12 İsrailluǵon Moiseya pit'un: «Beş axır butene! Əfçibakalyan! Yan bito əfçibakalyan!

---

* **17:10 17:8-10** Əbr. 9:4

13 Q'ONČUĞOY īvel çadıra īşalayinşakalo, şot'o
īša bitalo bisane! Yəni yanal bito biyalyan?»

18

*Q'ONČUĞOY běyinšxo q'a mandi levičo tapşurbi
əş*

1 Q'ONČUĞON Aarona pine: «Hun, vi ġarmoğun
saal vi nəsiləxun bakalt'oğun īvel ganu günax
əşesunaxun efi nu murdarlayinşaksuna
běgalanan. Běyinşluğrı īvel mandı nu
murdarlayinşaksun isə saycə vi q'a vi ġarmoğoy
ozanene.

2 Vi tayfinaxun bakala mandı levičoval vi
t'ögöl ext'a ki, hun q'a vi ġarmoğun īvel çadıra
q'ulluğbat'an věx köməybat'un.

3 Barta şot'oğun vi kiin oq'a əşp'i va
köməybeq'at'un, ama nə q'urban eçala ganu,
nə şot'ay sal sa ət't'əcə īša maq'at'un biti, tene
věnal biyalnan, şoroxal.

4 Barta īvel çadırı bütüm əşurxost'a vaxun
baki köməybeq'at'un, ama ef tayfinaxun nu
bakala sal sa amdara t'iya īša bist'a barmatanan.

5 Ama çadırı boş başı q'a q'urban eçala ganu
īša biti biq'ala əşurxo věn banan, tene Bez əcuğ
p'urum israilluğoy loxol bəc'ük'eğale.

6 İsrailluğoy boşt'an levičo Zuz c'ək'p'i věx pay
k'inək' tadi ki, věx köməybeq'at'un. Şorox īvel
çadırı q'ulluğbseynak't'un c'ək'eše.

7 Ama běyinşluğbi q'urban eçala ganu q'a
çadırı boş pərdin bač'ane bakala ən īvel ganu
īşalayinşaksuna saycə va q'a vi ġarmoğoz icaza

tast'a, mot'očo sa pay k'inək' věxez tast'a. Věxun başq'a şunesa t'iya išalayinşakayin besp'anan».

Běyinšxoynak' q'a levigóynak' bakala pay

⁸ Q'ONČUĞON Aarona pine: «Mone, Zaynak' ečala payurxo bitova běgsuna va Zuz tapşurbi. Zaynak' ečala bito īvel payurxo vi q'a vi ġarmočoy bakale. Şorox věxe kofst'a, barta həmişəel metərq'an baki.

⁹ Mo Zaynak' ečeri īvel paye - q'urbanxoy nu bok'osp'i hissooxe. Zaynak' ečala bito payurxoy - çuresa taxılı paye, çuresa günaxxo os'kseynak' bakala nəəl taxsira os'kseynak' bakala q'urbanxoy me hissə efi bakale.

¹⁰ Şot'o ən īvel sa ukun k'inək' uka. Şot'o saycə işq'arxone ukes bakon, barta mo věynak' īvelxoy īvelq'an baki.

¹¹ Zaynak' sa pay baksuna ak'est'eynak' al-abiyoroxal bito vine. Şot'očo va, vi ġarmočo saal xuyərmočoz tast'a, şorox věxe kofst'a, barta həmişəel metərq'an baki. Vi külfəti boş pak bakala hər sunt'in şot'oxun ukes banekon.

¹² Q'ONČUĞOYNAK' samci nübər k'inək' ečala ən saat' zeytuni c'eyinə, noč'a saal taxılı payal vaz tast'a.

¹³ Očalen tadi bito barurxoxun Q'ONČUĞOYNAK' ečala samci nübərxo vine. Vi külfəti boş pak bakala hər sunt'in şot'oxun ukes banekon.

¹⁴ İsrailliğoy boş Q'ONČUĞOYNAK' pay k'inək' cöybaki hər şey vine. *

¹⁵ Amdarxoy süft'in ġar əyeləl, heyvanxoy süft'in ərkəy balal - Q'ONČUĞOYNAK' bakala me

---

* **18:14 18:14** Lev. 27:28

payurxo - vine. Ama insani balin q'a haram hesabbakala heyvani balin gala təngə ext'a.

16 Barta şorox sa xaşin bakat'an, va īvel gane sek'elen[†] qo sek'el gümüş tadi şot'oğو haq'eq'at'un (sa sek'el q'a gere).

17 Ama cure, eğeli saal keçin samci ərkəy balin gala hik'k'al exmada, şot'oğو şampa. Şorox īvele; şot'oğoy p'iya q'urban eçala gane börügo çəçədi içoğoy piyal bok'osp'a, şot'o görə ki, şot'oğoy bok'uni ad Q'ONČUĞO irəzibala ade.

18 Şot'oğoy yeq' isə va mandale. Q'ONČUĞOYNAK' sa pay baksuna ak'est'eynak' alabaki döše yeq' q'a yön bude yeq' va mandalt'ullarik'.

19 İsrailliğon Q'ONČUĞOYNAK' eçala bito īvel payurxo va, vi ġarmoğو saal xuyərmoğoz tast'a. Şorox věxe kofst'a, barta həmişəəl metərq'an baki. Mo Bezi vaxun saal vi nəsiləxun ġaçeğala həmişəlulg, nu şareğala sa irəziluge». [‡]

20 Q'ONČUĞON Aarona pine: «Zu israilliğo tadala očala věynak' miras butene, věx t'e očalaxun pay koft'alatene, şot'o görə ki, věx koft'ala mirasi q'a paye gala hər şeya Zu věx p'ap'esp'oz.

21 İsrailliğon Zaynak' eçala içoğoy girbi bare vis' payaxun sa paya isə leviğoz tast'a. Mo şot'oğoy īvel gala bala q'ulluğι əvəze. §

[†] **18:16 18:16 sek'el** - 1 sek'el təxminən 11 gram   [‡] **18:19**
18:19 Əbrani muzin miya "elen ġaçeşي irəziluge" şam. T'e vaxt' amdarxoy sagala arşı elen şum uksunen şot'oğoy arane bakala irəzilugin nu şaresuna, boxoy manst'unane ak'est'ay. Hetər ki elaxp'i ukun boxoy mandala k'inək'.   § **18:21 18:21** Lev. 27:30-33; K'an. 14:22-29; Əbr. 7:5

²² Ama israilluyox īvel çadıra maq'at'un
ňšalayinşaki, tene iz caza bisun bakala günaxa
baft'alt'un.

²³ Barta saycə leviğonq'an īvel çadıra
əşp'i q'ulluğbi, t'e gane pak mandi nu
murdarlayinşaksunal şot'oğon běgalat'un. Mo
věynak' nəsiləxun-nəsilə c'ovakala həmişəluğ
sa q'aydane. Zu israilluğو tadala očalaxun
şot'oğoynak' pay butene.

²⁴ Şot'ay gala leviğo israilluğon Zaynak' eçala
paya - içoğoy girbi bare vis' payaxun sa payaz
tast'a. Mot'o görəl leviğo věx tadala očalaxun pay
tene kofst'a».

²⁵ Q'ONČUĞON Moiseya pine:

²⁶ «Leviğo metər upa: "Zu věx miras k'inək'
tadi paya, israilluğon Zaynak' eçala içoğoy girbi
bare vis' paye sunt'u ext'at'an, şot'ay vis' paye sa
paya Q'ONČUĞOYNAK' eçanan.

²⁷ Me paya israilluğon Zaynak' içoğoy exp'i
arumaxun q'a bapi finaxun eçala pay k'inək'
q'abulboz.

²⁸ Metərluğen, israilluğon içoğoy girbi bare
vis' paye sunt'u věynak' eçat'an, şot'oxun Zay-
nak' bakala hissinə cöybanan. Bez paya běyinš
Aarona tadanan.

²⁹ Věynak' eçala payurxoxun Q'ONČUĞOYNAK'
ən saat' ganu cöybanan, şot'o görə ki, me pay
īvel paye".

³⁰ Leviğo upanan: "Věynak' eceri payaxun
Zaynak' ən saat' ganu cöybat'an, Zu şot'o věxun
ef exp'i arumaxun q'a ef bapi finaxun eçala pay
k'inək' q'abulboz.

31 Mandiyo isə efiq'an baki, efi külfəti boş bakalt'oğoy bitot'in şot'oxun ukes banekon. Mo efi īvel gala bala q'ulluğın əvəze, şot'o efi ük'en çureğala gala ukes banankon.

32 Věn Q'ONČUĞOYNAK' ən saat' ganu cöybsunen, t'e pay īvel mandi tene murdarlayınşaksa. Şot'o görəl t'e paya uksunen iz caza bisun bakala günaxa tenan bafst'a"».

19

Č'oč'a ocas q'a pakbseynak' bakala xe

1 Q'ONČUĞON Moiseya q'a Aarona pine:

2 «Bezi israilluğoynak' laxi k'anuni q'aydoox moroxe: barta věynak' sa dənə salamat hamal hələ çöle nu əşp'i č'oč'a ocasq'at'un eçeri.

3 Şot'o běyinš Eleazara tadanın. Oşa bartanan t'e ocasa azuk'i çurk'ala ganuxun t'őox c'evk'i Eleazari piin běş şampeq'at'un.

4 Eleazaren t'e ocasi p'iyyaxun iz k'əşinen ext'i vǔğ kərəm īvel çadırı bağala ganuç çəçədeq'an.

5 Ocasi t'ola, yeq'a, p'iyya saal gödənxo isə şot'ay piin běş bok'osp'eq'at'un.

6 Barta běyinşen şame xodaxun sa tay, issop uk'ala o saal tünd č'oč'a irəngən gombi xayaxun ext'i mot'oğoval bok'ala ocasi loxolq'an boseri.

7 Oşa běyinşen iz paltara q'a iz bədənə os'k'eq'an. Mot'oxun oşa şo azuk'i çurk'ala gala qaybakes banekon, ama şo hələl t'e ğine biyəsəl śirik' pak tene hesabbaksa.

8 Ocasa bok'osp'i amdarenal iz paltara q'a iz bədənə os'k'eq'an. Şoval biyəsəl śirik' pak tene hesabbakal.

9 Bok'i ocasaxun mandi jeq'a isə barta pak hesabbakala sa amdaren girbi azuk'i çurk'ala ganuxun ēxil, pak hesabbakala sa gala laxeq'an. Me jeq'a israilluğon pakkala xe düzbsaynak' efalat'un, şo günaxxo os'kseynak' əşegale. *

10 Ocasaxun mandi jeq'a girbi amdarenal iz paltara os'k'eq'an, ama şoval biyəsəl śirik' pak tene hesabbakal. Barta mo israilluğoynak'al, içogoy t'ögöl yəşəyinşala q'erəz millətəxun bakalt'oğoynak'al həmişəlüğ sa q'aydaq'an baki.

11 İz kula meyidə duğى amdar vǔğ gi murdarlayışakine hesabbaksa.

12 Xibimci q'a vǔğümci ġine şot'in içu t'e jeq'axun gərbi xenen pakbalane, mot'oxun oşa şo pak hesabbakale. P'urina laft'it'uxun oşa xibimci q'a vǔğümci ġine içu nu pakbi amdar isə pak tene hesabbaksa.

13 İz kul meyidə laft'i, oşal içu nu pakbi amdaren Q'ONČUĞOYİVEL çadır bakala ganu murdarlayışine baksa, metər amdari tura azuk'i aranexun bot'anın. Şot'ay loxol pakkala xe tene çəçəpe, şo hələ murdarlayışakine hesabbaksa, iz murdarlayışaksun təmizbaki tene baksa.

14 Mone, věynak' metər sa k'anunez laxsa: əgər çadıra soğo p'urenəsa t'iya bakaloroxal, t'e çadıra bağaloroxal vǔğ gi murdarlayışakit'un hesabbaksa.

15 İz q'apağ gip nu arşı hər q'aval murdarlayışakine hesabbaksa.

16 Şinesa qavuna iz kula meyidə duğayin - curesa q'ilincaxun p'uriyo, curesa iz acalen

---

* **19:9 19:9** Əbr. 9:13

p'uriyoq'an baki - şoval vǔğ̊ ği murdarlay-
inşakine hesabbaksa. Mo iz kul p'uri amdari
űq'enxo q'a gərəmzoğو laft'it'aval aide.

¹⁷ Murdarlayinşaki amdara pakbseynak' metər
banan: t'e bok'i ocasi, yəni günaxxo os'kseynak'
bakala q'urbani jeq'axun ext'i sa q'ave boş təzə
eçeri xena bapi gərgürbanan.

¹⁸ Oşa barta pak hesabbakala sa amdaren issop
uk'ala oyen t'e xenaxun ext'i çadırı q'a iz boş
bakala bito şeymoğoy loxol saal t'iya bakala
amdarxoy loxol çəçədeq'an. Qavuna q'ilincaxun
nəəl iz acalen p'urit'ay meyidə, p'uri amdari
űq'enxo nəəl gərəmzoğو iz kul laft'it'aval metər
banan.

¹⁹ Pak hesabbakala amdaren meyidəxun mur-
darlayinşakit'ay loxol xibimci q'a vǔğümci ğine
xe çəçədalane. Metərluğenal, vǔğümci ğine
şot'o pakbi bakale. Barta pakbaki amdaren iz
paltara os'k'i, iz loxolal xeq'an lapi. T'e üşenaxun
şo ene pak hesabbakale.

²⁰ Ama əgər soğo murdarlayinşakit'uxun oşa
qaybay pakbaksuni q'aydoğو nu əməlbayın,
metər amdari tura azuk'i aranexun bot'anan.
Şot'ay loxol pakbsuni xe tene çəçəpe, şo mur-
dare hesabbaksa. Şot'in Q'ONÇUĞOY ível çadır
bakala ganu murdarlayinşebsa.

²¹ Barta mo israilluğoynak' həmişəlug sa
q'aydaq'an baki.

Pakbseynak' bakala xena çəçədalt'inal iz pal-
tara os'k'alane. Iz kul t'e xena laft'alo biyəsəl
şirik' murdarlayinşakine hesabbaksa.

²² Murdarlayinşaki amdari laft'i hər şey mur-
dare hesabbaksa. Şot'ay laft'it'oğو kul duğى

amdaral biyəsəl śirik' murdarlayışakine hesab-baksa».

20

*Q'ONČUĞOY Moiseya q'a Aarona şot'oğoy
Kənan očala nu bayes baksuna upsun*

¹ İsrailluğoy Misirəxun c'eysun q'irx useney. T'e useni samci xəşest'a israilluyox hari Śin ams'i očalat'un c'eri. Şorox Qadeş şəhəre çurt'unpi. Miya Maryam p'ure, şot'oval hat'iya očalaxt'unbi.

² Azuk'en xeneynak' koruğe aksay, amdarxonal Moiseya q'a Aaronane taxsirkərbsay.

³ Şot'oğon Moiseyi t'ögöl taşı pit'un: «Mot'oxunsa t'e p'urit'oğollarik' Q'ONČUĞON beş elmoğoval haq'iniy!

⁴ Het'aynak'nan Q'ONČUĞOY azuk'a me ams'i očala eçere? Yaxal, beş heyvanxoval memiya bespseynak'?

⁵ Het'aynak'nan yax Misirəxun c'evk'i me pis gala eceri? Miya nə əkine bit'es baksa, nə incile bu, nə t'ul nəəl īləm! Üğseynak' xe hik'ə teyan bəğəbsa!»

⁶ T'e vədə Moisey q'a Aaron amdarxo efi īvel çadırı bağala gane běş'un taşı. Şorox t'iya čooq'a očala pastt'unşı. Q'ONČUĞOY kalaluğ q'a tamтарağ şot'oğoynak' ak'eşi,

⁷ Q'ONČUĞONAL Moiseya pine:

⁸ «Çombağa ext'a, vi viçi Aaronaxun sagalal azuk'a girba. Oşa bütümt'ay piin běş q'ayana əmirba şot'inal věynak' xe c'evk'ale. Hun q'ayanaxun c'eri xena azuk'a tadalnu, şot'oğonal

boşşamin uğält'un, içogoy heyvanxoval
ügest'alt'un».

⁹ Moiseyenal Q'ONČUĞON içu əmirbi k'inək' īvel
çadıra bakala çombağa ext'i

¹⁰ iz viçi Aaronaxun sagala azuk'a q'ayani
běš girebi. Oşa pine: «Ay gərgürçilug
sakalxo! Mone, yax ene me q'ayanaxunal xe
c'evk'est'alanan baki!»

¹¹ Metər pi, Moiseyen iz kula alabi q'ayana
p'ě kərəm çombağen duneği. Q'ayanaxun t'etər
gele xene sağapi ki, dirist' azuk'enal, içogoy
heyvanxonal ügi bot'unşı.

¹² Ama Q'ONČUĞON Moiseya q'a Aarona pine:
«İsə ki věn israilluğoy běš Bez pit'oğو üst'ün laxi
Bez īvel baksuna çoyel tenan c'evk'i, şot'oğو Bezi
tadala očala bast'un věx q'ısmat tene bakal».

¹³ Me c'eri xene s'i isə Merivane, * şot'o görə
ki, miya israilluğon Q'ONČUĞOXUN t'ot'ot'unpe,
Q'ONČUĞON isə şot'oğو Iz īvelluğane ak'est'ey. †

Edomi padçağı israilluğو iz očalaxun c'ovaksuna icaza nu tast'un

¹⁴ Qadeş şəhərexun Moiseyen Edomi padçağı
t'ǒğjöl amdarxone yaq'abi ki, şot'o me əyitmoğو
p'ap'esp'at'un: «Mone, vi viçi İsraili nəsiləxun
bakalt'oğone vaxun xaişbsa! Beşi mani
əzyətxoxun c'ovaksuna avanu:

¹⁵ hələ beş kalboğoy döörəxun Misirə hariy-
yan, boxoy vaxt'al t'e očalayan yəşəyinše. Ama

* **20:13 20:13** *Meriva* - "Meriva" əbrani muzin "t'ot'opsun"
upsune   † **20:13 20:2-13** C'eys. 17:1-7; 1 K'or. 10:4

misirluğun nə beşi kalboğو, nəəl yax ği tet'un tade.

¹⁶ Yan Q'ONČUĞOYAN k'alpi xoyinşbi, Şot'inal yax inebaki, yaynak' çark'est'ala angele yaq'abi. Şot'in yax Misiri očalaxun c'evek'i. İsə mone, yan Qadeş şəhəreyan, vi očali q'a beş arane sa dənə zahmane bu.

¹⁷ İcaza tada vi očali boşt'an c'ovaken! Nə vi əkinə, nə t'ulluğxo teyan çaxçuxk'al, vi kərizxoy xenaxunal teyan üğəl. Vi očalaxun c'ovakamin, Kala yaq'axun [‡] nə tərs, nə yön tərəf teyan c'eğal».

¹⁸ Ama edomluğun şot'o pit'un: «Beşi očala efi tur tene laft'al! Bağaynan ef běş q'ilincen c'eğalyan!»

¹⁹ İsrailluğun şot'oğو metərt'un coğab tadi: «Yan yaq'axun teyan c'eğal. Ef xenaxunal nə yan, nə beşi heyyvanxon üğəyin, şot'ay tənginə tadalyan. Beşi çureğalo ef ölkinqəxun c'ovaki taysune, q'erəz hik'k'al!»

²⁰ Amma edomluğun p'urumal "věx beş očala barteyanne" pi, israilluğoy běş kala sa q'oşun girbit'un c'eri.

²¹ Hametər, edomluğun israilluğو içoğoy očalaxun c'ovaksa bartet'unti, şoroxal fırıpi q'erəz yaq'ent'un taşı.

Aaroni bisun

²² İsrailluyox Qadeş şəhərəxun yaq'a baft'i hari Hor buruğot'un c'eri.

[‡] **20:17 20:17** *Kala yaq'* - mo q'uzey-güneya bakala ən kala, saat' laxeşi yaq'ey. Şot'ay s'iya "Padçağı yaq'al" next'uniy.

23 Edomi zahmana īşa, me Hor buruğoy tume Q'ONČUĞON Moiseya q'a Aarona pine:

24 «Aaroni t'e dünyəne, ef bavoğoy t'ögöl tağala vaxt' hari p'ap'ene. Věn Meriva xene t'ögöl Bezi əyitəxun c'ernan, kot'o görəl Aaron Zu israilluğو tadala očala bağalatene.

25 Aarona q'a iz ġar Eleazaral ext'i Hor buruğو laki.

26 Oşa Aaroni loxol bakala běyinşluğи paltara c'evk'i iz ġar Eleazara lapest'a. Aaron isə t'iya biyale, şo iz bavoğoy t'ögöl, t'e dünyəne tağale».

27 Moiseyenal Q'ONČUĞON içü əmirbi k'inək' bine. Şorox dirist' azuk'i piin běš buruğot'un laşı,

28 t'iyal Moiseyen Aaroni loxolxun běyinşluğи paltara c'evk'i şot'ay ġar Eleazarane lapest'i. Aaron isə t'e buruğoy bel p'ure. § Moiseyen q'a Eleazaren buruğoxun śiri

29 azuk'a Aaroni bisuni xavara tadať'an, israilluğon otuz ġi yast'un efi.

21

*Aradi q'a iz t'ögöl bakala şəhərmoğoy
əfçibaksun*

1 Negeva bakala Arad şəhəri padçağen inebaki ki, israilluyox At'arima tağala yaq'ent'un c'ovaksa. Me padçağ iç kənanluney. * Şo azuk'i loxol davinane c'eri, israilluğoxunal şot'ay kiyel əsir baft'aloroxe baki.

---

§ **20:28 20:28** C'eys. 29:29; Ams'i oč. 33:38; K'an. 10:6   * **21:1**
21:1 Ams'i oč. 33:40

² T'e vədə israilluğon elasp'i Q'ONČUĞO əyitt'un tadi: «Əgər Q'ONČUĞON me azuk'a beş kiyel tadayin, yan şot'oğa k'as'p'i içoğoy şəhərməgoval dirist' şarpi šik'alyan». †

³ Q'ONČUĞON israilluğoy me xoyinşa inebaki. T'e aradlu kənanluğonal şot'oğa taşevt'unk'i. Azuk'en şot'oğoy şəhərməgoval, t'iya yəşəyinşala kənanluğoval dirist' əfçinebi. Mot'oxun oşa t'e gane s'iya Xormat'un ‡ laxi.

Moiseyi misəxun dizik' düzbsun

⁴ Azuk' Edom očala nu bayseynak' Hor bürüğoxun c'erit'uxun oşa firipi Č'oč'a dənizi yaq'ene taşı. Yaq' boxoyey, amdarxonal ene porttet'unbsay. §

⁵ Şot'oğun Buxačuğoxun q'a Moiseyaxun t'ot'ot'unney: «Het'aynak'nan yax Misirəxun c'evk'i? Ams'i očala biseynak'? Nə xeya bu, nə şuma bu! Me hik'l'ala nu dərmən ukuni loxolal ene běges teyan baksal!»

⁶ T'e vədə Q'ONČUĞON amdarxo duğseynak' azuk'i çurk'ala gala zəhərlu dizik'xone yaq'abi, şot'oğun amdarxo dut'unğsay, azuk'i boşt'anal gele amdare p'uri.

⁷ İsrailluğon Moiseyi t'ǒğöl hari pit'un: «Yan günaxyan əşp'est'i, Q'ONČUĞOXUN q'a vaxun t'ot'oyanpi, isə xoyinşyanbsa, Q'ONČUĞO k'alpa afırıpa, bərkə yax me dizik'xoxun çark'est'ane!»

---

† **21:2 21:2 dirist' şarpi šik'alyan** - Yəni içoğoy kiyel badi şəhərməgoxun hikk'al tet'un ext'al, şot'oğa şarpi šipsunen bitova Q'ončugo həsrbalt'un.   ‡ **21:3 21:3 Xorma** - əbrani muzin

"əfçilsun"   § **21:4 21:4 K'an.** 2:1

Moiseyen Q'ONČUĞO azuk'a görə xoyinšebi,

⁸ Q'ONČUĞONAL Moiseya pine: «Sa dizik' düzbi şot'o durut'i loxol ost'aarba. Barta dizik'en duğalt'in şot'ay loxolq'an běgi, t'e vədə biyalatene».

⁹ Moiseyen misəxun sa dizik' düzbi şot'oboxoy durut'i loxol ost'aarebi, şuval dizik'en duğayın me misnə dizik'i loxol běğat'an bisateney. *

Moava tağala yaq'

¹⁰ İsrailluyox p'urum yaq'at'un baft'i, hariyal Ovot'a çurt'unpi.

¹¹ Ovot'axun c'eri Moavi běğ c'egalaç tərəf bakala ams'i očala, İye-Avarima çurt'unpi.

¹² Memiin p'urum yaq'a baft'i hari Zered uk'ala dərənet'un çurk'ala ga düzbi.

¹³ Oşa t'et'iinal c'eri hari Arnon oqe t'iyəmi tərəf bakala ams'i očalat'un çurpi. Memiin emorluğoy oçale burqesay. Arnon oq emorluğoy q'a Moav očalxoy arane sa zahman k'inək'ey.

¹⁴ Me barada "Q'ONČUĞOY davoox" uk'ala girke
† boş metəre šam:

"...Sufina bakala Vahev q'a dəroox, Arnon,

¹⁵ Ar ayizexun c'ovaki Moavi zahmana bakala dərəni döşexun tağala yaq'..."

¹⁶ T'et'iin israilluyox Beera [‡]Q'ONČUĞON Moiseya "azuk'a girba, şot'oğa xe tadoz" pi kərizin t'ögölt'un hari.

¹⁷ Miyat'un israilluğon me měğə měğpey:

---

* **21:9 21:9** 2 Padç. 18:4; Yeş. 3:14   † **21:14 21:14** - Mo ğeyin
ğine beş kiyel nu bakala damna sa girke   ‡ **21:16 21:16** Beer -
əbrani muzin "kur"

«Žalpa buybaka, ay kəriz,
Me kərizin barada měğpanan!
¹⁸ Azuk'i kalat'oğon q'a s'ilat'oğon
İçoğoy kiin ak'est'i gala kašeši kərizin barada
měğpanan!»

Oşa israilluyox ams'i očalaxun Mat't'anat'un taşı.
¹⁹ Mat't'anaxun Naxaliela, Naxalielaxun Bamot'a,
²⁰ Bamot'axun isə Moav očala bakala dərənet'un
taşı. T'iya bakala P'isk'a buruğoy belxun dirist'
me xam ga ak'esay.

*Sixon q'a Og padçağı israilluğو taşevksun
(K'an. 2:26-3:11)*

²¹ İsrailuğon emorluğoy padçağ bakala Sixoneynak' xavar yaq'abi pit'un:

²² «Xaişyanbsa, vi očalaxun c'ovaksuna yax icaza tada! Nə ef əkinin, nə t'ulluğxoy boşt'an teyan c'ovakal, ef kərizzoy xenaxunal teyan üğəl. Vi očalaxun c'ovakamin Kala yaq'axun teyan c'eğal».

²³ Ama Sixonen israilluğó iz očalaxun c'ovaksuna icaza tene tadi. Şot'in dirist' iz q'oşuna girbi davabseynak' ams'i očala şot'oğoy běše c'eri. Şorox Yahaşa čo-çoya hari davat'unbi.

²⁴ Davina isə israilluğone taşeri. Şot'oğó q'ilincen k'as'p'i içoğoy očalxo Arnon oqaxun burqi Yabboga oqe t'ögöl bakala ammonluğoy zahmanal sırik' ext'undi. Ammonluğon isə içoğoy očalxo saat't'un q'orişbsay.

²⁵ Hametər, israilluğon emorluğoy Xeşbon şəhərə q'a şot'ay hərrəmine bakala ayizmoğó saal mandi bito şəhərmoğó kiyel badi başı t'iya art'unşı.

26 Xeşbon emorluğoy padçağ Sixoni arśala şəhərey. Şot'in Moavi mot'oxun běš baki padçağaxun davabi şot'oğoy Arnon oqal śirik' bakala bito očalxo ext'eney.

27 Me barada měg'el śameşeney:
"Xeşbona ekinan!"

Barta Sixoni şəhər təzədənq'an biq'eşi,
Barta iz bariyox təzədənq'an laxeşi!

28 Xeşbonaxun arux,
Sixoni şəhərexun yalove c'eri!
Şot'in Moav očala bakala Ar şəhərə,
Arnon oqe t'ögöl bakala jéyurxo bul k'os'balxo
Bok'osp'i śinepi! §

29 Vay vi hala, ay Moav!
Ay Kemoşa içeynak' buxačux bi azuk', əfcinbaki!
Kemoşen vi ġarmoğa dədərgünebi,
Vi xuyərmoğa emorluğoy padçağ Sixoni kiyele
efi!

30 Mone, věx tayanşeri,
Xeşbonaxun Divon şəhərel śirik' əfciyanbi.
Medvanaxun burqi Nofahal śirik' hər tərəfə
vərənyanbi".

31 Hametər, israilluyox başı emorluğoy očala
art'unşı.

32 Oşa Moiseyen Yazer şəhərəl piyexun
c'vakest'eynak' amdarxone yaq'abi. İsrailluğun
sot'ay hərrəmine bakala ayizmoğoxunal
emorluğو şəp'eşi başı t'iya art'unşı.

33 T'et'iin c'eri israilluyox yaq'en Başanaqt'un
laşı. Başani padçağ bakala Ogenal dirist' iz

q'oşuna girbi şot'oğoy běše c'eri. Şorox hari Edreyi şəhəre davinat'un c'eri.

³⁴ Q'ONČUĞON Moiseya pine: «Şot'oxun ma q'ıba! Zu şot'o içuval, iz q'oşunal, iz ölkinəl va ene tadez! Xeşbona arşı emorluğoy padçağ Sixoni bel ecerit'u şot'ay belal eçalnu».

³⁵ İsrailluğonal şot'oğو bitova - Oga içü, iz ğarmoğو, dirist' iz q'oşuna - k'as'p'i sit'unpi. Şot'oğoxun sayco dirist' tene mandi, içoğoy oçalxoval bito israilluğone mandi.

22

*Moavi padçağ Balagen israilluğο
q'arğışbseynak' Bileama k'alpsun*

¹ İsrailluyox p'urum yaq'at'un baft'i, hariyal Moavi düzənlüğü, İordan oqe t'ögöl bakala Yerixon şəhəri běş çurt'unpi.

² T'e vədə Moavi padçağ Śip'p'ori ġar Balagey. Şot'in israilluğon emorluğoy bel ecerit'oğoy barada ibakeney.

³ İsrailluyox t'ema gelet'uniy ki, moavluğon şot'oğoy s'iya ibakat'an q'iyat'un bafst'ay, içoğو t'ut'ultinene haq'say.

⁴ Moavluğon Midyani ağsaq'q'alxo metərt'un pi: «Belin sürünen çöle o nu efalt'ullarik', me azuk'enal beş loxol eğayın, yaxun hik'k'al tene efal».

Moavi padçağ bakala Śip'p'ori ġar Balagenal

⁵ iz amdarxo Yevfrat oqe t'ögöl bakala P'et'or şəhəre yaq'anebi ki, t'iya yəşəyinşala Beori ġar Bileama metərq'at'un pi: «Misirəxun c'eri

azuk'en hər ganu haq'layinşene, isəəl hari beş
očalxoy t'ögöle čurpe.*

⁶ Xaišezebsa, zaynak' sa əş biq'a: eki me azuk'i loxol q'arğış śipa. Şorox həysə zaxun zorbat'un, ama şot'oğو zəyifləyinşa ki, zu şot'oğو bez ölkinəxun şəp'eşes bakaz. Axırı vi tadala xeyir-bərəkəten biq'ala k'inək', vi sık'ala q'arğışenal bineq'sa».

⁷ Moavi ağsaq'q'alxo q'a Midyani ağsaq'q'alxoval Bileami me biq'ala əşlin haq'q'a ext'i şot'ay t'ögölt'un taşı. Şot'oğon Balagi pit'oğو bitova p'ap'est'unbi.

⁸ Bileamen şot'oğو pine: «Věn me üşe memiya mandanan, zu Q'ONČUĞOY coğaba avabaki věx uk'oz». Moavi ağsaq'q'alxoval şot'ay k'oya mant'undi.

⁹ Buxačux Bileameynak' ak'eşi pine: «Vi k'oya bakala me amdarxo şuva?»

¹⁰ Bileamen Buxačuğو coğabe tadi: «Moavi padçağ Śip'p'ori ğar Balagene me amdarxo yaq'abe ki, za izi muzin me əyitmoğو uk'at'un:

¹¹ "Mone, Misirəxun c'eri azuk'en očali čoya haq'layinşene. Xaišezebsa, eki me azuk'i loxol q'arğış śipa ki, zəyifləyinşəkeq'at'un, zuval şot'oğو bez ölkinəxun şəp'eşes bakaz"».

¹² Buxačuğon Bileama pine: «Ma taki me amdarxoxun. T'e azuk'i loxol q'arğış śimapə, şot'o görə ki, şot'oğو Zuz xeyir-bərəkət tade».

¹³ Əyc'indəri savaxt'an Bileamen hayzeri Balagi yaq'abi ağsaq'q'alxo pine: «Ef ölkinə qay-bakanan, Q'ONČUĞON za věxun taysa bartenne».

---

* 22:5 22:5 2 P'y. 2:15-16; İud. 1:11

¹⁴ Moavi ağsaq'q'alxoval Balagi t'ögöl qaybaki pit'un: «Bileam yaxun tene hari».

¹⁵ T'e vədə Balagen süft'int'uxun gele hamal şot'oğoxun hörmətlu saal s'ilə ağsaq'q'alxone yaq'abi.

¹⁶ Şorox Bileami t'ögöl hari pit'un: «Sip'p'ori ğar Balagen metəre nex: "bez vaxun xaişp'i əşlə nu bsuna kapmaşa.

¹⁷ Va k'ə çurensa tadoz, k'ə uk'alnu booz, saycə eki me azuk'a q'arğışp'a"».

¹⁸ Bileamen Balagi amdarxo coğab tadi pine: «Balagen za iz q'izilen q'a gümüşen buy k'ojal tadayin, zu bez Buxaçux bakala Q'ONÇUĞOY nu çureğala sal sa əş biq'es tez bakon.

¹⁹ Ama Q'ONÇUĞON za ene k'ə upsuna avabaksun çurnansasa, věnal me üşe memiya mandes banankon».

²⁰ Buxaçuxal t'e üşe Bileama ak'eşi şot'o pine: «İsə ki me amdarxo va taşt'at'un hare - taki! Ama Zu va k'ə uk'ozsa, şot'o balnu».

Bileami elem

²¹ Savaxt'an Bileam hayzeri, iz elemi loxol palanal laxi Moavi ağsaq'q'alxoxun sagala yaq'ane baft'i.

²² Ama şo tağat'an Buxaçugo əcuğ bəc'ük'eşi, Q'ONÇUĞOY angelal běş c'eri iz yaq'a bot'esedi. Bileam elemi loxol tanesay, içuxunal p'ě nökər.

²³ Elemen ak'at'an ki, yaq'e boş iz kiyel q'ilincla Q'ONÇUĞOY angele çurpe, yaq'axun c'eri q'oruğane başı. Bileamen isə elema duğى şot'o yaq'a qayst'une çureşti.

24 T'e vədə Q'ONČUĞOY angel p'ě t'ulluğι aranexun c'ovakala ciğiri boşe čurpi, t'e ciğiri p'ě tərəfəl bariney.

25 Elemen Q'ONČUĞOY angela ak'i barinane ləçəq'eşi. Bileami tural elemi q'a barin arane mandi p'ět'eşi. Bileamen elema p'urum duğsane burqi.

26 Q'ONČUĞOY angel isə samalal běš hari t'etər sa q'ac' galane čurpi ki, t'iya nə tərse firipes baksay, nə yön.

27 Bileami arşı elemen mot'o ak'i çökedi, Bileamiyal əcuğon biq'i elema k'ovalen duğsane burqi.

28 T'e vədə Q'ONČUĞON elema muzalebi, şot'inal Bileama pine: «Zu va k'əz be ki, mo xibimci kərəme za t'ap'enne?»

29 Bileamen elema pine: «Za lağan haq'sa? Həysə bez kiyel sa q'ilinc bakayin va besezbon!»

30 Elemen Bileama coğabe tadi: «Zu vi həmişənin c'idala elem tezu ki, memaćağ metər bezu?» Bileamen "təə" pine.

31 T'e vədə Q'ONČUĞON Bileami pulmoğو qayepi, şot'inal ciğiri boş čurpi iz kiyel q'ilinc bakala Q'ONČUĞOY angela anek'i. Bileamen çökt'i iz čoya očalane duğи.

32 Q'ONČUĞOY angelen isə pine: «Me elema het'u görən xib kərəm t'api? Vi běš c'eri va taysa nu bark'alo zuzu. Şot'o görə ki, vi biq'ala əş Q'ONČUĞOY piyes düzgün tene ak'esa.

33 Elemen za ak'i xib kərəm bez běšt'an firinəpi. Ke elem nu firipiniy, isə vi elmoğo haq'ezuy! Ama elema galdala tezuy!»

34 Bileamen Q'ONČUĞOY angela pine: «Günaxez əşp'est'i! Vi bez běšt'an bot'est'una tez avay. Ama bez biq'ala əş vi piyes pise ak'esasa, zu qaybakaz».

35 Q'ONČUĞOY angelen Bileama metere pi: «Taki me amdarxoxun, ama saycə zu va uk'alt'oğó əyitp'a». Bileamal Balagi yaq'abi ağsaq'q'alxoxun sagala taneşi.

Balagi Bileama aksun

36 Balagen Bileami eysuna ibaki, iz běš c'eyseynak' Arnon oqe t'ögöl bakala İr-Moav şəhərenə taşı. Me şəhər iz očali lap t'e beley.

37 Balagen Bileama pine: «Vi bač'anexun hema kərəm amdarez yaq'abi, het'u görə ten eysay? Yəni va vi çureğala k'inək' tez yaq'a badaliy?»

38 Bileamen Balaga metere cogab tadi: «Mone, həysə vi t'ögölzu. Ama k'ə pesez baksə? Buxačuğun za bürüşalt'oğoxun avuzin hik'k'al pes tez bakon».

39 Oşa Balagen Bileama Qiryat'-Xuśot' şəhərenə taşeri.

40 Miya Balagen, beliğoy q'a egelxoy q'urban şampest'i t'e yeq'axun Bileama q'a şot'oxun bakala ağsaq'q'alxone tadi.

41 Əyc'indəri savaxt'an isə Balagen Bileama ext'i Bamot' Baal † uk'ala bul k'os'bala galane laşı. Memiin Bileamen israilluğoy çurk'ala gane sa t'ögə aneksay.

---

† **22:41 22:41** - Bamot' Baal, yəni Baali təpox. Baal moavluğoy bul k'os'bala binik' buxačuxey

23

*Bileami samci kərəm israilluğoy barada
Buxačuğoy əyitmoğon əyitpsun*

¹ Bileamen Balaga pine: «Zaynak' memiya vǔğ dənə q'urban eçala ga düzbest'i, şamseynak' al vǔğ dənə arak' saal vǔğ dənə q'oç egel eçest'a».

² Balagenal Bileami pi k'inək' bine. Şot'oğon hər q'urban eçala gala sa arak' q'a sa dənə q'oç eğelt'un q'urban eceri.

³ Oşa Bileamen Balaga pine: «Hun miya, me eceri q'urbanxoy t'ögöl çurpa, zu isə samal t'öök tağoz. Bərkə Q'ONČUX za ak'eşi İzi əyitə pine. Za k'ə uk'ayin, hari va avabakest'oz». Metər piyal şo ams'i sa təpinene laşı.

⁴ Miya Buxačux Bileama ak'eşi, Bileamenal Şot'o pine: «Vǔğ dənə q'urban eçala gaz düzbest'i, hərt'ay loxolal sa arak' q'a sa dənə q'oç eğelez q'urban eceri».

⁵ Q'ONČUĞON isə Bileama k'ə upsun lazım baksuna zombi tapşurebi: «İsə taki, mot'oǵo Balaga p'ap'esp'a».

⁶ Bileam Balagi t'ögöl qayebaki, hariyal Balaga q'a şot'oxun hari ağsaq'q'alxo eceri q'urbanxoy t'ögöl çurpine ak'i.

⁷ So t'et'iya p'ap'ala k'inək' iz jomoxun Buxačuğon zombi əyitmuxə c'eri:
 «Balagen, Moavi padçağen za Aramaxun,
 Běğ c'eğala tərəf bakala buruxmoğoxune eceri;
 "Eki zaynak' İak'ova q'arğışp'a,
 Me israilluğoy loxol q'arğış śipa" pine.

⁸ P'oy Buxačuğon nu ləənətbit'u zu hetər ləənətbaz?

Buxačuğun nu q'arğışbit'u zu hetər q'arğışbaz?
⁹ Mone, q'ayoğoy belxun şot'oğoy loxolez běgşa,
 Təpoğoy loxolxun şot'oğoz aksa!
 Me azuk' iç sa ölkəne,
 Sal sa azuk' şot'ay tene!

¹⁰ İak'ovi nəsiləxun bakalt'oğو bőq'ělpsun q'ume
 dənoğo bőq'ělpsun k'inək'e:

Şot'oğoy bip' payaxun sunt'u tenan bőq'ělk'on!
 Barta bez bisunal me düzgünt'oğoy bisunal-
 larik'q'an baki,

Barta bez axıral mot'oğoy axırallarik'q'an baki!»

¹¹ Balagen Bileama pine: «Hun mo za k'ən bi?
 Zu va bez düşmənxoy loxol q'arğış śipseynak'ez
 k'alpi, hun isə xeyir-bərəkəti şot'oğoxun kam nu
 baksunaxunen əyite!»

¹² Bileamen coğabe tadi: «Zu Q'ONČUĞON za
 pit'oğoz nex».

*Bileami p'əmci kərəm israilluğoy barada
 Buxačuğoy əyitmoğon əyitpsun*

¹³ T'e vədə Balagen şot'o pine: «Eki zaxun
 q'erəz gala tağen. T'et'iin azuk'a ak'es bakalnu,
 ama bitova təə, içoğoy çurk'ala gane sa t'ögə.
 Bezi əyitə oq'a ma saka, eki t'e ganuxun şot'oğo
 q'arğışp'a».

¹⁴ Hametər, Balagen şot'o P'isk'a buruğoy bel
 bakala Şofim, yəni "běğala ga" uk'ala q'oruğane
 taşeri. Miya vüğ dənə q'urban eçala ga düzbi,
 hərt'ay loxolal sa arak' q'a sa dənə q'oç eğelt'un
 q'urban eçeri.

¹⁵ Bileamen Balaga pine: «Hun miya, me
 bok'osp'i q'urbanxoy t'ögöl curpa, zu isə samal
 běš taşı Buxačuğoxun əyitk'oz».

16 Q'ONČUXAL Bileama ak'eşi şot'o k'ə upsun lazım baksuna zombi tapşurebi: «İsə taki, mot'oǵo Balaga p'ap'esp'a».

17 Bileam Balagi t'ögöl qayebaki, hariyal şot'o eceri q'urbanxoy t'ögöl Moavi ağsaq'q'alxoxun sagala čurpine ak'i. Balagen şot'oxun xavare haq'i: «Q'ONČUĞON k'ə pi?»

18 Bileameni jomoxunal Buxačuğun zombi əyitmux c'eri:

«Ay Balag, vi ümüxxo qaypa ibaka!

Ay Śip'p'ori ġar, za ümüxlaxa!

19 Əfciduğsun amdarxoy əše,
Fikirə badalbsun - me dünyəni ədəte!

Buxačux isə Iz pi əyiti loxol curene,

Şot'ay əyit tadi bex nu p'ap'espnsuna itenbakon!

20 Şot'in xeyir-bərəkətə ene tadene,
Zu isə me əyitmux bez jomoxun barst'eynak'ez
c'ək'eše!

21 İak'ovi nəsileynak' q'ı tene bu,

İsrailluğoy belxun sa popal tene bital!

Şot'o görə ki, içoğoy Buxačux bakala Q'ONČUX
içoğoxune,

Şot'ot'un padçaǵ pi k'ale!

22 Çölnə öküzi zore tade şot'oǵo Buxačuğun,
Misirəxune c'evk'e şot'oǵo!

23 İak'ovi nəsilə əfcibsun falçın əş tene,

İsrailluǵo sal sa cadunen biteneq'sa!

Me azuk'a bęgi "mo Buxačuǵoy əše!" next'un.

24 Bęga hetəre aslan k'inək' ēqesa,

Hetəre şir k'inək' amdarxoy loxol taysa!

Iz kiyel baft'alt'u şark'amin,

Şot'ay p'iya xupi çark'est'amin kul tene haq'on!»

²⁵ T'e vədə Balagen Bileama pine: «Efa! Nə vi q'arğışbsunaz curesa, nə xeyir-bərəkət k'alpsuna!».

²⁶ Bileamen isə "va tez pi ki, Q'ONČUĞON za k'ə uk'alesa, şot'o booz?" pine.

*Bileami xibimci kərəm israilluğoy barada
Buxačuğoy əyitmoğon əyitpsun*

²⁷ T'e vədə Balagen Bileama metəre pi: «Va q'erəz sa gala taşoz! Banekon Buxačuğon şot'oğو vi t'et'iine çurpi q'arğışbsuna curesa».

²⁸ Hametər, Balagen Bileama P'eor buruğoy bele taşeri. T'e ganuxun dirist' t'e xam ga ak'esay.

²⁹ Miya Bileamen Balaga pine: «Zaynak' memiya vǔğ dənə q'urban eçala ga düzbest'i, şamseynak'al vǔğ dənə arak' saal vǔğ dənə q'oç egel eçest'a».

³⁰ Balagen Bileamen pi k'inək' bine, hər q'urban eçala gane loxolal sa arak' q'a sa dənə q'oç egel q'urban şampi bok'osebi.

24

¹ Bileamen isə Q'ONČUĞOY israilluğoxun İz xeyir-bərəkətə nu kambsuna q'amışakeney. Şot'in ene me azuk'i loxol q'arğış siphseynak' Buxačuğoy içü sa nişan ak'est'una tene yaqbəği, ama firipi t'e xam očalxone bęği.

² T'iyal içoğoy tayfoğو görə dəst'ə-dəst'ə çurpi israilluğو ak'at'an, Buxačuğoy uruf şot'ay loxole śiri,

³ şot'o me əyitmoğone pest'i:
«Mone, Beori ğar Bileamene əyite!
Mone, efi nu ak'alt'oğو ak'alt'in,

4 Efi nu ibakalt'oǵo ibakalt'in,
 Ala Arśit'ay xoji iz piin běš eǵalt'in,
 Šot'ay əyitmux iz ümüǵo laft'at'an očala
 past'eǵalt'ine əyite!

5 Ay īak'ovi nəsiləxun bakalorox, efi çadırxo,
 Ay israilluyox, efi mandala ganxoy gözəlluǵa əyit
 butene!

6 Xene t'ögöl bakala o k'inək'nan,
 Oqe börine bakala baǵça,
 Q'ONčuǵon yaratmışı gözəl xodurxo,
 Arxe bel bakala şame xod k'inək'nan!

7 Efi xazalxoxun xene k'at'e,
 Věxun bitala hěr sıl göyünebaksa!
 Ef padçaǵ Agak' padçaǵaxunal üst'ün bakale,
 T'e padçaǵluǵen bitova çökt'est'ale!

8 Buxaǵuǵon şot'oǵo Misirəxune c'evk'i,
 Şot'oǵo çölnə öküzi zore tadi!
 Düşmənxoy pula haq'alt'un,
 Üq'ěnxo xoxp'i oxurxo şot'oǵoy tapane
 basakalt'un!

9 Mone, cupsuna hězir sa şir k'inək't'un arst'a,
 Bask'i aslani gözəlluǵe bu şot'oǵost'a!

Şuva t'e aslana iša bitalo? *
 Věx xeyir-bərəkət tadalt'aynak' xeyir-bərəkət,
 Věx q'arğısbalt'aynak' isə bələne eysa!» †

10 T'e vədə Balagi əcüğon Bileami loxol t'etəre
 biq'i ki, iz kulmoǵo yumbaruǵ biq'i pine: «Va
 bez düşmənxo q'arğısbseynak'ez k'alpe, yoxxa
 şot'oǵo xeyir-bərəkət tast'eynak'? Mo xibimcine
 ki, şot'oǵoynak' xeyir-bərəkəten k'ale.

---

* 24:9 24:9 Burq. 49:9; Qay. əyit 5:5   † 24:9 24:9 Burq. 12:3

11 Ača bez piin běšt'an! C'eki taki vi k'oya! Va şaat' hörmətbi vi çureğala k'inək' yaq'abadala fikirzax buy! Ama Q'ONČUĞON mot'o vaynak' gelene ak'i».

12 Bileamen isə Balaga pine: «Bez bač'anexun yaq'abit'oǵo tez pey ki,

13 Balagen za iz q'ızilen q'a gümüşen buy k'ojal tadayin, zu Q'ONČUĞOY əyitəxun c'eri hik'k'al bes tez bakon? Zu saycə Q'ONČUĞON za uk'alt'oǵo uk'oz.

14 Baneki, zu bez ölkinə qayezbaksa! Ama barta hələ ki miyazu, va sa şeyal p'ap'esp'az. Gələcəye me azuk'en vi azuk'i bel eçalt'oǵo ibaka!»

Bileami gələcəyə aksun

15 Metər piyal Bileamen gələcəyə ak'ala əyitmögöne iz jomoxun c'evk'i:

«Mone, Beori ġar Bileamene əyite!

Mone, efi nu ak'alt'oǵo ak'alt'in,

16 Efi nu ibakalt'oǵo ibakalt'in,

Bitova Bacarbalt'uxun içeynak' sa alaxun ak'esun bakalt'in,

Şot'ay əyitmux iz ümőǵo laft'at'an

Očala past'eǵalt'ine əyite!

17 Şot'o azaksa, ama iša tene!

İz loxolez běgsa, ama hələ əxile!

Mone, muč'uli c'eǵalt'ullarik' īak'ovi nəsiləxunal sa padçaǵe c'eysa,

İsrailluǵoy boşt'an zorba sa kule ēqesa!

Moavluǵoy bula č'ak'k'ale,

Şet'luǵoy měyə duǵı śark'ale!

18 Edoma iz kiyel badale, Seyra ext'i iz düşmənə turin oq'a sakale!

İsrailluyox isə ēqeğalt'un!

19 İak'ovi nəsiləxun c'erit'in şot'oğو iz zora ak'est'ale,

Şəhəre mandit'oğو bitova k'as'p'i śik'ale!»

Bileami israilluyox nu bakalt'oğoy gələcəyəl ak'i əyitpsun

20 Oşa Bileamen amalegluğoy gələcəyəne ak'i pi:

«Millətxoy boş bitot'uxun üst'üne amalegluyox, Ama içoğoy axır butene - bito əfçibakalt'un!»

21 Bileamen K'ayini nəsiləxun bakalt'oğoy gələcəyəl anek'i:

«Mone, həysə efi k'ojurxoynak' q'ı butene, Efi mes q'ayani loxol k'inək'e.

22 Ama, ay K'ayinaxun bakiyorox, aşurluyox eğat'an xarabina mandalnan!

Bito şot'oğoy kiyel baft'alnan».

23 Bileamen gələcəyə ak'i saal pine:

«Vay, Buxaçuğun mot'oğo bit'uxun oşa şuva dirist' mandon?

24 K'it't'imluyox gəmiğon eğalt'un,

Şot'oğon Aşura q'a Evera ext'alt'un,

Ama axırda içanal əfçibakalt'un».

25 Mot'oxun oşa Bileam c'eri iz k'oya, Balagal iz k'oyane qaybaki.

25

İsrailluğoy P'eor buruğو binik' buxaçuğو bul k'os'bsun

¹ İsrailluyox Şit't'im uk'ala dərəne bakat'an, şot'oğon miya içoğynak' moavluğoxun çuuq haq'sat'un burqi.

² Me çupuxxon içoğoy buxačuxxoynak' şameğala q'urbani q'onaxluğxo işq'arxo k'alt'unney, israilluğonal taşı t'e q'urbani yeq'axun kəyi şot'oğoy buxačuxxo bult'un k'os'bsay.

³ Metər, israilluyox Q'ONČUĞOXUN ēxilbaki P'eor buruğoy bel bakala binik' buxačux Baalat'un bul k'os'bsa burqi, Q'ONČUĞOY əcuğal israilluğoy loxol bəc'ük'eşi.

⁴ Q'ONČUĞON Moiseya pine: «Azuk'i boşt'an me günaxeynak' yaq' qaypi kalat'oğoy bitova besp'i şot'oğoy meyidxo camaati piin běş suruk'p'a. Metər, Bezi israilluğoy loxol bakala əcuğō bask'est'alnu, Zuval şot'oğoy me əşp'est'i günaxi loxolxun c'ovakoz».

⁵ Moiseyenal israilluğoy boş bakala divanbalxo pine: «Barta ef boşt'an hərt'in P'eor buruğō bakala Baala bul k'os'balt'oğoxun iz çalxalt'oğō besp'eq'an».

⁶ Me vədine sa israillunen īvel çadırı bağala gane běş önek'ala Moiseyi q'a dirist' azuk'i piin běş sa midyanlu çuuxə k'oya eçeri.

⁷ Mot'o ak'ala Eleazari ğar, běyinš Aaroni isə nəvə bakala P'inexasen amdarxoy boşt'an hayzeri, iz kiyel xişt'ik' ext'i

⁸ t'e israillun bač'anexun çadırane başı. Şot'in me xişt'ik'ə işq'araxun deşibi c'ovakest'i çuğoy tapanene basaki. Hametər, şot'oğoy p'rannal

- israillunal, t'e çuǵoval t'e çadırı boş besibi. İsrailluǵoy boş bakala k'as'esun hat'e saad çurepi.

⁹ Buxačuǵon yaq'abi azaraxun k'as'eśit'oǵoy say isə saq'obip' hazar taney.

¹⁰ Q'ONČUĞON Moiseya pine:

¹¹ «Běyinš Aaroni nəvə, Eleazari isə ġar bakala P'inexasen Bezi israilluǵoy loxol bəc'ük'eşi əcuǵo çaxevek'i. Şot'in me azuk'i Za ak'est'i hörmətsuzluǵa tene portp'i, şot'o görəl Zu şot'oǵo Bez əcuǵon biq'i tez əfçibi.

¹² Isə şot'o upa ki, Zu içuxun serluǵ q'a xeyir-bərəkət eçala sa irəziluǵez ǵaçesa.

¹³ Me irəziluǵa görəl həmişəluǵ běyinşluǵbsun şot'aynak' q'a şot'oxun oşa eǵala nəsili bakale. Şot'in izi Buxačuǵo hörmətsuzluǵ ak'est'una tene portp'i. Metərluǵenal, israilluǵoy günaxa os'k'i taneşeri».

¹⁴ Midyanlu çuǵoxun sagala besp'i israillu işq'ari s'i Saluni ġar Zimriney. Şo Şimeoni tayfinaxun bakala sa nəsili kaloney.

¹⁵ Besp'i midyanlu çuǵoy s'i isə Šure xuyər K'ozbiney. Šural Midyana bakala sa nəsili kaloney.

¹⁶ Q'ONČUĞON Moiseya pine:

¹⁷ «Midyanluǵoy loxol düşmən piin běğanan, şot'oǵo k'as'p'anan.

¹⁸ Şot'o görə ki, şot'oǵont'un věx P'eora bakala binik' buxačuǵo bul k'os'best'i. Mot'o görə věynak' k'as'esun eǵat'an, içoǵoy kalat'ay

xuyərə, P'inexasen besp'i K'ozbina věynak'
yaq'abiyoroxal şoroxe». *

26

İsrailluğoy p'ěmci kərəm siyəyinə haq'esun

¹ İsraillugoynak' yaq'abi k'as'esun çurpit'uxun
oşa Q'ONČUĞON Moiseya q'a Aaroni ğar běyinš
Eleazara pine:

² «Bito israillu işq'arxo içogoy əsilə q'a ailinə
görə siyəyinə haq'anan. Siyəyinə q'a saal q'a
yəşəxun ala bakala, davina tayes bakala işq'arxo
haq'egale».

³ Moavi düzənlüga, İordan oqe t'ögöl
bakala Yerixon şəhəri běş Moiseyen q'a běyinš
Eleazaren amdarxoxun əyitp'i pit'un:

⁴ «Q'ONČUĞON Moiseya əmirbi k'inək', q'a saal
q'a yəşəxun ala bakala bito işq'arxo siyəyinə
haq'anan!»

Misirəxun c'eri israilluyox isə moroxey:

⁵ İsraili süft'in ğar Ruvenaxun bakiyorox:

Xanok' q'a şot'oxun baki nəsil;

P'allun q'a şot'oxun baki nəsil;

⁶ Xesron q'a şot'oxun baki nəsil

saal K'armi q'a şot'oxun baki nəsil.

⁷ Metərluğen, Ruvenaxun baki tayfin boş 43
730 tane buy.

⁸⁻⁹ Iz ğarmoğoy s'i Nemuel, Dat'an saal Aviram
bakala Eliav hame P'alluni şarey. Dat'an q'a Avi-
ram israilluğoy boş s'ilə amdarxoney. Şoroxey

---

* **25:18 25:1-18** 1 K'or. 10:8

Goraxi tərəf c'ovaki Moiseyaxun q'a Aaronaxun t'ot'opsunen Q'ONČUĞOY əleyinə ēqeşiyorox.

10 Şot'oğoy turin oq'ane očal qibakey, şot'oğone očalen Goraxaxun sagala q'uc'p'ey. İçoğو gərbəki 250 tan isə bok'i bart'undi. Moval israilluğoynak' sa dərse baki.

11 Ama Goraxi ğarmoğو Q'ONČUĞON tene galdi.

12 Simeonaxun bakiyorox:

Nemuel q'a şot'oxun baki nəsil;

Yamin q'a şot'oxun baki nəsil, Yak'in q'a şot'oxun baki nəsil.

13 Šerax q'a şot'oxun baki nəsil
saal Şaul q'a şot'oxun baki nəsil.

14 Metərlügen, Simeonaxun baki tayfin boş 22 200 tane buy.

15 Gadaxun bakiyorox:

Şefon q'a şot'oxun baki nəsil;

Xagi q'a şot'oxun baki nəsil;

Şunin q'a şot'oxun baki nəsil;

16 Ozni q'a şot'oxun baki nəsil;

Eri q'a şot'oxun baki nəsil;

17 Arod q'a şot'oxun baki nəsil
saal Areli q'a şot'oxun baki nəsil.

18 Metərlügen, Gadaxun baki tayfin boş 40 500 tane buy.

19 İuday ğarmoğoy p'ögő Er q'a Onan Misirə tağalt'uxun běš, hələ Kənan očala bakat'an p'uret'uniy. *

20 Metərlügen, İudaxun bakala tayfa mot'oğoxune eysa:

* **26:19 26:19** Burq. 46:12

Şela q'a şot'oxun baki nəsil;
 P'ereş q'a şot'oxun baki nəsil
 saal Šerax q'a şot'oxun baki nəsil.

²¹ P'ereşaxun isə moroxe bakey:
 Xešron q'a şot'oxun baki nəsil
 saal Xamul q'a şot'oxun baki nəsil.

²² İuday tayfin boş 76 500 tane buy.

²³ İssak'araxun bakiyorox:
 T'olay q'a şot'oxun baki nəsil;
 P'uvay q'a şot'oxun baki nəsil;
²⁴ Yaşuv q'a şot'oxun baki nəsil
 saal Şimron q'a şot'oxun baki nəsil.

²⁵ Metərlügen, İssak'araxun baki tayfin boş 64
 300 tane buy.

²⁶ Zevulunaxun bakiyorox:
 Sered q'a şot'oxun baki nəsil;
 Elon q'a şot'oxun baki nəsil
 saal Yaxleel q'a şot'oxun baki nəsil.

²⁷ Metərlüğen, Zevulunaxun baki tayfin boş 60
 500 tane buy.

²⁸ İosifaxun iz ğarmux Menaşşe q'a
 Efraimaxun baki tayfooxe eysa.

²⁹ Menaşşenaxun bakiyorox:
 Maxir q'a şot'oxun baki nəsil. Maxiraxun
 Gileade bakey.

³⁰ Gileadaxun isə moroxe bakey:
 İezer q'a şot'oxun baki nəsil;

Xeleq' q'a şot'oxun baki nəsil;

³¹ Asriel q'a şot'oxun baki nəsil;

Şexem q'a şot'oxun baki nəsil;

³² Şemida q'a şot'oxun baki nəsil
 saal Xefer q'a şot'oxun baki nəsil.

33 Xeferi ġar Šelofexadaxun ġar tene baki,
şot'ay Maxla, Noa, Xok'la, Milk'a saal T'irşa
s'iyen xuyermuxə buy.

34 Metərлуğen, Menaşşenaxun baki tayfin boş 52
700 tane buy.

35 Efraimaxun bakiyorox:

Şut'elax q'a şot'oxun baki nəsil;

Bexer q'a şot'oxun baki nəsil

saal T'axan q'a şot'oxun baki nəsil;

36 Şut'elaxi nəsil isə şot'oxun baki ġar Eranax-
une eysa.

37 Metərлуğen, Efraimaxun baki tayfin boş 32 500
tane buy. Morox bito İosifaxun bakiyoroxe.

38 Binyaminaxun bakiyorox:

Bela q'a şot'oxun baki nəsil;

Aşbel q'a şot'oxun baki nəsil;

Axiram q'a şot'oxun baki nəsil;

39 Şefuf q'a şot'oxun baki nəsil

saal Xufam q'a şot'oxun baki nəsil.

40 Belay nəsil isə şot'oxun baki ġarmux Ard q'a
Naamanaxune eysa:

Ard q'a şot'oxun baki nəsil;

Naaman q'a şot'oxun baki nəsil.

41 Metərлуğen, Binyaminaxun baki tayfin boş 45
600 tane buy.

42 Danaxun baki tayfa iz ġar Şuxamaxune
eysa.

43 Metərлуğen, Şuxamaxun baki tayfa iz
taney.

44 Aşeraxun bakiyorox:

İmna q'a şot'oxun baki nəsil;

İşvin q'a şot'oxun baki nəsil

saal Beria q'a şot'oxun baki nəsil.

⁴⁵ Beriay nəsil şot'oxun baki ġarmux Xever q'a
Malk'ielaxune eysa:

Xever q'a şot'oxun baki nəsil;

Malk'iel q'a şot'oxun baki nəsil.

⁴⁶ Aşeri Serax s'iyen sa xuyərəl buney.

⁴⁷ Metərlügen, Aşeraxun baki tayfin boş 53 400
tane buy.

⁴⁸ Naft'alinoxun bakiyorox:

Yaxšeel q'a şot'oxun baki nəsil;

Guni q'a şot'oxun baki nəsil;

⁴⁹ Yeşer q'a şot'oxun baki nəsil

saal Şillem q'a şot'oxun baki nəsil.

⁵⁰ Metərlüğen, Naft'alinoxun baki tayfin boş 45
400 tane buy.

⁵¹ İsraillüğoxun siyəyinə haq'eşi bito işq'arxoy
say 601 730 taney.

⁵² Q'ONČUĞON Moiseya metəre pi:

⁵³ «Očala me tayfoğoy arane içoğoy saya görə
cöybalanan.

⁵⁴ Iz say gele bakala tayfina gele, iz say mal
bakala tayfina mal tadanan. Hər tayfina siyəyinə
haq'eşi izi saya görə očal tadeğale.

⁵⁵ Mat'u mani očal kofst'una isə çöp bost'unen
avabakalnan. Hər tayfinen iz saya görə očal
haq'ale.

⁵⁶ Çuresa kala, çuresa mis'ik' - hər tayfina
koft'ala paya çöp bost'unen avabakalanan». †

⁵⁷ Levinaxun bakiyorox moroxe:

Gerşon q'a şot'oxun baki nəsil;

K'ohat' q'a şot'oxun baki nəsil;

† 26:56 26:52-56 Ams'i oč. 34:13; Yeş. 14:1-2

Merari q'a şot'oxun baki nəsil.

58 Levinaxun baki tayfin boş me nəsilxoval buney:

Livnin nəsil,
Xevroni nəsil,
Maxlin nəsil,
Muşin nəsil,
Goraxi nəsil.

K'ohat' Amrami bavaney.

59 Amrami çuğoy s'i Yok'evedey. Şo leviğoxuney, şorox Misirə bakat'an t'iyanə nanaxun bakey. Şot'in Amrameynak' Aarona, Moiseya saal şot'oğoy xunçi Maryamane eçerey.

60 Aaronaxun Nadav, Avihu, Eleazar saal İt'amare bakey. [‡]

61 Nadav q'a Avihu isə Q'ONČUĞOYNAK' q'urban eçat'an aruğو Şot'ay laxi q'aydinen tet'un bey, şot'aynak'al p'uret'uniy. §

62 Levin tayfina sa xaşın saal kot'oxun ala bakala bito ġar əyloğoy q'a işq'arxoy say 23 000 taney. Şorox köyt'un siyəyinə haq'eşey, şot'o görə ki, şot'oğoy oçali pay tene kofst'ay.

63 Metərлуğen, Moiseyen q'a běyinš Aaronen Moavi düzənluğga, Yerixon şəhərəxun çobačo, İordan oqe t'ögöl siyəyinə haq'i israilluyox moroxey.

64 Me siyəyin boş Moiseyen q'a běyinš Aaronen Sinay ams'i očala böq'élpi israilluğoxun sayco tene mandey.

65 Axırı Q'ONČUĞON peney ki, süft'in siyəyinə haq'eşiyorox bito ams'i očala biyalt'un.

[‡] **26:60 26:60** Ams'i oč. 3:2   § **26:61 26:61** Lev. 10:1-2; Ams'i oč. 3:4

Şot'oğoxun Yefunneyi ğar K'alevaxun q'a Nune
ğar Yeşuaxun başq'a şuk'k'al dirist' tene mandi.
*

27

Ğar nu bakat'an mülke şu c'ovaksuni barada

¹ İosifi ğar Menaşşenaxun Maxir, Maxiraxun Gilead, Gileadaxun Xefer, Xeferaxun isə Šelofexade bakey. Me Šelofexadi qo xuyəre buy. Xuyərmoğoy s'iyurxo Maxla, Noa, Xok'la, Milk'a saal T'ırşaney.

² Sa ġi şorox hari Moiseyi, běyinš Eleazari, ağsaq'q'alxoy q'a dirist' azuk'i běş c'eri, şot'oğو īvel çadırı bağala gane běş pit'un:

³ «Goraxaxun sagala Q'ONČUĞOY əleyinə ēqeşit'oğoy boş beşi bava baki tene, şo iz əşp'est'i günaxa görəne ams'i očala p'ure. İzi ġaral butet'ux.

⁴ İsə beşi bavay ğar tene bake pi, izi s'i ačalane? İzi viçimoğو hetəresa, beşi baval hat'etər k'ule kofst'a! Şot'o yax tada!»

⁵ Moiseyen me əşlə hetər həlbsuna Q'ONČUĞOXUN xavare haq'i,

⁶ Şot'inal pine:

⁷ «Šelofexadi xuyərmoğon düzt'un nex. İçoğoy bava iz viçimoğoxun barabar k'ule kofst'a. Şot'ay k'ula iz xuyərmoğو tada. *

---

* **26:65 26:65** Ams'i oč. 14:26-35   * **27:7 27:7** Ams'i oč. 36:2

8 İsrailluğو metər upa: əgər sa amdar biyayın, t'e amdariyal ǵar butet'uxsa, t'e vədə şot'ay mülk iz xuyərəne c'ovaksa.

9 Əgər t'e amdari xuyərəl butet'uxsa, t'e vədə şot'ay viçimoğone c'ovaksa.

10 Əgər t'e amdari viçiyal butet'uxsa, t'e vədə mülkə izi bavay viçimoğو tadanan.

11 İzi bavay viçimuxal nu bakayın isə, t'e vədə ən iša bakala q'erəz sa q'ooma tadanan. Barta mo věynak' həmişəluğ Q'ONČUĞON Moiseya pi k'anunxoxun soǵoq'an baki».

*Moiseyen Yeşua iz gala laksun
(K'an. 31:1-8)*

12 Q'ONČUĞON Moiseya pine: «Me Avarim uk'ala buruǵxo laki. Zu israilluğو tadala ölkinə sa běga.

13 Hun me ölkin loxol běǵalnu, oşa isə vi viçi Aaronallarik' t'e dünyəne, vi bavoǵoy t'ögöl taǵalnu.

14 Şot'aynak' ki, věn Šin ams'i očala Bezi əyitə əməltenanbi, Qadeşa bakala Meriva xene t'ögöl Bez əleyinə ēqeşi azuk'i běš Bezi ıvelluǵa čoyel tenan c'evk'i». †

15 Moiseyen Q'ONČUĞO pine:

16-17 «Barta iz boş nəfəs bakala bito el-muxlat'oǵoy Buxačux Q'ONČUĞON me azuk'eynak' běš c'eri şot'oǵo iz bač'anexun taşes bakala sa amdarq'an c'ek'p'i. Barta Q'ONČUĞOY azuk' çobansuz sürü k'inək' maq'an mandi». ‡

† 27:14 27:12-14 K'an. 3:23-27; 32:48-52   ‡ 27:16-17 27:16-17 1
Padç. 22:17; Yez. 34:5; Zək. 10:2; Mat'. 9:36; Mrk'. 6:34

18 Q'ONČUĞON Moiseya pine: «Nune ġar Yeşua vi t'ögöl k'alpi vi kula iz bel laxa, şot'ost'a me əşlə bes bakala urufe bu. §

19 Şot'o běyinš Eleazari q'a bütüm azuk'i běş eceri memaçağ vi bi me əşlə şot'o tapşurba.

20 Barta israilluğun va bakala hörmətə şot'oval ak'est'i hər əşləst'a şot'o üműxlaxeq'at'un.

21 Q'ONČUĞOY əyitə isə şot'o běyinš Eleazaren uk'ale. Şot'in iz samci běyinši döşlin boş bakala Urim uk'ala jěna * bosi Q'ONČUĞOY q'ərara avabakale, metərluğenal Yeşua q'a bütüm israiluyox t'e q'əraren arşı-hayzalt'un».

22 Moiseyenal Q'ONČUĞON içü əmirbi k'inək' bine: Yeşua běyinš Eleazari q'a dirist' azuk'i běş eceri

23 iz kula şot'ay bele laxi, metərluğenal Q'ONČUĞON içü pi k'inək' memaçağ izi ozane bakala əşlə şot'one tapşurbi. †

28

*Hər ġi eçala payurxo
(C'eys. 29:38-46)*

1 Q'ONČUĞON Moiseya pine:

2 «İsraillugo upa ki, Zaynak' hər iz vədə eğat'an bok'ospuni q'urbanluğ pay eşt'una eye-xun maq'at'un c'evk'i. Şot'oğoy bok'uni ad Za irəzibala ade.

---

§ **27:18 27:18** C'eys. 24:13 * **27:21 27:21** *Urim* - Mo divanbsey-nak' bakala jěney. Mot'ay köməyen çöp bosi Buxačuğoy əyitət'un avabaksay. C'eys. 28:30 † **27:23 27:23** K'an. 31:23

³ Şot'oǵo upa ki, Zaynak' hər ġi bok'ospuni q'urban k'inək' p'ě dənə sa usenin salamat q'uzi eçalat'un.

⁴ Q'uzin sunt'u savaxt'an, t'e sunt'u isə běg batk'at'anq'at'un q'urban ečeri.

⁵ Hər q'urbanluğ q'uzinaxun sagala iz taxili payal ečalanan, mo hine * bip' payaxun sa pay zeytuni c'øyin lapi efin † vis' payaxun sa pay xarine.

⁶ Mo Q'ONČUĞON Sinay buruǵo hər ġi şamseynak' bürüsi, iz bok'uni aden İçu irəzibala q'urbane.

⁷ Hər şameǵala q'uzinaxun sagala iz śipseynak' bakala payal ečanan, mo sa hine bip' payaxun sa pay finaǵoybala üğün bakalane. Şot'o īvel çadırı běš Q'ONČUĞOYNAK' śipi bok'osp'anana.

⁸ P'ěmci q'uzina běg batk'at'an şampanan. Şot'oval savaxt'an şameşı q'urbanallarik' taxili q'a śipseynak' bakala payaxun sagala ečanan. Me ečala payurxoy bok'uni ad Q'ONČUĞO irəzibala ade.

Şamat' ġine ečala payurxo

⁹ Şamat' ġineyal p'ě dənə sa usenin salamat q'uzi q'urban şamk'alat'un. Q'urbanaxun sagala taxili pay k'inək' bakala c'øyin lapi efin qo payaxun sa pay xuri berxeşi xarina q'a śipseynak' bakala payal ečanan.

---

* **28:5 28:5** sa hin - təxminən 3,8 lit'ir   † **28:5 28:5** sa efa - 22 lit'ir

10 Mo hər ġi śipseynak' bakala payaxun sagala ečala q'urbanxoxun cöy, hər Şamat' ġine şameğala q'urbanxone.

Təzə xaş c'eğat'an ečala payurxo

11 Q'ONČUĞOYNAK' hər təzə xaş c'eğat'anal bok'ospsuni q'urbanxo şampanan. Şameğala heyvanxo p'ě dənə salamat arak', sa q'oç eğel saal vǔğ dənə sa usenin q'uzi bakalane.

12 Hər şameğala arak'axun sagala ečala taxılı pay zeytuni c'əyin lapi sa efin vis' payaxun xib pay xuri berxeši xari, q'oç eğelaxun ečala pay sa efin qo payaxun sa pay zeytuni c'əyin lapi xuri berxeši xari,

13 hər q'uzinaxun sagala ečala taxili pay isə sa efin vis' payaxun sa pay zeytuni c'əyin lapi xuri berxeši xariq'an baki. Me bok'ospsuni q'urbanxoy bok'uni ad Q'ONČUĞO irəzibala ade.

14 Şot'oğoxun sagala śipseynak' bakala payal ečalat'un: hər q'urbanluğ arak'axun sagala qı hin fi, q'oç eğelaxun sagala sa hine xib payaxun sa pay fi, hər q'urbanluğ q'uzinaxun sagala isə sa hine bip' payaxun sa pay fi. Mo use-nast'a hər təzə xaş c'eğat'an ečala bok'ospsuni q'urbanxone.

15 Śipseynak' bakala payaxun sagala hər ġi şameğala q'urbanxoxun cöy, Q'ONČUĞOYNAK' günaxxo os'kseynak' bakala q'urban k'inək' sa ərkəy keçiyal şamk'alanan.

*C'ovaksuni axisibay q'a Əyinsuz şume axsi-bayast'a ečala payurxo
(Lev. 23:5-14)*

16 Samci xaše bip'es's'emci ġine Q'ONČUĞOY C'ovaksuni axsibaye. ‡

17 Me xaše qos's'emci ġine isə Əyinsuz şume axsibaye burqesa: vǔğ ġi əyinsuz šum ukalanan.

18 T'e ġimxoy samci ġine Za bul k'os'bseynak' bakala giresun c'ovakest'anan, q'erəz sa əşəl ma biq'anan.

19 Q'ONČUĞOYNAK' bok'ospsemi pay k'inək' bok'ospsemi q'urbanxo eçanan: p'ě dənə arak', sa q'oç eğel saal vǔğ dənə sa usenin q'uzi. Me heyvanxo bito salamat heyvanxo bakalane.

20 Hər şameğala arak'axun sagala eçala taxılı pay zeytuni c'əyin lapi sa efin vis' payaxun xib pay xuri berxeşi xari, q'oç eğelaxun eçala pay sa efin qo payaxun sa pay zeytuni c'əyin lapi xuri berxeşi xari,

21 hər q'uzinaxun sagala eçala taxılı pay isə sa efin vis' payaxun sa pay zeytuni c'əyin lapi xuri berxeşi xariq'an baki.

22 Mot'oxun köy, ef günaxxo os'kseynak' bakala q'urban k'inək' sa ərkəy keçiyal şampanan ki, şot'ay p'iyan ef günaxi toya ödəyinşı bakane.

23 Me q'urbanxo hər savaxt'an eçala q'urbanxoxun köy eçala q'urbanxone.

24 Metərluğen, me vǔğ ġine hərt'ust'a śipseynak' bakala payaxun sagala eçala q'urbanxoxun köy, me Bez pi q'urbanxoval şamk'alanan. Mo iz bok'uni aden Q'ONČUĞO irəzibseynak' bakala q'urbanxone.

25 Barta vǔğümci ġineyal Za bul k'os'bseynak'

---

‡ **28:16 28:16** - Əbraniğoy tumargirə görə usen joğul bağat'ane burqesa. C'ovaksuni axsibay: běga C'eys. 12:1-13; K'an. 16:1-2.

bakala giresunxq'an baki, me ġi q'erəz sal sa əş ma biq'anan.

*Exe axisibayast'a ečala payurxo
(Lev. 23:15-22; K'an. 16:9-12)*

²⁶ Exe axisibayast'a Q'ONČUĞOYNAK' təzə arumaxun nübərluğ pay ečala ġine Q'ONČUĞO bul k'os'bseynak' bakala giresun c'ovakest'anan. Me ġi q'erəz sal sa əş ma biq'anan.

²⁷ Q'ONČUĞOYNAK' bok'ospusuni q'urbanxo - p'ě dənə arak', sa q'oç eğel saal vǔg dənə sa usenin ərkəy q'uzi ečanan. Mo iz bok'uni aden Q'ONČUĞO irəzibseynak' bakala q'urbanxone.

²⁸ Hər şameğala arak'axun sagala ečala taxılı pay zeytuni c'əyin lapi sa efin vis' payaxun xib pay xuri berxesı xarı, q'oç egelaxun sagala ečala pay sa efin qo payaxun sa pay zeytuni c'əyin lapi xuri berxeşi xarı,

²⁹ hər şameğala q'uzinaxun sagala ečala taxılı pay isə sa efin vis' payaxun sa pay zeytuni c'əyin lapi xuri berxeşi xariq'an baki.

³⁰ Mot'oxun köy, ef günaxxo os'kseynak' bakala q'urban k'inək' sa ərkəy keçiyal şampanan ki, şot'ay p'iyen ef günaxi toya ödəyinşə bakane.

³¹ Me q'urbanxo q'a şot'oğoxun sagala şipseynak' bakala payurxo eçat'an efi hər ġi taxılı payaxun sagala ečala q'urbanxoval eyexun ma c'evk'anan. Bito şameğala q'urbanluğ heyvanxo salamat heyvanxo bakalane».

29

*Şeyp'ur fareğala ġine ečala payurxo
(Lev. 23:23-25)*

¹ «Vǔğümci xaşe samci ġine Za bul k'os'bseynak' bakala giresun c'ovakest'anen, q'erəz sal sa əşəl ma biq'anan. Me ġi věynak' műq'inaxun düzbi şeyp'ur fark'ala ġi bakale.

² Q'ONČUĞOYNAK' bok'ospsumi q'urbanxo - salamat sa dənə arak', sa q'oç egel saal vǔğ dənə sa usenin ərkəy q'uzi eçanan. Mo iz bok'uni aden Q'ONČUĞO irəzibseynak' bakala q'urbanxone.

³ Hər şameğala arak'axun sagala eçala taxılı pay zeytuni c'əyin lapi sa efin vis' payaxun xib pay xuri berxeşi xari, q'oç egelaxun eçala pay sa efin qo payaxun sa pay zeytuni c'əyin lapi xuri berxeşi xari,

⁴ hər şameğala q'uzinaxun sagala eçala taxılı pay isə sa efin vis' payaxun sa pay zeytuni c'əyin lapi xuri berxeşi xarıq'an baki.

⁵ Mot'oğoxun cöy, ef günaxxo os'kseynak' bakala q'urban k'inək' sa ərkəy keçiyal şampanan ki, şot'ay p'iyen ef günaxi toya ödəyinşə bakane.

⁶ Me q'urbanxo ecat'an efi hər ġi şamk'ala q'urbanxo q'a təzə xaş c'eğat'an şamk'ala q'urbanxo saal şot'oğoxun sagala eçala şipseynak' bakala q'a taxılı payurxo eyexun ma c'evk'anan. Mo iz bok'uni aden Q'ONČUĞO irəzibseynak' bakala q'urbanxone.

*Günaxxoy toya ödəyinşala ġine eçala payurxo
(Lev. 23:26-32)*

⁷ Vǔğümci xaşe vis'imci ġineyal Za bul k'os'bseynak' giresun c'ovakest'anen. Me ġi sal əş ma biq'anan, věx ukunaxunal, q'erəz şeymoğoxunal bot'anan.

8 Q'ONČUĞOYNAK' bok'ospuni q'urbanxo - sa arak', sa q'oç egel saal vüg dənə sa usenin ərkəy q'uzi şampanan. Mo iz bok'uni aden Q'ONČUĞO irəzibseynak' bakala q'urbanxone. Şameğala bito q'urbanluğ heyvanxo salamat heyvanxo bakalane.

9 Hər şameğala arak'axun sagala eçala taxılı pay zeytuni c'əyin lapi sa efin vis' payaxun xib pay xuri berxeşi xari, q'oç egelaxun eçala pay sa efin qo payaxun sa pay zeytuni c'əyin lapi xuri berxeşi xari,

10 hər şameğala q'uzinaxun sagala eçala taxılı pay isə sa efin vis' payaxun sa pay zeytuni c'əyin lapi xuri berxeşi xariq'an baki.

11 Mot'oğoxun cöy, iz p'iyan ef günaxxoy toya ödəyinşbseynak' bakala q'urban k'inək' sa ərkəy keçiyal şampanan. Me q'urbanxo şamk'at'an efi hər gi izi śipseynak' bakala payaxun q'a taxılı payaxun sagala eçala q'urbanxo saal ef günaxxo os'kseynak' şameğala q'urbanal eyexun ma c'evk'anana.

Bare axsibayast'a eçala payurxo

(Lev. 23:33-44)

12 Vügümci xaşe qos's'emci ğine Za bul k'os'bseynak' giresun c'ovakest'anana, q'erəz sa əşəl ma biq'anana. Q'ONČUĞOY s'iyal vüg gi axsibay c'ovakest'anana.

13 Q'ONČUĞOYNAK'bok'ospuni q'urbanxo - xibes's'e dənə arak', p'ə dənə q'oç egel saal bip'es's'e dənə sa usenin ərkəy q'uzi şampanan. Mo iz bok'uni aden Q'ONČUĞO irəzibseynak'

bakala q'urbanxone. Šameğala bito q'urbanluğ heyvanxo salamat heyvanxo bakalane.

¹⁴ Hər şameğala arak'axun sagala eçala taxılı pay zeytuni c'əyin lapi sa efin vis' payaxun xib pay xuri berxeşi xari, hər q'oç eğelaxun eçala pay sa efin qo payaxun sa pay zeytuni c'əyin lapi xuri berxeşi xari,

¹⁵ hər q'uzinaxun sagala eçala taxılı pay isə sa efin vis' payaxun sa pay zeytuni c'əyin lapi xuri berxeşi xariq'an baki.

¹⁶ Mot'oxun köy, ef günaxxo os'kseynak' bakala q'urban k'inək' sa ərkəy keçiyal şampanan ki, şot'ay p'iyan ef günaxi toya ödəyinşı bakane. Me q'urbana eçat'an hər savaxt'an içəgoy taxılı q'a śipseynak' bakala payurxoxun sagala eçala q'urbanal eyexun ma c'evk'anan.

¹⁷ Axsibayı p'ěmci ġine p'as's'e dənə arak', p'ě dənə q'oç eğel saal bip'es's'e dənə sa usenin ərkəy q'uzi şampanan. Šameğala bito q'urbanluğ heyvanxo salamat heyvanxo bakalane.

¹⁸ Hər arak', q'oç eğel saal q'uzinaxun sagala iz taxılı q'a śipseynak' bakala payal eçalanan.

¹⁹ Mot'oğoxun köy, ef günaxxo os'kseynak' bakala q'urban k'inək' sa ərkəy keçiyal şampanan. Me q'urbanxo eçat'an hər savaxt'an içəgoy taxılı q'a śipseynak' bakala payurxoxun sagala eçala q'urbanal eyexun ma c'evk'anan.

²⁰ Axsibayı xibimci ġine sas's'e dənə arak', p'ě dənə q'oç eğel saal bip'es's'e dənə sa usenin ərkəy q'uzi şampanan. Šameğala bito q'urbanluğ heyvanxo salamat heyvanxo

bakalane.

²¹ Hər arak', q'oç eğel saal q'uzinaxun sagala iz taxılı q'a śipseynak' bakala payal eçalanan.

²² Mot'oğoxun cöy, ef günaxxo os'kseynak' bakala q'urban k'inək' sa ərkəy keçiyal şampanan. Me q'urbanxo eçat'an hər savaxt'an içogoy taxılı q'a śipseynak' bakala payurxoxun sagala eçala q'urbanal eyexun ma c'evk'anan.

²³ Axsibayı bip'imci ġine vis' dənə arak', p'ə dənə q'oç eğel saal bip'es's'e dənə sa usenin ərkəy q'uzi şampanan. Şameğala bito q'urbanluğ heyvanxo salamat heyvanxo bakalane.

²⁴ Hər arak', q'oç eğel saal q'uzinaxun sagala iz taxılı q'a śipseynak' bakala payal eçalanan.

²⁵ Mot'oxun cöy, ef günaxxo os'kseynak' bakala q'urban k'inək' sa ərkəy keçiyal şampanan. Me q'urbanxo eçat'an hər savaxt'an içogoy taxılı q'a śipseynak' bakala payurxoxun sagala eçala q'urbanal eyexun ma c'evk'anan.

²⁶ Axsibayı qomci ġine vuy dənə arak', p'ə dənə q'oç eğel saal bip'es's'e dənə sa usenin ərkəy q'uzi şampanan. Şameğala bito q'urbanluğ heyvanxo salamat heyvanxo bakalane.

²⁷ Hər arak', q'oç eğel saal q'uzinaxun sagala iz taxılı q'a śipseynak' bakala payal eçalanan.

²⁸ Mot'oğoxun cöy, ef günaxxo os'kseynak' bakala q'urban k'inək' sa ərkəy keçiyal şampanan. Me q'urbanxo eçat'an hər savaxt'an içogoy taxılı q'a śipseynak' bakala payurxoxun sagala eçala q'urbanal eyexun ma c'evk'anan.

29 Axsibayi ūqümci ğine muğ dənə arak', p'ě dənə q'oç egel saal bip'es's'e dənə sa usenin ərkəy q'uziyal şampanan. Şameğala bito q'urbanluğ heyvanxo salamat heyvanxo bakalane.

30 Hər arak', q'oç egel saal q'uzinaxun sagala iz taxılı q'a śipseynak' bakala payal eçalanan.

31 Mot'oğoxun cöy, ef günaxxo os'kseynak' bakala q'urban k'inək' sa ərkəy keçiyal şampanan. Me q'urbanxo eçat'an hər savaxt'an içoğoy taxılı q'a śipseynak' bakala payurxoxun sagala eçala q'urbanal eyexun ma c'evk'anana.

32 Axsibayi vügümci ğine vüg dənə arak', p'ě dənə q'oç egel saal bip'es's'e dənə sa usenin ərkəy q'uzi şampanan. Şameğala bito q'urbanluğ heyvanxo salamat heyvanxo bakalane.

33 Hər arak', q'oç egel saal q'uzinaxun sagala iz taxılı q'a śipseynak' bakala payal eçalanan.

34 Mot'oğoxun cöy, ef günaxxo os'kseynak' bakala q'urban k'inək' sa ərkəy keçiyal şampanan. Me q'urbanxo eçat'an hər savaxt'an içoğoy taxılı q'a śipseynak' bakala payurxoxun sagala eçala q'urbanal eyexun ma c'evk'anana.

35 Muğumci ği axsibayı çark'ala ğine. Me ğine Za bul k'os'bseynak' giresun c'ovakest'anana, q'erəz sa əşəl ma biq'anana.

36 Q'ONČUĞOYNAK'bok'ospuni q'urbanxo - sa arak', sa q'oç egel saal vüg dənə sa useni ərkəy q'uzi eçanan. Şameğala q'urbanluğ heyvanxo bito salamat heyvanxo bakalane. Mo iz bok'uni aden Q'ONČUĞO irəzibseynak' bakala

q'urbanxone.

³⁷ Hər arak', q'oç egel saal q'uzinaxun sagala iz taxili q'a śipseynak' bakala payal eçanan.

³⁸ Mot'oğoxun cöy ef günaxxo os'kseynak' bakala q'urban k'inək' sa ərkəy keçiyal şampanan. Me q'urbanxo eçat'an hər savaxt'an içəgoj taxılı q'a śipseynak' bakala payurxoxun sagala eçala q'urbanal eyexun ma c'evk'anan.

³⁹ Me şameğala heyvanxoval, içəgoxun sagala eçala taxılı q'a śipseynak' bakala payurxoval, serluği q'urbanxoval - morox bito axesibayxost'a eçala q'urbanxone. Efi niyətp'i nəəl ef ük'exun c'ovaksuna görə şameğala q'erəz q'urban buvəxsa, şot'oğو cöy şamk'alanan».

⁴⁰ Moiseyenal Q'ONČUĞON içü əmirbi hər şeya israilluğو p'ap'esebi.

30

Tadi elasi loxol čurpsuni barada bakala q'aydoox

¹ Moiseyen israilluğoy boş bakala tayfoğoy kalat'oğو pine: «Q'ONČUĞON metəre əmirbsa:

² "Əgər sa işq'aren Q'ONČUĞO elasp'i het'unesa əyite tadesa nəəl k'ənesa niyətebesa, iz əyitin loxol čurk'alone. Barta şot'in iz jomoxun c'eri hər əyitə bex p'ap'esp'eq'an. *

³ Əgər işq'ara nu taşı sa xuyəren iz bavay k'oya bakala vədine Q'ONČUĞO elasp'i het'unesa əyit tadayin nəəl k'ənesa niyətp'ayın,

⁴ iz bavanal me barada ibaki içü hik'k'al nu uk'ayın, me xuyərəl iz pi əyitin loxol čurk'alone.

---

* **30:2 30:2** K'an. 23:21-23; Mat'. 5:3

⁵ Ama əgər iz bavan me barada ibaki şot'ay
əyit tadir'oğو bex p'ap'epsuna icaza nu tadayin,
t'e vədə me xuyər iz pi əyitəxun c'eyes banekon.
Buxačuğun şot'ay iz tadi əyitəxun c'eysuna pis
tene běgal, şot'o görə ki, t'e xuyərə iz bavan tene
barti.

⁶ Əgər sa xuyər işq'ara tağat'an şot'ay ozane
Q'ONČUĞO elasp'i tadi əyit nəəl sa niyətə busa,

⁷ iz taşı işq'arenal me barada ibaki şot'o
hik'k'al nextenesa, t'e vədə me xuyər iz pi əyitin
loxol çurk'alane.

⁸ Ama əgər işq'aren me barada ibaki şot'ay
əyit tadir'oğو bex p'ap'epsuna icaza nu tadayin,
t'e vədə me xuyər iz pi əyitəxun c'eyes banekon.
Buxačuğun şot'ay iz tadi əyitəxun c'eysuna pis
tene běgal, şot'o görə ki, t'e xuyərə iz işq'aren
tene barti.

⁹ Süpür nəəl işq'araxun c'eri sa çuğun
Q'ONČUĞO elasp'i het'unesa əyit tadayin, şo iz tadi
əyiti loxol çurk'alane.

¹⁰ Əgər işq'ara bakala sa çuğun iz işq'ari k'oya
bakala vədine Q'ONČUĞO elasp'i het'unesa əyit
tadayin nəəl k'ənesa niyətp'ayın,

¹¹ iz işq'arenal me barada ibaki içü hik'k'al nu
uk'ayın, me çuuix iz pi əyiti loxol çurk'alane.

¹² Ama əgər iz işq'aren me barada ibaki şot'ay
əyit tadir'oğو bex p'ap'epsuna icaza nu tadayin,
t'e vədə me çuuix iz pi əyitəxun c'eyes banekon.
Buxačuğun şot'ay iz tadi əyitəxun c'eysuna pis
tene běgal, şot'o görə ki, t'e çugo iz işq'aren tene
barti.

¹³ İşq'ara bakala çuğoy Q'ONČUĞO elasp'i tadi
hər əyitə nəəl içü het'uxunesa efsuna iz işq'aren

icaza tadesal banekon, nu tadesal.

¹⁴ Ama əgər işq'aren iz çuğoy Q'ONČUĞO tadi əyitin barada ibaki ġine şot'o hik'k'al tene nexeşa, metər bsunen şot'ay əyit tadir'oğa bex p'ap'epsuna icaza tadine baksa. Mot'o t'e işq'aren me barada ibaki, ama iz çuğoy hik'k'al nu upsunene ak'est'a.

¹⁵ Əgər işq'aren iz çuğoy Q'ONČUĞO tadi əyitin barada ibakit'uxun sa hema vədə oşa izi nu irəzi baksuna avabakest'ayın, t'e vədə Q'ONČUĞO tadi əyitin loxol nu çurpsuna görə coğaba için tadale"».

¹⁶ Mo işq'areynak' q'a iz çuğoynak', bavaynak' q'a iz k'oya bakala işq'ara nu taşı xuyəreynak' bakala, Q'ONČUĞON Moiseya tadi q'aydooxe.

31

Midyanluğoxun həyif haq'sun

¹ Q'ONČUĞON Moiseya metəre pi:

² «Midyanluğoy israilluğو bi pisluğى * həyifə şot'oğoxun haq'a. Oşa p'uri t'e dünyəne, vi bavogoy t'ögöl tağalnu».

³ Moiseyenal azuk'a pine: «Azuk'i boş bakala işq'arroxun davina c'eyseynak' sa q'oşun həzirbanan. Barta midyanluğoy loxol taşı Q'ONČUĞOY əleyinə c'eysuni həyifə şot'oğoxun haq'eq'at'un.

⁴ Hər tayfinaxun sa hazar tan yaq'abanan».

---

* **31:2** 31:2 - Q'ONČUĞON miya midyanluğoy israilluğoy loxol q'arğış śipeşt'uni, şot'oğó binik' buxačux Baal-P'eora bul k'osbest'uni saal içoğoy xuyərmoğó şot'oğó işq'ara tast'uni baradane nex. Běğə: Ams'i oč. 22:4-6; 25:1-18

5 Metərлуğen, israilluğun hər tayfinaxun sa hazar işq'ara - bito sagala p'as's'e hazarluğ sa q'oşuna davina c'eyseynak't'un həzirbi.

6 Moiseyen şot'oğoy loxol bəyinš Eleazari ġar P'inexasa kalo laxi davinane yaq'abi, Eleazarenal īvel ganu bakala şeymoğoxun q'a şeyp'urxo ext'i yaq'ane baft'i. Me şeyp'urxo farpi davinə c'eğala q'oşuni k'ə bsuna avabakest'eynak'ey.

7 Hametər, Q'ONČUĞON Moiseya əmirbi k'inək' şorox midyanluğoy loxol taşı şot'oğoy bito işq'arxo k'as'p'i sit'unpi.

8 P'urit'oğoy boş Midyani qo padçağ - Evi, Rek'em, Śur, Xur saal Reval buneý. Beori ġar Bileamal israilluğoy q'ilincaxun p'urit'oğoy boşey.

9 İsrailluğun bito midyanlu çupuxxo, əyloğو, şot'oğoy heyvanxoy sürüğö q'a içogoy bakal nu bakala hər şeya içogoy kiyelt'un badi.

10 Midyanluğو yəşəyinşala bito şəhərmoğو q'a içogoy çurk'ala ganxo bəc'ük'tundi.

11 İsrailluğun içogoy kiyel badi hər şeya - amdarxo, heyvanxo, şot'oğoy bito mal-dövlətə ext'undi.

12 Şot'oğon davabi midyanluğو tat'unşeri, içogoy kiyel badi bito me amdarxo q'a şeymoğoval Moiseyi, bəyinš Eleazari saal dirist' azuk'i běšt'un eceri. Azuk' Moavi düzənlüğə, İordan oqe t'ögöl, Yerixon şəhəri běš düzbi çurk'ala galaney.

Azuk'i davinaxun oşa pakbaksun

¹³ Moisey, běyinš Eleazar saal azuk'i bito ağsaq'q'alxo içogoy çurk'ala ganuxun q'oşuni běšt'un c'eri.

¹⁴ Moisey davinaxun qaybaki q'oşuni kalat'oğoy - hazartani q'a sabaqtani kalat'oğoy loxol gele əcuqluney.

¹⁵ Şot'in pine: «Het'aynak'nan çupuxxo bitova dirist' efi?

¹⁶ Korox teney ki, Bileami əyiten beşi işq'arxo Q'ONČUĞOXUN ḫexilbi P'eora bakala binik'buxačuǵo bul k'os'best'alo? Kot'oǵo görəne azuk'al k'as'eší! †

¹⁷ Isə bütüm ġar əyloǵo q'a işq'araxun išaluǵbi çupuxxo besp'anan.

¹⁸ Ama işq'araxun hələ išaluǵ nu bi xuyərmoǵo galmadanan.

¹⁹ Ef boş isə amdar besp'i nəəl iz kul meyidə laft'i şu bunesa - ćuresa azuk'axun bakala davina taşı işq'arq'an baki, ćuresa Midyanaxun ext'i echeri xuyər - vǔğ gi azuk'i çurk'ala ganuxun t'őox c'eǵalane. Şot'oǵon içoǵo xib ǵinaxun saal vǔğ ǵinaxun oşa pakbalat'un.

²⁰ Bito paltarxo, keçin t'olaxun q'a xayaxun düzbaki nəəl durut'axun bakala bito şeymoǵoval pakbanan».

²¹ Běyinš Eleazaren davinaxun qaybaki əsk'erxo pine: «Mone, Q'ONČUĞON Moiseyeynak' me q'aydogone laxi:

²² bito q'izila, gümüşə, tunca, dəmirə, q'alaya q'a q'urq'uşuna

²³ - aruǵo nu bok'ala k'ə bunesa - bitova aruǵoxun q'a pakbala xenaxun c'ovakest'anan.

† 31:16 31:16 Ams'i oč. 25:1-9

Mot'oxun oşa şorox pak bakale. Aruğó bok'ala şeyurxo isə saycə xenen pakbanan.

²⁴ Vügümci ğine ef paltarxo os'k'it'uxun oşa ef çurk'ala gala qaybakes banankon».

Midyanaxun eceri mala cöybsun

²⁵ Q'ONČUĞON Moiseya pine:

²⁶ «Běyinš Eleazaraxun q'a israilluğoy tayfoğoxun c'ək'eşi kalat'oğoxun sagala Midyanaxun eceri bito amdarxo q'a heyvanxo böq'ělpa.

²⁷ Oşa mot'oğó bitova p'ě gala - davina taşit'oğoy q'a nu taşit'oğoy arane - barabar cöyba.

²⁸ Davina taşit'oğó koft'i payaxun hər qobaç amdaraxun soğó saal hər qobaç bul belinaxun, elemaxun q'a eğelaxun sa bul Q'ONČUĞOY paye.

²⁹ Şot'oğoxun Q'ONČUĞOYNAK' ext'i me paya běyinš Eleazara tadanan.

³⁰ Davina nu taşı israilluğó koft'i payaxun isə hər əlli amdaraxun sunt'u saal hər əlli bul belinaxun, elemaxun q'a eğelaxun sa bula ext'a. Mot'o Q'ONČUĞOYİVEL çadıra běğala leviǒgo tada».

³¹ Moiseyen q'a běyinš Eleazarenal Q'ONČUĞON Moiseya pi k'inək' bit'un.

³² Metərluğen, əsk'ərxon Midyanaxun 675 000 eğel q'a keçi,

³³ 72 000 beli,

³⁴ 61 000 elem,

³⁵ saal 32 000 hələ işq'araxun nu işsaluğbi xuyərt'un eceri.

³⁶ Mot'oğoxun davina taşit'oğó 337 500 bul eğel q'a keçi

³⁷ (mot'oğoxun 675 bul Q'ONČUĞOY payey),

³⁸ 36 000 bul beli (me beliğoxun 72 bul Q'ONČUĞOY payey),

³⁹ 30 500 bul elem (me elemxoxun 61 bul Q'ONČUĞOY payey),

⁴⁰ saal 16 000 amdare koft'i. Me amdarxoxun 32 tan Q'ONČUĞOY payey.

⁴¹ Moiseyenal şot'oğoxun Q'ONČUĞOYNAK' ext'i me paya, içu pi k'inək' běyinš Eleazarane tadi.

⁴² Moiseyen davina nu taśit'oğoynak' cöybi pay,

⁴³ mandi israilluǵo koft'i pay isə money: 337 500 bul eģel q'a keči,

⁴⁴ 36 000 bul beli,

⁴⁵ 30 500 bul elem,

⁴⁶ saal 16 000 amdar.

⁴⁷ Moiseyen Q'ONČUĞON içu pi k'inək' me mandi israilluǵo koft'i payaxun hər əlli bul heyvanaxun sa bula saal hər əlli amdaraxun sa amdar aćybi Q'ONČUĞOYİVEL çadıra běğala leviğone tadi.

⁴⁸ Q'oşuni kalat'oğun - hazartani q'a bačtani kalat'oğun Moiseyi t'ögöl hari pit'un:

⁴⁹ «Yan, me vi k'ulurxon, beşi kiin oq'a bakala əsk'ərxo böq'əlyanpi. Şot'oğoxun aćıyo butene.

⁵⁰ Isəel mone, beşi elmoğoy toya ödəyinşseynak' Q'ONČUĞOYNAK' Midyanaxun ećeri q'ızılxoyan eşt'a - əmel q'a kiyel lavk'ala q'oxlangxo, boğaçalxo, sıriğanxo saal şep'urxo».

⁵¹ Moiseyen q'a běyinš Eleazarenal bito me q'ızılı şeymoğو şot'oğoxun ext'undi.

⁵² Hazartani q'a bačtani kalat'oğun Q'ONČUĞOYNAK' ećeri bito me q'ızılı bǐhiluǵ

16 750 şek'eley. ‡

⁵³ Adi əsk'ərxoy eceri q'ızıl isə içogone mandi.

⁵⁴ Hametər, Moiseyen q'a běyinš Eleazaren hazartani q'a baçtani kalat'oğoxun q'ızıla ext'i īvel çadırat'un laxi. İsrailluğun me q'ızılı loxol běgi Q'ONČUĞOY içogoy tərəf baki içogoy elmoğo hetər çark'est'una eyex efalat'uniy.

32

İordan oq'e běg c'egalaç tərəf bakala očalxo cöybsun
(K'an. 3:12-22)

¹ Azuk'i boş Ruveni q'a Gade nəsiləxun bakalt'oğoy heyvanxo geleney. Şot'oğonal Yaśer q'a Gilead uk'ala očalxo ak'at'an, me ganxoy heyvan otarişbseynak' saat' sa ga baksun içogoy piyexun tene t'it'eri.

² Şorox Moiseyi, běyinš Eleazari saal azuk'i boş kalo c'ək'eśit'oğoy t'ögöl hari pit'un:

³⁻⁴ «Q'ONČUĞON beş kiyel tadi me očala bakala At'arot', Dion, Yaśer, Nimra, Xeşbon, Eleale, Sevam, Nevo saal Beon saat' heyvan otarişes bakala ganxone. Me vi k'ulurxoyal, avanu ki, heyvan gelene».

⁵ Oşa saal pit'un: «Əgər yaynak' mot'o gele ten aksasa, me očala yax tada. Barta me gaq'an beişi baki, İordan oqe t'e tərəf yax ma taşa».

⁶ Moiseyen pine: «Yəni dirist' azuk'en taşı davabale, vən isə memiya arşalnan?

---

‡ 31:52 31:52 16 750 şek'el - təxminən 190 k'ilə

7 Het'aynak'nan israilluğو Q'ONČUĞON içoǵo tadi ölkinə taysunaxun çaxevksa?

8 Ef bavoğonal, Zu şot'oǵo Kadeş-Barnea səhərexun t'e očala běgsa yaq'abat'an haketərt'un bey.

9 Şorox Eşk'ol dərənel śirik' taşı t'e očala bět'unǵı, ama oşa hari t'iya taysunaxun, Q'ONČUĞON içoǵo tadi t'e ölkinə baysunaxun azuk'a qošt'unbi.*

10 T'e vədəne Q'ONČUĞOY əcuğ bəc'ük'eşi, Şot'inal elasp'i pine ki,

11 "Zaxun čo taradi Misirəxun c'erit'oǵoxun sayco, q'a saal q'a yəşəxun ala bakalt'oǵoxun sayco, Zu Avrama, İsaak'a saal İak'ova əyit tadi t'e očala bağalatene!"

12 Saycə Bezi əyitəxun nu c'eri k'enizlu Yefunneyi ġar K'alevaxun q'a Nune ġar Yeşuaxun başq'a".

13 Hametərəl Q'ONČUĞOY əcuğun israilluğoy loxol bineq'i. Şot'in azuk'a q'ırx usen, Q'ONČUĞOY piyes günax ak'eşi me əşlə biq'i nəsil əfçibakamin ams'i očala firipesedi. †

14 İsəel mone, ef bavoğoxun q'oş tenan manst'a! Věxlarik' günaxkərxoxun baki günaxkərxone Q'ONČUĞOY əcuǵo p'urum me azuk'i loxol śiye!

15 Věn həysə Q'ONČUĞOXUN čo taradaynan, Şot'in p'urum azuk'a me ams'i očala efi başaybale! Věn me azuk'a əfçibalnan!"

* 32:9 32:8-9 Ams'i oč. 13:17-33   † 32:13 32:10-13 Ams'i oč. 14:26-35

16 T'e vədə Ruveni q'a Gade nəsiləxun bakalorox Moiseyi běš c'eri pit'un: «Beşi fikir t'etərey ki, miya beşi heyvanxoynak' ağılxo, ailogoynak'al şəhərmux biq'i şot'oğو memiya efen.

17 Yan isə taşı israilluğoxun sagala şot'oğو əyit tadeşi očala badamin davabalyan. Yan davina bakala vədine beşi əylox q'a çupuxxo q'alala şəhərmoğو, me očali amdarxoy kul nu p'ap'ala sa gala bakayt'un, yanal arxayinyan bakon.

18 İsrailluğoxun hərt'in içü koft'ala očali paya haq'amin beşi k'ojurxo teyan qaybakal.

19 Yan İordan oqe t'e tərəf očal teyan ext'al, şot'o görə ki, ene miya - İordan oqe běğ c'egalaç tərəf bakala očalxoxunyan ext'i».

20 Moiseyen şot'oğو metəre coğab tadi: «Əgər věn ef pit'ullarik' bi Q'ONČUĞOY s'iyen davina tağaynan,

21 İordani t'e tərəfəl Q'ONČUĞON İz düşmənroxun očalxo ext'i İz azuk'a tadamin davabaynan,

22 t'e vədə t'e ölkin amdarxon Q'ONČUĞO taşevk'it'uxun oşa věn ef k'ojurxo qaybakes banankon. Metər věn Q'ONČUĞOY q'a azuk'i běş ef borca ödəyinși bakalnan, Q'ONČUĞONAL věx me očala İz xeyir-bərəkətəxun sagala tadale.

23 Ama əgər ef pi əyitin loxol nu çurk'aynan, t'e vədə Q'ONČUĞOY piyes günax əşp'est'i bakalnan, əşp'est'i günaxi cazinal zap'k'alnan.

24 Isə takinan ef çupux-əyloğoynak' bakala şəhərmoğو q'a heyvanxoynak' bakala ağılxo

biq'anan, ama efi tadi əyiti loxol čurpanan».

²⁵ Gade q'a Ruveni nəsiləxun bakalt'oğon Moiseya pit'un: «Barta beş aġan pit'ullarik'q'an baki, yan vi k'ulurxoyan!

²⁶ Beşi čupux-əylox q'a bütüm heyvanxo miya - Gileada biq'i şəhərmoğو mandalt'un.

²⁷ Yan isə hun, beşi aġan, yax əmirbi k'inək' İordan oqe t'e tərəf, Q'ONČUĞOY s'iyen davina tağalyan».

²⁸ Moiseyenal běyinš Eleazara, Nune ġar Yeşua saal israilliğoy tayfoğoxun c'ək'eşi kalat'oğو əmir tadi pine:

²⁹ «Əgər Gade q'a Ruveni nəsiləxun bakalt'oğon İordan oqe t'e tərəf c'ovaki Q'ONČUĞOY s'iyen davabayt'un, t'e vədə Q'ONČUĞON t'e očalxo ef kiyel tadir'uxun oşa, şot'oğoy očali paya memiin - Gileadaxun tadanan.

³⁰ Ama əgər věxun sagala davina nu tağayt'un, şot'oğoyal očali paya Kənanaxun tadanan».

³¹ Gade q'a Ruveni nəsiləxun bakalt'oğon pit'un: «Barta Q'ONČUĞON me vi k'ulurxo əmirbi k'inək'q'an baki.

³² Yan oqe t'e tərəf bakala Kənan očala taşı Q'ONČUĞOY s'iyen davabalyan, yax koft'ala očali paya isə memiin, İordan oqe me tərəfəxun tadalnu». ‡

³³ Metərluğen, Moiseyen emorluğoy padçağ Sixoni q'a Başani padçağ Oge kiin oq'a bakala bito očalxo, içoğoy şəhərmoğoxun sagala Gade

‡ 32:32 32:28-32 Yeş. 1:12-15

q'a Ruveni nəsiləxun bakalt'oǵo saal İosifi ġar
Menaşşeni nəsiləxun bakalt'oǵone tadi.

³⁴ Gade nəsiləxun bakalt'oǵon Divon, At'arot',
Aroer,

³⁵ At'rot'-Şofa, Yazer, Yok'bohan,

³⁶ Bet'nimra saal Bet'haran uk'ala şəhərmoǵo,
iz hərrəmine bakala barina təzədən biq'i içoǵoy
heyvanxoynak'al ağılxot'un düzbi.

³⁷ Ruveni nəsiləxun bakalt'oǵon isə Xeşbon,
Eleale, Giryat'ayim,

³⁸ Nevo saal Baal-Meon uk'ala şəhərmoǵoy
hərrəminət'un təzədən biq'i. Nevo saal Baal-
Meon şəhərmoǵoy s'iýurxoval badalt'unbi.
Şot'oǵon Sivma şəhərəl təzədən bit'unq'i.
Metərluğen, bito me təzədən biq'eşi
şəhərmoǵoy s'iýurxo badalt'unbsay.

³⁹ Menaşşeni ġar Maxiri nəsiləxun bakalorox
isə Gileadat'un başı. Şot'oǵon t'e očala kiyel badi
t'iya bakala emorluǵo şəp't'unsı.

⁴⁰ Hametər, Moiseyen Gileada Menaşşeni ġar
Maxiri nəsiləxun bakalt'oǵo tanedi, şoroxal başı
t'iya art'unsı.

⁴¹ Menaşşeni nəsiləxun bakala Yairen miya sa
hema ayizal ext'i şot'oǵo "Yairi ayizmux" s'ine
tadi.

⁴² Novaxen isə Qenat şəhərəne izi hərrəmine
bakala ayizmoǵoxun sagala ext'i şot'o iz s'iya,
yəni "Novax" s'i tadi.

33

İsrailluǵoy ams'i očala čurpi ganxo

¹ Moiseyen q'a Aaronen israilluğó dəst'inen Misirəxun c'evk'it'uxun oşa azuk'i ams'i očala taşı yaq'e loxol baki ganxo moroxe.

² Moiseyen Q'ONČUĞON içü pi k'inək' içoğoy čurk'ala ga düzbi bito ganxoy siyəyinəne biq'ey. Moval şot'oğoy taşı yaq':

³ İsrailluyox Misirə bakala Ramses şəhərexun C'ovaksuni axsibayı əyc'indəri savaxt'an, samci xaşe qos's'emci ğinet'un c'eri. Şorox Misirəxun içoğoy bul ala, şuk'k'alaxunal nu zap'esunt'un c'eri.*

⁴ Misirluğon isə Q'ONČUĞON şot'oğoynak' bisun yaq'abi içoğoy süft'in ġar əyloğot'un očalaxbsay, şot'aynak' ki, Q'ONČUĞON misirluğoy buxačuxxoy cazina ene tadeney.

⁵ İsrailluyox Ramsesaxun yaq'a baft'i hari Suk'k'ot'at'un čurk'ala ga düzbi.

⁶ Suk'k'ot'axun c'eri hari ams'i očali bel bakala Et'amat'un čurpi.

⁷ Et'amaxun c'eri qaybaki qos, Baal-Şefon şəhəri běg c'eğala tərəf bakala P'i-Gaxirot' şəhərəç, Migdol uk'ala şəhəri t'ögölt'un čurk'ala ga düzbi.

⁸ P'i-Gaxirot'axun c'eri dənizəl c'ovakit'uxun oşa Et'am uk'ala ams'i očalat'un hari. Miya xib ġi yaq' taśit'uxun oşa içoğoy Mara s'i tadi galat'un hari čurpi.

⁹ Marinaxun c'eri Elimat'un hari čurpi. Miya p'as's'e orayin saal yetmiş dənə xurmin xode buy.
†

---

* 33:3 33:3 C'eys. 12:1-27 † 33:9 33:9 C'eys. 15:27

¹⁰ Elimaxun c'eri hari Č'oč'a dənizi t'ögölt'un içogynak' curk'ala ga düzbi.

¹¹ T'et'iin yaq'a baft'i hari Sin ams'i očalat'un curpi.

¹² Sin ams'i očalaxun c'eri hari Dofqinat'un curpi.

¹³ Dofqinaxun c'eri Alušat'un hari.

¹⁴ Alušaxun oşa hari Refidimat'un içogynak' curk'ala ga düzbi. Miya azuk'en üğələ xe tene běğəbsay.

¹⁵ Refidimaxun oşa Sinay ams'i očalat'un içogynak' curk'ala ga düzbi.

¹⁶ Sinay ams'i očalaxun c'eri Qivrot'-Hattavinat'un hari curpi.

¹⁷ Qivrot'-Hattavinaxun oşa Xaśerot'at'un curpi.

¹⁸ Xaśerot'axun oşa Ritminat'un hari.

¹⁹ Ritminaxun oşa Rimmon-P'ereśat'un hari.

²⁰ Rimmon-P'ereśaxun Livninat'un hari.

²¹ Livninaxun c'eri Rissinat'un hari curk'ala ga düzbi.

²² Rissinaxun c'eri Qehelatinat'un curk'ala ga düzbi.

²³ Qehelat'inaxun c'eri Şafer buruğoy tumet'un hari curk'ala ga düzbi.

²⁴ Şafer buruğoxun c'eri hari Xaradat'un curpi.

²⁵ Xaradaxun c'eri hari Maqelot'at'un curk'ala ga düzbi.

²⁶ Maqelot'axun c'eri T'axat'at'un curk'ala ga düzbi.

²⁷ T'axat'axun c'eri T'araxat'un hari.

²⁸ T'araxaxun c'eri Mit'qinat'un hari.

²⁹ Mit'qinaxun c'eri Xaşmoninat'un hari.

- ³⁰ Xaşmoninaxun c'eri Moserot'at'un hari.
³¹ Moserot'axun c'eri Bene-Yaak'anat'un hari.
³² Bene-Yaak'anaxun c'eri Xor-Hak'idk'adat'un hari.
³³ Xor-Hak'idk'adaxun c'eri Yotvat'inat'un hari.
³⁴ Yotvat'inaxun c'eri Avroninat'un hari.
³⁵ Avroninaxun c'eri Eşyon-Qeverat'un hari.
³⁶ Eşyon-Qeveraxun c'eri hari Śin ams'i očala bakala Qadeş şəhəret'un curpi.
³⁷ Qadeşaxun c'eri hari Edom očali zahmani t'ögöl bakala Hor buruğoy tumet'un içogöynak'çurk'ala ga düzbi.
³⁸ Běyinš Aaron Q'ONČUĞON içü bürüşi k'inək't'e buruğو laneşi, israilluğoy Misirəxun c'eysuni q'ırxinci useni qomci xaşe samci ġineyal t'iya p'ure. ‡
³⁹ Aaroni Hor buruğo biyat'an sabač saq'o xib yəše buy.
⁴⁰ Hame vədinene Kənan očali Negev bölginə bakala Arad şəhəri padçağen ibaki ki, israilluyoxe eysa. §
⁴¹ İsrailuğun Hor buruğoxun c'eri hari Śalmonat'un curk'ala ga düzbi.
⁴² Śalmonaxun c'eri hari P'unonat'un curpi.
⁴³ Punonaxun c'eri hari Ovot'at'un curpi.
⁴⁴ Ovot'axun c'eri hari Moav očali zahmana bakala İye-Avarim şəhəret'un curk'ala ga düzbi.
⁴⁵ İye-Avarimaxun c'eri hari Divon-Qadat'un curk'ala ga düzbi.

---

‡ 33:38 33:38 Ams'i oč. 20:22-29; K'an. 10:6   § 33:40 33:40
Ams'i oč. 21:1

46 Divon-Qadaxun c'eri hari Almon-Divlat'ayimat'un čurpi.

47 Almon-Divlat'ayimaxun c'eri hari Avarim uk'ala buruxmoğoy Nevoya iša čurt'unpi.

48 Avarim uk'ala buruxmoğoxun c'eri hari Moavi düzənlüğü, Yerixo şəhəri běš İordan oqe t'ögolt'un čurpi.

49 Miya, Moavi düzənlüğü bakala İordan oq'e t'ögöl şot'oğoy čurk'ala ganen Bet'yeşimot' şəhərexun burqi Avel-Şit't'im şəhərəl śirik' bineq'say.

*Q'ončuğoy israilluğو içoğو tadi očalxo hetər
başı arst'una tapşurbsun*

50 Me Moavi düzənlüğü, Yerixo şəhəri běš İordan oqe t'ögöl, Q'ONČUĞON Moiseya pine:

51 «İsrailluğو metər upa: "İordan oqa c'ovaki Kənan ölkinə bağat'an

52 t'e ölkinə yəşəyinşala amdarxo bitova şəp'ekinan. İçoğoy bul k'os'bseynak' bakala jěne saal q'əliben düzbaki binik' buxačuxxo q'a bul k'os'bseynak' bakala mandi ganxoval bitova şarpi şipanan.

53 T'e očala ef kiyel badi başı t'iya arşanan, şot'aynak' ki, şot'o věxəz tade.

54 Očala ef boş bakala tayfoğoy arane cöybanan. Iz say gele bakala tayfin očal gele, iz say mal bakala tayfin očal isə mal bakale. Očala çöp bosi cöybanan: şu mani očal koft'ayın, şot'o ext'ale. Koft'i očal tayfin boş bakala nəsilxoy arane cöybakalane. *

* 33:54 33:54 Ams'i oč. 26:54-56

55 Ama əgər t'e ölkinə yəşəyinşala amdarxo nu şəp'egaynan, şorox t'iya mandi vəynak' sa q'aratikən, ef piyel bağala sa maq bakalt'un. Şot'oğon vəx t'e očala pul tadi işiğ tet'un tadal.

56 T'e vədə Zuval şot'oğoy bel eşt'un çureğalt'u ef bel eçoz"».

34

Kənan očali zahmanxo

1 Q'ONČUĞON Moiseya pine:

2 «İsrailluğو metər upa: "Mone, Kənan očala ene işalayinşakenan, usumluğen başı t'iya arşalnan. Moval Zu vəx miras k'inək' tadi očali zahmanxo, şot'oğو çalxanan:

3 ef očalxoy güney tərəf bakala zahman Edomi zahmani t'ögöl bakala Śin ams'i očali t'ögene taysa. Şo bəğ c'egalaç tərəf bakala Elaxoy dənizəxun bureqsa,

4 hari Sk'orp'ion uk'ala buruxmoğoy güney tərəfəxun, oşa Śin ams'i očalaxun q'a Kades-Barnea şəhəriyal güney tərəfəxun c'ovaki Xasar-Addara, oşal Aşmonane c'eysa.

5 Miya Misiri zahmani t'ögöl bakala çeyləğen taşı hari Araluğ dənizi t'ögöl çareksa. *

6 Ef očalxoy bəğ batk'ala tərəfəxun bakala zahman Araluğ dənizi t'ögene taysa. Me dəniz iç vəynak' bəğ batk'ala tərəfin zahman bakale.

7 Ef očalxoy q'uzey tərəf bakala zahmana Araluğ dənizəxun Hor buruğو,

---

* **34:5 34:3-5** Yes. 15:2-4

8 Hor buruğoxun Levo-Xamat'a, Levo-Xamat'axun Śedada,

9 Śifrona p'ap'it'uxun oşal Xaśar-Enanal śirik' zapanan. Mo efi q'uzey tərəf bakala zahmane.

10 Běg c'egala tərəfəxun isə zahmana Xaśar-Enanaxun Şefamal śirik',

11 Şefamaxun Ayini běg c'egala tərəf bakala Rıvlina, t'et'iinal Galileya göle běg c'egala tərəf bakala buruğoy döše t'őgen zapanan.

12 Oşa zahman İordan oqe t'őgen śiri taşı Elaxoy dənizi t'ögöl çark'ale. Ef očal q'a izi zahmanxo mone"».

13 Moiseyenal israillugo pine: «Mo efi očale, şot'o çöp bosi cöybalnan. Q'ONČUĞON şot'o vuyunqı tayfin arane cöybsunane əmirbe.

14 Şot'o görə ki, Ruveni q'a Gade tayfinen saal İosifi ğar Menaşşeni nəsiləxun bakalt'oğon ene içogoy očali paya ext'et'un.

15 Şot'oğon içogoy očali paya Yerixo şəhəri běš, İordan oqe běg c'egalaç tərəfəxunt'un haq'e». †

Kənan očala cöybseynak' c'ək'eşi amdarxo

16 Q'ONČUĞON Moiseya pine:

17 «Me očalxo věx mülk k'inək' tast'eynak' me amdarxon cöybalt'un: běyinš Eleazaren q'a Nune ğar Yeşuan.

18 Me əşləst'a köməybseynak' hər tayfin boşt'an sa kalo bakale.

19 Me amdarxo moroxe:

İuday tayfinaxun Yefunneyi ğar K'alev;

20 Simeoni tayfinaxun Ammihudi ğar Şemuel;

† 34:15 34:13-15 Ams'i oč. 26:52-56; Yes. 14:1-5

- 21** Binyamini tayfinaxun K'isloni ġar Elidad;
22 Dane tayfinaxun Yoqlin ġar bakala, kalo c'ək'eşi Buqqi;
23 İosifi ġarmux bakala Menaşşeni nəsiləxun Efodi ġar, kalo c'ək'eşi Xanniel,
24 Efraimi nəsiləxun isə Şift'ani ġar bakala, kalo c'ək'eşi Qemuel;
25 Zevuluni tayfinaxun P'arnak'i ġar bakala, kalo c'ək'eşi Elişafan;
26 İssak'ari tayfinaxun Aşşani ġar bakala, kalo c'ək'eşi P'alt'iel;
27 Aşeri tayfinaxun Şelomin ġar bakala, kalo c'ək'eşi Axihud saal
28 Naft'alın tayfinaxun Ammihudi ġar bakala, kalo c'ək'eşi P'edahel».
29 Mo Q'ONČUĞON Kənan očala israilluğoy arane cöybseynak' c'ək'p'i amdarxone.

35

*Leviğoynak' cöybaki şəhərmux
(Yeş. 21:1-42)*

1 Moavi düzənlüga, İordan oqe t'ögöl bakala Yerixo şəhəri běš Q'ONČUĞON Moiseya pine:

2 «İsrailluğو əmirba ki, içogó mülk k'inək' koft'i oçalxoy boş leviğoynak' şəhərmuxq'at'un cöybi. Şəhərmoğoy hərrəmine heyvanxo otarısbseynak' bakala örüşxoval şot'oñoq'at'un tadi.

3 Barta şot'oñoqoy yəşəyinşbseynak' şəhərmux, içogoy heyvanxo otarısbseynak'al örüşxoq'an baki.

4 Věn levičo tadala şəhərmoğoy hərrəmine bakala örüşxo şəhəri bariğoxun burqi sa hazar ēm ēxil çark'alue.

5 Şəhəri běg c'eğala tərəfəxun p'ě hazar ēm očal, güney tərəfəxun p'ě hazar, běg batk'ala tərəfəxun p'ě hazar, q'uzey tərəfəxun p'ě hazar ēm usk'anan ki, şəhər biyexq'an mandi. Leviğoynak' cöybaki şəhərmoğoy hərrəmine bakala örüşxo metər bakalane.

6 Věn levičo tadala şəhərmux amdar besp'it'oğoy t'it'eri c'ap'bakseynak' bakala ūq şəhər saal q'erəz q'ırx p'ě şəhər bakale.

7 Bito sagala iz hərrəmine heyvanxo otarişbseynak' örüşxo bakala q'ırx muğ şəhər tadalnan.

8 İsrailluğoxun leviğoynak' şəhərmux ext'at'an tayfina koft'i očali kala-mis'ik'luga běğanan. Iz say gele bakala tayfinaxun gele, iz say mal bakala tayfinaxun mal şəhər ext'anan».

Amdara q'əst'en nu besp'it'oğoy t'it'eri c'ap'bakseynak' bakala şəhərmux

(K'an. 19:1-12; Yes. 20:1-4)

9 Oşa Q'ONČUĞON Moiseya pine:

10 «İsrailluğو upa: "Věn İordan oqa c'ovaki Kənan očala bağat'an

11 amdara q'əst'en nu besp'it'oğoy t'it'eri c'ap'bakseynak' bakala şəhərmux c'ək'p'anana.

12 Amdara q'əst'en nu besp'iyo me şəhərmoğo c'ap'bakalane ki, p'uri amdari həyifə haq'alt'in şot'ay şurin běš c'eri q'ərar tadeğamin şot'o nu besp'ane.

13 Ef c'ək'p'i me ūq şəhər t'it'eri c'ap'bakseynak' bakala şəhərmux bakale.

14 Şot'oğoy xibara İordan oqe me tərəfəxun, t'e soğoxibara isə Kənan očalaxun c'ək'p'anana.

15 Me ūq şəhər sunt'u q'əst'en nu besp'i ham israillu, hamal ef boş yəşəyinşala q'erəz azuk'axun bakalt'aynak' t'it'eri c'ap'bakala ga bakale.

16 Əgər sunt'in t'iyəmint'u dəmiri sa şeyen duğayın, t'e amdalaral mot'oxun biyayın, şot'in t'e amdara q'əst'en besp'ine baksa. Metər amdara besp'anana.

17 Nəəl ki, sunt'in t'iyəmint'u sa žeñen duğayın, t'e amdalaral mot'oxun biyayın, şot'inal t'e amdara q'əst'en besp'ine baksa. Metər amdara besp'anana.

18 Sunt'in iz kiyel bakala durut'i sa şeyen t'iyəmint'u duğayın, şoval mot'oxun biyayın, şo q'əst'en amdar besp'ine baksa. Metər amdara içuval besp'alanan.

19 Şot'o besp'alo bari p'iya oq'a nu efalo bakale, barta şot'o maya biq'ayın besp'eq'an.

20 Əgər sunt'in t'iyəmint'u q'əst'en lik't'i nəəl izi loxol k'ənesa boserit'uxun oşa t'e amdar biyayın,

21 nəəl iz əcuğon biq'i şot'o duğı besp'ayın, me amdara içuval besp'alanan, şot'o görə ki, şot'in amdar q'əst'ene besp'e. Barta p'urit'ay p'iya oq'a nu efalt'in şot'o maya biq'ayın hat'iya besp'eq'an.

22 Ama əgər iz ük'e pis niyət nu bakala sunt'in t'iyəmint'u nu avabaki lik't'ayın, iz loxol k'ənesa

bosayin,

²³ nəel şot'ay loxol nu avabaki şot'o besp'es
bakala jě bosayin, me içuxun sal sa düşmənçiluğ
nu bakala amdaral mot'oxun biyayin,

²⁴ t'e vədə barta azuk'i ağsaq'q'alxon amdara
q'əst'en nu besp'it'ay q'a p'urit'ay p'iya oq'a nu
efalt'ay arane bakala əşlə me q'aydinənq'at'un
divanbi.

²⁵ Azuk'i boşt'an c'ək'eşi kalat'oğun amdar
besp'it'u p'urit'ay p'iya oq'a nu efalt'ay
kiyexun çark'est'eynak' şot'o qaydi t'it'eri
c'ap'bakseynak' bakala şəhəre yaq'abalat'un.
Barta ível c'əyin lěōmst'unen c'ək'eşi samci
běyinš biyamin şo t'iyaq'an yəşəyinşı.

²⁶ Ama əgər amdara q'əst'en nu besp'iyə t'it'eri
c'ap'bakseynak' bakala şəhərexun c'egayin,

²⁷ p'urit'ay p'iya oq'a nu efalt'inal şot'o ak'i
besp'ayin, taxesirkər tene hesabbaksa.

²⁸ Şot'o görə ki, amdara q'əst'en nu besp'iyə
samci běyinš biyamin t'e şəhəre mandalaney, şo
saycə samci běyinš p'urit'uxun oşane iz k'oya
qaybakes bakon.

²⁹ Me k'anuna maya yəşəyinşalnan
yəşəyinşanan, nəsiləxun-nəsilə c'ovakest'unen
həmişə əməlbalanan.

³⁰ Əgər sa amdaren şunesa besp'enesa, şot'ay
bisuni q'ərara saycə me əşlə iz piin ak'it'oğoy
şahidluğene tades bakon. Ama mot'aynak' sa
amdari şahidluğ bəstenebaksa. *

³¹ Amdara q'əst'en besp'it'ay elmoğoy gala
hik'k'al exmadanan, şo biyalane.

---

* **35:30 35:30** K'an. 17:6; 19:15

32 Amdara q'əst'en nu besp'it'ay t'it'eri c'ap'bakala şəhərexun hari iz k'oya yəşəyinşes bakseynak'al təngə exmadanan, şo samci běyins biyamin t'e şəhəre mandalane.

33 Efi yəşəyinşala ölkinə murdarlay- inşmabanan, şot'o görə ki, p'i śipsunen şot'o murdarlayinşebə. Bari p'iyal saycə şot'o śipit'ay p'iyene os'k'i taşeri p'urum t'e očala pakbes bakon.

34 Ef mandala, Zuval efi t'ögöl bakala ölkinə ləkələyinşmabanan, şot'o görə ki, ef t'ögöl Zu, Q'ONČUXE bu"».

36

Očal koft'i xuyər iz tayfinaxun bakalt'u işq'ara tağalane

1 Gilead İosifaxun baki Menaşşeni nəvə, Mak'iriyal ğarey. Şot'ay nəsiləxun ailogo görə kalo c'ək'eśit'oğon Moiseyi q'a israilluğoy tayfoğoxun kalo c'ək'eśit'oğoy t'ögöl hari

2 pit'un: «Q'ONČUĞON beş ağa me ölkinə israilluğoy arane çöp bosi cöybsuna əmirbat'an, beş viçi Šelofexada koft'ala očala iz xuyərmogō tast'unane va əmirbi. *

3 Ama Šelofexadi xuyərmux q'erəz tayfinaxun bakala sa israilluna işq'ara tağayt'un, içəgo koft'i očalal t'e tayfina c'ovakale. Metərluğen, beş bavoğو koft'i očal t'iyəmi tayfina c'ovaksunen malbaki bakale.

---

* 36:2 36:2 Ams'i oč. 27:7

4 İsrailluğoy Qaydi Exst'uni usen[†] eğat'anal t'e očala ext'es teyan bakal - očal içoğoy işq'ara taşı tayfina mandale, beşi očalxoval metərluğen malbakale».

5 T'e vədə Q'ONČUĞON Moiseya əmirebi, şot'inal israilluğو pine: «İosifaxun baki me tayfinen düzə nex.

6 Mone, Q'ONČUĞON Şelofexadi xuyərmoğoy barada metəre nex: şorox içoğoy çureğalt'u tayes bat'unkon. Saycə içoğoy işq'ara tağala amdar içoğoy tayfinaxun bakala əsiləxun bakalane ki,

7 israilluğو koft'i očal tayfinaxun tayfina nu c'ovakane. Hər israillunen iz əsilə koft'i očala iz kiyexun nu tərbalane.

8 İsraili maninesa tayfinaxun içu iz bavaxun očal mandi xuyər bunesa, şo saycə iç mani tayfin əsiləxunesa, t'e əsiləxun bakala amdarane işq'ara tayes bakon. Barta hər israillun iz bavaxun mandi očal iz əsili boşq'an mandi.

9 Očal sa tayfinaxun q'erəz tayfina nu c'ovakalane. İsrailluğoy boş bakala hər tayfinen içu koft'i očala iz kiyexun nu tərbalane».

10 Q'ONČUĞON Moiseya əmirbi k'inək'əl Şelofexadi xuyərmux

11 Maxla, T'ırśa, Xok'la, Milk'a saal Noa içoğoy əmin ğarmoğot'un işq'ara taşı.

[†] **36:4 36:4** - Hər əlli usenen sa israilluğoy ível hesabbakala usene eysay. Me usen eğat'an israilluğon içoğoy hevaxt'esa toydi očala qaydi ext'est'un baksay. Metərluğenal, tayfina miras k'inək' koft'i očal maltenebaksay.

12 Şot'oğoy taşı işq'arxo İosifi ğar Menaşşeni tayfinaxuney, şot'o görəl içogó koft'i očal içogoy bavay tərəfəxun bákala əsili kiyelxun tene c'eri.

13 Metərluğen, Moavi düzənlüğü, İordan oqe t'ögöl bakala Yerixo şəhəri běš Q'ONČUĞON Moiseya israilluǵo p'ap'espseynak' tadi q'aydoox q'a k'anunxo moroxe.

Udi Bible
Udi Scripture translation

copyright © 2020 Translation Services International Ltd. and Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Udi)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files
dated 9 Jul 2025

174556f0-71b4-5f1c-b512-2117b07ebbf0